

S-DU YING DJÜN. 使徒行传

Sd. I.

DI-O-FI-LO, ngô sia zin-deo keh-peng shü, kōng Yiæ-su ky'i-deo ih-ts'ih sô tso sô kao-hyüing-go z-ken,² ih-dzih tao Gyi yüong Sing-Ling feng-fu kæn-shün-go s-du ts-'eo sing-zōng *t'in* keh nyih.³ Gyi ziu næn yi-'eo yüong hyü-to ky'üoh-jih-go bing-kyü hyin-c'ih Gyi-zi z weh-cün-læ-go, læ s-jih nyih li-deo yin-c'ih peh s-du k'en-kyin, *teng gyi-lah* kōng Jing-koh-go z-ken.

提阿非罗，我写前头箇本书，讲耶稣起头一切所做所教训个事干，²一直到其用圣灵吩咐拣选个使徒之后升上天箇日。³其受难以后用许多确实个凭据显出其自是活转来个，来四十日里头现出拨使徒看见，等其拉讲神国个事干。

⁴ *Yiæ-su* teng s-du jü-long-tong z-'eo, feng-fu gyi-lah, “M-nao li-k'æ Yiæ-lu-sah-leng, iao teng-dæ *T'in-Vu* sô ing-hyü, ziu-z ng-lah zin-deo t'ing-meng Ngô kōng-go. Ing-we Lah-'en z yüong shü 'ang si-li, tsih-yiu ng-lah m-to-siao nyih-su we ziu Sing-Ling-go si-li.”

⁴ 耶稣等使徒聚拢东时候，吩咐其拉，「呒得好离开耶路撒冷，要等待天父所应许，就是尔拉前头听闻我讲个。⁵因为约翰是

用水行洗礼，只有尔拉呒多少日数会受圣灵个洗礼。」

⁶ Gyi-lah jü-long-tong ziu meng Gyi wô, “Cü, yin-dzæ z-tsin Ngiao wæn-we koh-kô peh Yi-seh-lih *nying feh?*” ⁷ Yiæ-su teng gyi-lah wô, “Nyih-ts teng z-‘eo z *T'in-Vu Zi-go* công-dzing, feh-z ng-lah k'o-yi hyiao-teh-go. ⁸ Tsih-yiu Sing-Ling ih ling-djôh ng-lah, ng-lah ziu we teh-djôh neng-ken; ping-ts'ia læ Yiæ-lu-sah-leng, ‘en Yiu-t'a, teng Sah-mô-li-üô, ih-dzih tao di-go zing-deo, we teng Ngô tso te-tsing.”

⁶ 其拉聚拢东就问其话：「主，现在时节尔要挽回国家拨以色列人弗？」⁷ 耶稣等其拉话：「日子等时候是天父自个章程，弗是尔拉可以晓得个。⁸ 只有圣灵一临着尔拉，尔拉就会得着能干。并且来耶路撒冷，咸犹太，等撒玛利亚，一直到地个尽头，会等我做对证。」

⁹ Keh-sing shih-wô kông-hao, gyi-lah k'en-tong z-‘eo, Yiæ-su ziu sing-zông-ky'i; yiu ih-tô yüing tsih-djôh Gyi, peh gyi-lah ngæn-tsing k'en-feh-kyin. ¹⁰ Yiæ-su zông-ky'i z-‘eo, gyi-lah dziao-leh t'in ts'ing-ting k'en-tong, yiu liang-go nyding c'ün-leh bah i-zông, lih læ gyi-lah bông-pin, ¹¹ ziu wô, “Ng-lah Kyüô-li-li nyding, dza-we dziao t'in lih-leh k'en-tong? Keh-we Yiæ-su bih-k'æ ng-lah zông t'in ky'i-de, tsiao ng-lah k'en-kyin Gyi z-ka zông t'in, tsiang-læ yia we z-ka læ-gyi.”

⁹ 箇星说话讲好，其拉看东时候，耶稣就升上去。有一朵云接着其，拨其拉眼睛看弗见。¹⁰ 耶稣上去时候，其拉朝勒天清盯看东，有两个人穿勒白衣裳，立来其拉旁边，¹¹ 就话：「尔拉加利利人，咋会朝天立勒看东？箇位耶稣别开尔拉上天去了，照尔拉看见其是介上天，将来也会是介来其。」

¹² Keh-tsao *meng-du* dzong keh-zo sən kyü Yiæ-lu-sah-leng ky'i; keh sən kyiao-leh Ken-læn sən, teng Yiæ-lu-sah-leng siang-gying, ts'ô en-sih-nyih sô tseo-go lu-dzing. ¹³ Kyi-jün tao-de, ziu tseo-zông ih-kæn leo-teng: læ keh-deo deng-go cü-kwu, ziu-z Pe-teh, Yüô-kôh, Iah-'en, En-teh-lih; wa-yiu Fi-lih teng To-mô, Pô-to-lo-mæ teng Mô-t'a, Üô-leh-fi-go *ng-ts* Yüô-kôh, teng Si-meng kyiao-leh Ze-lo-ti; wa-yiu Yüô-kôh-go *hyüong-di* Yiu-da. ¹⁴ Keh-sing nying teng *kyi-go* nyü-nying, wa-yiu Yiæ-su-go ah-nyiang Mô-li-üô teng Yiæ-su *hyüong-di*, ih-sing-ih-i feh-hyih-go tao-kao gyiu-gyiu.

¹² 箇遭门徒从箇座山归耶路撒冷去。箇山叫勒橄榄山，等耶路撒冷相近，差安息日所走个路程。¹³ 既然到了，就走上一间楼顶。来箇头庵个主顾，就是彼得，雅各，约翰，安得烈；还有腓力等多马，巴多罗买等马太，亚勒腓个儿子雅各，等西门叫勒锐罗底。¹⁴ 还有雅各个兄弟犹大。箇星人等几个女人，还有耶稣个阿娘马利亚等耶稣兄弟，一心一意弗歇个祷告求求。

¹⁵ KEH-GO z-'eo jü-long-tong meng-du-go ming-su da-iah yiu ih-pah nyiæn-go: Pe-teh lih læ tōng-cong-nyiang, z-ka wô, ¹⁶ “Cong-we hyüong-di, Sing-Ling t'ôh Da-bih-go k'eo-li yü-sin kōng Yiu-da, (ziu-z ling keh-sing k'ô Yiæ-su cü-kwu go *Yiu-da*.) keh-kyü shü z-jün kæ ing-nyiæn-go: ¹⁷ gyi z ah-lah-go de-li sön-tsing dzæ-nen, keh-go tsih-veng gyi yia dô-kô yiu-veng. ¹⁸ Keh-go cü-kwu pô fi-yi-ts-dzæ ma din; gyi k'eh-tao di-yang-li, du-bi hweh-k'æ, du-dziang tu liu-c'ih. ¹⁹ (T'ong Yiæ-lu-sah-leng deng-tih-go nyting tu teh-cü; s-teh keh-ky'iu din t'u-ming eo Üô-keh-da-mô, ziu-z Hyüih-din ka i-s.) ²⁰ Sing-s-li yiu sia-tih, wô, ‘Gyi-go oh kæ pin tso k'ong-di, m-neh hao deng nyting:’ [S. 69. 25.] wa-iyu wô, ‘Gyi-go tsih-veng, bih-nyting hao tsih-ziu.’ [S. 109.8.] ^{21, 22} Keh-lah Cü Yiæ-su læ ah-lah cong-nyiang læ-læ-ky'i-ky'i-go z-'eo, dzong Iah-'en 'ang si-li ky'i-deo ih-dzih tao Gyi bih-k'æ ah-lah sing-zōng keh nyih, keh-sing teng ah-lah djōng-djōng jü-long-tong-go nyting, gyi-cong pih iao kæn ih-go teng ah-lah dô-kô tso Gyi tsæ-weh-go te-tsing.”

¹⁵ 箇个时候聚拢东门徒个名数大约有一百廿个。彼得立来当中央，是介话，¹⁶ 「众位兄弟，圣灵托大辟个口里预先讲犹大，（就是领箇星拘耶稣主顾个犹大。）箇句书自然该应验个。¹⁷ 其是阿拉个队里算进在内，箇个职份其也大家有份。¹⁸ 箇个主顾把非义之财买田。其磕倒地垟里，肚皮豁开，肚肠都流出。¹⁹ （通耶路撒冷庵

的个人都得知。使得箇丘田土名讴亚革大马，就是血田介意思。）

²⁰ 圣诗里有写的，话，『其个屋该变做空地，呒得好庵人。』[S. 69. 25.] 还有话，『其个职份，别人好接受。』[S. 109.8.] ^{21, 22} 箇拉主耶穌来阿拉中央来来去去个时候，从约翰行洗礼起头一直到其别开阿拉升上箇日，箇星等阿拉常常聚拢东个人，其中必要拣一个等阿拉大家做其再活个对证。」

²³ Gyi-lah ziu kyü-tsin liang-go ny ing; ih-go z Ziah-seh kyiao-leh Pô-sah-pô, yi kyiao-leh Yiu-z-tu; ih-go z Mô-di-üô. ²⁴ Ziu tao-kao, z-ka wô, “Cü, væn-pah ny ing-go sing Ng tu hyiao-teh-go; keh liang-go ny ing cong-nyiang, Ng sô kæn-djôh-go cü-kwu, gyiu Ng shih-lih gyi, ²⁵ hao tsih-ziu keh bæn-z teng s-du-go tsih-veng; ing-we Yiu-da væn-ze ts' o-lôh keh-go tsih-veng, tao zi-go di-fông ky'i-de.” ²⁶ Keh-tsao gyi-lah ts' eh ts-meh-den, ts' eh-djôh Mô-di-üô; ziu teng jih-ih-go s-du söntsing dzæ-nen.

²³ 其拉就举荐两个人。一个是若瑟叫勒巴撒巴，又叫勒犹士都。一个是马提亚。²⁴ 就祷告，是介话，「主，凡百人个心尔都晓得个。箇两个人中央，尔所拣着个主顾，求尔设立其，²⁵ 好接受箇办事等使徒个职份。因为犹大犯罪错落箇个职份，到自个地方去了。」²⁶ 箇遭其拉撮指末头，撮着马提亚。就等十一个使徒算进在内。

Sd. II.

WU-SHING-TSIH-GO nyih-ts yi-kying tao-de, long-tsong *meng-du* dong-sing-'eh-i tso-t'ah u-sen læ-tong.² Hweh-jün yiu dzong t'in ka læ-go sing-hyiang, ziang mang-mang fong c'ü-ko ka, ziu c'ong-mun gyi-lah zo-tih-go 'en-kæn oh-lô.³ Gyi-lah ziu k'en-kyin zih-deo, ziang ho-kwông ka, ts'ô-tang-ts'ô feng-k'æ, deng læ kôh-nying-go deo-zông.⁴ Gyi-lah long-tsong be Sing-Ling do-nyiang ken-dong, kông-ky'i bih-c'ü t'u-wô læ, tsiao *Sing-Ling* sô s-peh gyi-lah kông ka.

五旬节个日子已经到了，拢总门徒同心合意做墳乌碎来东。²忽然有从天介来个声响，像猛猛风吹过介，就充满其拉坐的个咸间屋落。³其拉就看见舌头，像火光介，岔打岔分开，庵来各人个头上。⁴其拉拢总被圣灵大样感动，讲起别处土话来，照圣灵所赐拨其拉讲介。

⁵ *Ka z-'eo yiu gyin-sing Yiu-t'a ny ing deng læ Yiæ-lu-sah-leng, z dzong t'in-'ô koh-tang-koh ka læ-go.*⁶ [1]We-leh keh-go sing-hyiang keh-do-dziao ny ing ziu jü-jih-long; ing-we t'ing-meng meng-du tsiao gyi-lah kôh-c'ü t'u-wô læ-tih kông, ziu [2]ling-ling-dong.⁷ Tu ky'ih-hoh hyi-gyi-de, kông-læ-kông-ky'i wô, “Keh-sing læ-tih kông-go feh tu z Kyüô-li-li ny ing ma?⁸ næn-kæn ah-lah kôh-nying t'ing-meng zi-go keng-sang-t'u-yiang shih-wô, z dza-go?⁹ Ziu-z P'ô-di-üô, Mi-t'a, Yi-

læn-go ny ing; deng læ Mi-sô-po-da-mi, Yiu-t'a, Kyüô-p'ô-to-kyüô, Peng-tu, Üô-si-üô,¹⁰ Feh-li-kyüô, Bông-fi-li-üô, Yiæ-gyih, Ku-wi-næ siang-gying-go Li-pe-üô di-ka; wa-yiu dzong Lo-mô ka læ-go, *yiu-sing* z Yiu-t'a ny ing, *yiu-sing* z jih Yiu-t'a kyiao go;¹¹ lin Keh-li-ti teng Üô-lah-pah ny ing; tu t'ing gyi-lah tsiao ah-lah-go kôh-c'ü t'u-wô kông Jing-ming-go do z-ken.”¹² Cong-nying tu hyi-gyi, nyi-'ôh-peh-kyüih, dô-kô z-ka wô, “Keh z dza-go kông-kyiu?”¹³ Yiu-teh-go c'ü-siao, wô, “Gyi-lah z sing-tsiu ky'üoh-tse-tih-de.”

⁵ 介时候有虔心犹太人庵来耶路撒冷，是从天下国打国介来个。⁶ 为了箇个声响^[1]箇大潮人就聚集拢。因为听闻门徒照其拉各处土话来的讲，就懔懔动^[2]。⁷ 都吃惱稀奇了，讲来讲去话：「箇星来的讲个弗都是加利利人吗？⁸ 难间阿拉各人听闻自个根生土养说话，是咋个？⁹ 就是帕提亚，米太，以拦个人；庵来米所波大米，犹太，加帕多家，本都，亚西亚，¹⁰ 弗吕家，旁非利亚，埃及，吉利奈相近个吕彼亚地界。还有从罗马介来个，有星是犹太人，有星是入犹太教个。¹¹ 连革哩底等亚拉伯人。都听其拉照阿拉个各处土话讲神明个大事干。」¹² 众人都稀奇，疑惑不决，大家是介话：「箇是咋个讲究？」¹³ 有得个取笑，话：「其拉是新酒吃醉的了。」

[1] 'Ôh wô, Keh-go fong-sing ih yiang-k'æ. 或话，箇个风声一扬开。（原注）

[2] 'Ôh wô, sing-li m-deo-jü. 或话，心里咁头绪。 (原注)

¹⁴ Keh-tsao Pe-teh teng jih-ih-go s-du lih-ky'i-sing, gyi hyiang-hyang teng gyi-lah wô:

¹⁴ 箇遭彼得等十一个使徒立起身，其响响等其拉话：

“Yiu-t'a nying teng væn-pah deng læ Yiæ-lu-sah-leng go nying, keh-ying z-ken ng-lah yüong hyiao-teh, yüong ts-si t'ing ngô-go shih-wô. ¹⁵ Ng-lah ts'æ keh-sing nying z ky'üoh-tsiu-tse; feh-z tsiu-tse; ing-we z-'eo wa tsih-yiu kyiу tin-cong. ¹⁶ Keh ziu-z sin-cü Iah-r sô kông-go; ¹⁷ ‘Jing-ming z-ka wô, Kyih-sah-go nyih-ts Ngô we pô Ngô-go Ling s-peh væn-pah yiu hyüih-ky'i go cü-kwu: ng-lah-go ng-ts, ng-lah-go nön, ziu we kông sin-cü shih-wô; ng-lah-go 'eo-sang we k'en gyi-z, ng-lah-go lao-dzing-nying we tso mong. ¹⁸ Wa-yiu Ngô-go nu-boh, Ngô-go ô-deo, tao keh-sing nyih-ts Ngô we pô Ngô-go Ling s-peh gyi-lah, ziu we kông sin-cü shih-wô. ¹⁹ Ping-ts'ia Ngô we hyin-c'ih ziao-deo læ. t'in-zông, gyi-z læ di-'ô; hyüih, teng ho, teng in. ²⁰ Cü keh-go ă-nyin kwông-ming-go nyih-ts feh-zing læ ts-zin, nyih-deo we pin-leh heh-en, yüih-liang we pin-leh hyüih-'ong. ²¹ Keh-tsao væn-pah gyiu Cü ming-deo go cü-kwu we teh-djôh kyiу.’ [Ir. 2. 28–32.]

「犹太人等凡百庵来耶路撒冷个人，箇样事干尔拉用晓得，用仔细听我个说话。¹⁵ 尔拉猜箇星人是吃酒醉。弗是酒醉。因为时候

还只有九点钟。¹⁶ 箇就是先知约珥所讲个。¹⁷ 『神明是介话，结煞个日子我会把我个灵赐拨凡百有血气个主顾。尔拉个儿子，尔拉个囡，就会讲先知说话。尔拉个后生会看奇事，尔拉个老成人会做梦。¹⁸ 还有我个奴仆，我个丫头，到箇星日子我会把我个灵赐拨其拉，就会讲先知说话。¹⁹ 并且我会显出兆头来。天上，奇事来地下；血，等火，等烟。²⁰ 主箇个威严光明个日子弗曾来之前，日头会变勒黑暗，月亮会变勒血红。²¹ 箇遭凡百求主名头个主顾会得着救。』 [Ir. 2. 28–32.]

²² “Yi-seh-lih ny ing, yüong t'ing keh-sing shih-wô: Nô-sah-leh-go Yiæ-su, Jing-ming læ ng-lah min-zin ming-tông-tông sô shih-lih-go, yüong jing-tsih, ziao-deo teng gyi-z tso *bing-kyü*, ziu-z Jing-ming læ ng-lah cong-nyiang t'ôh Gyi sô tso, (ng-lah zi yia hyiao-teh-go:)²³ keh-go Nying, tsiao Jing-ming sô ding-kwe sô yü-sin hyiao-teh-go ts-i, kao-fu ng-lah; ng-lah z yüong ôh-siu do-læ ting-sah læ *jih-z-kô-zông*.
²⁴ Jing-ming ka-diao Gyi si-go kw'u-ts'u, peh Gyi weh-cün-læ; ing-we si feh neng-keo dziang-t'ong bo-djü Gyi.²⁵ Da-bih ts-tin Gyi, wô, ‘Ngô dziang-t'ong yiu Cü dzeng læ Ngô ngæn-zin; Gyi læ Ngô jing-siu-pin, s-teh Ngô yi-feh-dong.²⁶ Sô-yi Ngô sing hwun-hyi, Ngô zih-deo kao-hying; ping-ts'ia Ngô-go nyüoh-sing dzæn-nyü læ *veng-mo-li* wa yiu siang-vông:²⁷ ing-we Ng feh we ts'o-lôh Ngô-go weh-ling læ ing-s-li, yia feh we peh Ng sing-jün Cü-kwu teh-cü læn-wu.²⁸ Weh-ming-go

lu-deo Ng tin hyiang Ngô dao; yia we s-teh Ngô k'en-kyin Ng-go min-k'ong ziu i-sing-mun-tsoh.' [S.16. 8-11.]

²² 「以色列人，用听箇星说话。拿撒勒个耶稣，神明来尔拉面前明当当所设立个，用神迹，兆头等奇事做凭据，就是神明来尔拉中央托其所做，（尔拉自也晓得个。）²³ 簇个人，照神明所定规所预先晓得个旨意，交付尔拉。尔拉是用恶手驮来钉煞来十字架上。²⁴ 神明解掉其死个苦楚，拨其活转来。因为死弗能够长通缚住其。²⁵ 大辟指点其，话，『我长通有主存来我眼前。其来我顺手边，使得我移弗动。²⁶ 所以我心欢喜，我舌头高兴。并且我个肉身暂寓来坟墓里还有想望。²⁷ 因为尔弗会错落我个活灵来阴司里，也弗会拨尔圣善主顾得知烂糊。²⁸ 活命个路头尔点向我道。也会使得我看见尔个面孔就依心满足。』 [S.16. 8-11.]

²⁹ “Cong-we hyüong-di, [1]nyiang ngô teng ng-lah fông-tæn kông tsu-tsung Da-bih-go z-ken: gyi si-ts tsông-hao, gyi-go veng-mo tao jü-kying wa læ ah-lah-go di-fông. ³⁰ Gyi kyi-jün tso sin-cü-nying, yi hyiao-teh Jing-ming teng gyi vah-tsiu-ko-liao, wô tsiang-læ tsiao nyüoh-sing k'en-læ dzong gyi-go 'eo-dæ iao kyü-zông Kyi-toh hao zo gyi zo-we; ³¹ gyi yü-sin hyiao-teh, ziu kông-tao Kyi-toh tsæ-weh-go z-ken, wô Gyi-go weh-ling feh ts'o-lôh læ ing-s-li, Gyi-go nyüoh-sing yia feh teh-cü læn-wu.

²⁹ 「众位兄弟，让我^[1]等尔拉放胆讲祖宗大辟个事干。其死仔葬好，其个坟墓到如今还来阿拉个地方。³⁰ 其既然做先知人，又晓得神明等其罚咒过了，话将来照肉身看来从其个后代要举上基督好坐其座位。³¹ 其预先晓得，就讲到基督再活个事干，话其个活灵弗错落来阴司里，其个肉身也弗得知烂糊。

[1] 'Ôh wô, ngô k'o-yi. 或话，我可以。（原注）

³² “Næn-kæn keh-we Yiæ-su, Jing-ming z yi-kying peh Gyi weh-cün-læ, ah-lah tu z Gyi-go te-tsing. ³³ Keh-lah yi-kying kyü-zōng læ Jing-ming-go jing-siu-pin, ping-ts'ia? dzong T'in-Vu siu-li tsih-ziu sô ing-hyü-go Sing-Ling, ziu pô ng-lah sô k'en-kyin sô t'ing-meng-go s-lôh-læ. ³⁴ Da-bih z m-teh zōng t'in; dæn-z gyi wô, ‘Cü teng ngô-go Cü wô, Hao zo læ Ngô jing-siu-pin, ³⁵ teng-tao Ngô pô Ng dziu-dih tso Ng-go dah-kyiah-teng.’ [S. 110. 1.] ³⁶ Ka wô-ky'i-læ, ng-lah t'ong Yi-seh-lih nyding hao ky'üoh-ky'üoh-jih-jih hyiao-teh, ng-lah sô ting-sah læ jih-z-kô zōng go keh-we Yiæ-su, Jing-ming z shih-lih Gyi tso Cü tso Kyi-toh de.”

³² 「难间箇位耶稣，神明是已经拨其活转来，阿拉都是其个对证。³³ 箇拉已经举上来神明个顺手边，并且从天父手里接受所应许个圣灵，就把尔拉所看见所听闻个赐落来。³⁴ 大辟是呒得上天。但是其话，『主等我个主话，好坐来我顺手边，³⁵ 等到我把尔仇敌做

尔个踏脚凳。』 [S. 110. 1.] ³⁶ 介话起来，尔拉通以色列人好确确实实晓得，尔拉所钉煞来十字架上个箇位耶稣，神明是设立其做主做基督了。」

³⁷ Gyi-lah ih t'ing-meng, c'oh-sing næn-ko, ziu meng Pe-teh teng yü-to s-du, wô, “Cong-we hyüong-di, ah-lah kæ dza tso-fah?”

³⁷ 其拉一听闻，戳心难过，就问彼得等余多使徒，话：「众位兄弟，阿拉该咋做法？」

³⁸ Pe-teh teng gyi-lah wô, “Ng-lah yüong we-sing-cün-i, vong Yiæ-su Kyi-toh-go ming-deo kôh-nying ziu sô-ze-go si-li; ka-ni we s Sing-Ling peh ng-lah. ³⁹ Ing-we keh-go ing-hyü z ing-hyü ng-lah, lin? ng-lah-go ng-nô, teng long-tsong yün-c'ü-go nyding, ziu-z Cü ah-lah-go Jing-ming væn-pah sô dziao-long-læ-go.” ⁴⁰ Pe-teh yi yüong hyü-to shih-wô hyüih-sing ky'ün-ky'ün gyi-lah, wô, “Ng-lah yüong teh-djôh kyiu, t'eh-c'ih keh-go ūang-pang-hyüing-liu shü-dæ.”

³⁸ 彼得等其拉话：「尔拉用回心转意，奉耶稣基督个名头各人受赦罪个洗礼。介呢会赐圣灵拨尔拉。³⁹ 因为箇个应许是应许尔拉，连尔拉个儿囡，等拢总远处个人，就是主阿拉个神明凡百所召拢来个。」⁴⁰ 彼得又用许多说话血心劝劝其拉，话：「尔拉用得着救，脱出箇个横绷勋流世代。」

⁴¹ Z hwun-hyi t'ing gyi shih-wô cü-kwu tu ziu si-li: keh nyih kô-ts'eo-go su-moh da-iah yiu sän-ts'in nying.

⁴¹ 是欢喜听其说话主顾都受洗礼。箇日加湊个数目大约有三千人。

⁴² Gyi-lah lao-lao pao-siu s-du-go kao-hyüing, z-djöng dô-kô siang-t'ong, p'ah ping, tao-kao. ⁴³ Cong-nying tu p'ô-ky'i-læ; ping-ts'ia s-du læ-tih tso-c'ih hyü-to jing-tsih teng gyi-z. ⁴⁴ Cong siang-sing-go cü-kwu dô-kô jü-tæn-long, yiang-iang tong-si tu tang-t'ong; ⁴⁵ ma-diao ts'æn-nyih teng ho-veh, tsiao kôh-nying-go yüong-dziang feng peh gyi-lah. ⁴⁶ Me-nyih dong-sing-'eh-i peh-djöng læ sing-din-li læ-kæn, wa-yiu [1]læ oh-lô læ-tih p'ah ping, hwun-hwun-hyi-hyi tsing-sing ky'üoh væn, ⁴⁷ læ-tih tsæn-me Jing-ming, ping-ts'ia peh cong pah-sing hwun-hyi gyi-lah. Cü pô teh-kyiu-go nying nyih-nyih kô-ts'eo Gyi-go kyiao-we.

⁴² 其拉牢牢保守使徒个教训，时常大家相通，赈饼，祷告。⁴³ 众人都怕起来。并且使徒来的做出许多神迹等奇事。⁴⁴ 众相信个主顾大家聚带拢，样样东西都打通。⁴⁵ 卖掉产业等货物，照各人个用场分拨其拉。⁴⁶ 每日同心合意不常来圣殿里来间，还有来屋落^[1]来的赈饼，欢欢喜喜真心吃饭，⁴⁷ 来的赞美神明，并且拨众百姓欢喜其拉。主把得救个人日日加湊其个教会。

[1] 'Ôh wô, kô-kô-wu. 或话，家家户。（原注）

Sd. III.

'Ô-PUN-NYIH sæn tin-cong, tao-kao z-'eo, Pe-teh teng Iah-'en dô-kô tseo-zông sing-din-li ky'i. ² Yiu ih-go ny ing dzong c'ih nyiang-t'æ ziu kwa-kyiah-go, be ny ing-kô pe-ky'i, nyih-nyih en læ sing-din meng-k'eo, (*keh-go meng kyiao-leh Me-meng,*) iao gyiu tseo-tsing sing-din-li ky'i-go ny ing tso hao-z. ³ Gyi k'en-kyin Pe-teh teng Iah-'en iao tseo-tsing sing-din-li ky'i, ziu gyiu *gyi-lah* tso hao-z.

下半日三点钟，祷告时候，彼得等约翰大家走上圣殿里去。²有一个人从出娘胎就拐脚个，被人家揹起，日日安来圣殿门口，（箇个门叫勒美门，）要求走进圣殿里去个人做好事。³其看见彼得等约翰要走进圣殿里去，就求其拉做好事。

⁴ Pe-teh teng Iah-'en ts'ing-ting k'en gyi, wô, “Ng ts'ia k'en ah-lah.” ⁵ Keh-go ny ing ziu liu-sing k'en gyi-lah, siang gyi-lah u-sen yiu soh-go hao teh-djôh. ⁶ Pe-teh wô, “Kying-ts, ny ing-ts, ngô tu m-neh; sô yiu-go ngô ziu peh ng: k'ao-djôh Nô-sah-leh Nying Yiæ-su Kyi-toh-go ming-z ng hao bô-ky'i-læ tseo.” ⁷ Ziu nyiah-leh jing-tsah siu te gyi bô-ky'i; gyi-go kyiah-ti teng kyiah-tsang lih-k'eh gyin-tsang-de: ⁸ gyi t'iao-

ky'i-læ, lih-lih, tseo-tseo; teng gyi-lah dô-kô tseo-tsing sing-din-li, tseo-tseo, t'iao-t'iao, tsæn-me Jing-ming.⁹ Cong pah-sing k'en-kyin gyi læ-tih tseo læ-tih tsæn-me Jing-ming,¹⁰ yi hyiao-teh gyi z su-djông zo læ sing-din Me-meng-k'eo t'ao-væn cü-kwu; ziu jih-feng kying-hyiae, hyi-gyi gyi p'ong-djôh-go z-ken.¹¹ Keh i-hao-go kwa-kyiah siu ſa-leh Pe-teh teng Iah-'en, cong pah-sing tu peng-long tao Sô-lo-meng-go lóng-oh læ k'en gyi-lah, do-nyiang hyi-gyi.¹² Pe-teh k'en-kyin, ziu k'æ k'eo, teng pah-sing z-ka wô:

⁴ 彼得等约翰清盯看其，话：「尔且看阿拉。」⁵ 箇个人就留心看其拉，想其拉鸟碎有啥个好得着。⁶ 彼得话：「金子，银子，我都呒得。所有个我就拨尔。靠着拿撒勒人耶稣基督个名字尔好爬起来走。」⁷ 就捏勒顺只手助其爬起。其个脚底等脚挣立刻健争了。⁸ 其跳起来，立立，走走。等其拉大家走进圣殿里，走走，跳跳，赞美神明。⁹ 众百姓看见其来的走来的赞美神明，¹⁰ 又晓得其是素常坐来圣殿美门口讨饭主顾，就十分惊骇，稀奇其碰着个事干。¹¹ 箇医好个拐脚手拉勒彼得等约翰，众百姓都奔拢到所罗门个廊屋来看其拉，大样稀奇。¹² 彼得看见，就开口，等百姓是介话：

“Ng-lah Yi-seh-lih ny ing, dza-we hyi-gyi keh-ky'i z-ken? dza-we ts'ing-ting k'en ah-lah, hao-ziang ah-lah yüong zi-go neng-ken zi-go gyin-sing s-teh keh-go ny ing we tseo ma?¹³ Z Üô-pah-lah-hen, Yi-sah,

Yüô-kôh-go Jing-ming, ah-lah tsu-tsong-go Jing-ming, Gyi yüong-wô Zi-go Nu-boh Yiæ-su, ziu-z ng-lah sô ka-zông-ky'i-go, Pe-lah-to ding-kwe iao fông Gyi z-'eo ng-lah tông-min-zin sô ky'i-diao-go.¹⁴ Ng-lah z ky'i-diao keh-we sing-jün tsing-dzih-go Cü-kwu, *fæn-cün* gyiu nyiao-fông ih-go hyüong-siu peh ng-lah; ¹⁵ ping-ts'ia sah-diao weh-ming-go [1]Keng-nyün, Jing-ming peh Gyi dzong si-nying cong-nyiang weh-cün-læ-go: næn-kæn ah-lah z Gyi-go te-tsing.¹⁶ Z Gyi-go ming-deo, we-leh *ah-lah* siang-sing Gyi ming-deo, s-teh keh ng-lah sô k'en-kyin sô hyiao-teh-go nyding gyin-tsang-ky'i-læ: ziu-z dzong Gyi ka læ-go siang-sing-go sing s-teh keh-go nyding læ ng-lah cong-nying min-zin ka djün-yü.

「尔拉以色列人，咋会稀奇箇起事干？咋会清盯看阿拉，好像阿拉用自个能干自个虔心使得箇个人会走吗？¹³ 是亚伯拉罕，以撒，雅各个神明，阿拉祖宗个神明，其荣华自个奴仆耶稣，就是尔拉所解上去个，彼拉多定规要放其时候尔拉当面前所弃掉个。¹⁴ 尔拉是弃掉箇位圣善正直个主顾，反转求饶放一个凶手拨尔拉。¹⁵ 并且杀掉活命个根源^[1]，神明拨其从死人中央活转来个。难间阿拉是其个对证。¹⁶ 是其个名头，为了阿拉相信其名头，使得箇尔拉所看见所晓得个人健争起来。就是从其介来个相信个心使得箇个人来尔拉众人面前介痊愈。

[1] 'Ôh wô, Kyüing-wông. 或话，君王。（原注）

¹⁷ “Næn-kæn ni, hyüong-di, ngô hyiao-teh ng-lah tso keh-go z-ken
z we-leh feh ming-bah, ng-lah-go kwun-fu yia z-ka: ¹⁸ tsih-yiu Jing-
ming t'ôh Gyi cong sin-cü-nying-go k'eo-li yü-sin kông Kyi-toh iao ziu
næn, Gyi ko-jün ing-de. ¹⁹ Keh-lah ng-lah yüong we-sing-cün-i ky'i-
zia-kwe-tsing, hao peh ng-lah-go ze du-diao; s-teh dzong Cü ka læ-go
en-väe-go nyih-ts hao tao, ²⁰ ping-ts'ia hao ts'a yü-sin sô djün peh ng-
lah go Yiæ-su Kyi-toh læ. ²¹ Gyi pih iao læ t'in-zông, teng-tao väen-we
væn-veh go z-'eo læ; ziu-z Jing-ming dzong k'æ-bih yi-læ t'ôh Gyi
long-tsong sing-jün sin-cü-nying k'eo-li sô wô-go. ²² Mo-si teng *ah-lah*
lih-we tsu-tsong z-ka wô, ‘Cü ng-lah-go Jing-ming tsiang-læ dzong ng-
lah hyüong-di li-hyiang we kyü-zông ih-go ziang ngô ka Sin-cü-nying
peh ng-lah; Gyi yiang-yiang teng ng-lah sô kông-go, tu kæ t'ing Gyi. ²³
Væn-pah feh k'eng t'ing keh-go Sin-cü-nying cü-kwu, pih iao dzong
pah-sing cong-nyiang djü-mih gyi.’ [Sm. 18. 15, 19.] ²⁴ Wa-yiu dzong
Sah-meo-r ih-dzih-lôh-læ, væn-pah sô kông-go sin-cü-nying tu yü-sin
ts-tin keh-sing nyih-ts.

¹⁷ 「难间呢，兄弟，我晓得尔拉做箇个事干是为了弗明白，尔
拉个官府也是介。¹⁸ 只有神明托其众先知人个口里预先讲基督要受
难，其果然应了。¹⁹ 箇拉尔拉用回心转意弃邪归正，好拨尔拉个罪

涂掉。使得从主介来个安慰个日子好到，²⁰ 并且好差预先所传拨尔拉个耶稣基督来。²¹ 其必要来天上，等到挽回万物个时候来。就是神明从开辟以来托其拢总圣善先知人口里所话个。²² 摩西等阿拉列位祖宗是介话，『主尔拉个神明将来从尔拉兄弟里向会举上一个像我介先知人拨尔拉。其样样等尔拉所讲个，都该听其。²³ 凡百弗肯听箇个先知人主顾，必要从百姓中央除灭其。』 [Sm. 18. 15, 19.]²⁴ 还有从撒母耳一直落来，凡百所讲个先知人都预先指点箇星日子。

²⁵ “Ng-lah z keh-sing sin-cü-nying-go ‘eo-i, yia yiu-veng Jing-ming teng ah-lah tsu-tsang sô shih-lih-go iah; ziu-z teng Üô-pah-lah-hen sô wô, ‘T’in-‘ô keh-sing dzoh-veng tu dzæ-ü ng-go ‘eo-dæ we teh-djôh foh-ky’i.’ [Ts. 22. 18.]²⁶ Næn-kæn Jing-ming yi-kying kyü-zông Zi-go Nu-boh Yiæ-su, sin ts’ a Gyi læ s foh-ky’i peh ng-lah, ziu-z s-teh ng-lah kôh-nying ky’i-diao zi-go ze-ôh.”

²⁵ 「尔拉是箇星先知人个后裔，也有份神明等阿拉祖宗所设立个约。就是等亚伯拉罕所话，『天下箇星族份都在于尔个后代会得着福气。』 [Ts. 22. 18.]²⁶ 难间神明已经举上自个奴仆耶稣，先差其来赐福气拨尔拉，就是使得尔拉各人弃掉自个罪恶。」

Sd. IV.

Gyi-lah wa læ-tih teng pah-sing kōng-go z-'eo, keh-sing tsi-s, teng
keh sing-din-li-go z-we, teng Sah-t'u-kæ nying, deh-jün tseo-long-læ; ²
we-leh keh liang s-du kao-hyüing pah-sing, pô Yiæ-su-go z-ken djün
si-ts-tsæ-weh-go dao-li, keh-lah sing-li næn-ngao. ³ Ziu dong-siu k'ô
gyi-lah, kwæn læ pæn-vông-li teng-tao ming-tsiao; ing-we z-'eo yi-
kying kw'a yia-de.

其拉还来的等百姓讲个时候，箇星祭司，等箇圣殿里个侍卫，
等撒土该人，突然走拢来。²为了箇两使徒教训百姓，把耶稣个事
干传死仔再活个道理，箇拉心里难熬。³就动手柯其拉，关来班房
里等到明朝。因为时候已经快夜了。

⁴ T'ing-meng dao-li go cü-kwu yiu hyü-to siang-sing-de; nen-go
su-moh iah-læ yiu ng-ts'in de.

⁴ 听闻道理个主顾有许多相信了。男个数目约来有五千了。

⁵ DI-NYI nyih gyi-lah-go kwun-fu, tsiang-lao, doh-shü-nying, ⁶
wa-yiu tsi-s-deo Üô-nô, teng Kæ-üô-fah, Iah-'en, Üô-lih-sæn-da, teng
væn-pah tsi-s-deo-go dzoh-cong, tu jü-long læ Yiæ-lu-sah-leng: ⁷ peh
keh liang s-du lih læ tông-cong-nyiang, bun-meng gyi-lah, wô, “Ng-lah
k'ao soh-go gyün-ping, soh-go ming-deo, tso keh-go z-ken?”

⁵ 第二日其拉个官府，长老，读书人，⁶还有祭司头亚拿，等该
亚法，约翰，亚力山大，等凡百祭司头个族种，都聚拢来耶路撒

冷。⁷ 拨箇两使徒立来当中央，盘问其拉，话：「尔拉靠啥个权柄，啥个名头，做箇个事干？」

⁸ Keh-tsao Pe-teh, be Sing-Ling do-nyiang ken-dong, teng gyi-lah wô, “Ng-lah pah-sing-go kwun teng Yi-seh-lih tsiang-lao, ⁹ keh-go bing-nying sô teh-djôh-go hao-c'ü, ziah kyih-mih peh ng-lah bun-meng ah-lah z k'ao-djôh soh-go i gyi hao; ¹⁰ ng-lah cong *kwun-fu* teng Yi-seh-lih-go cong pah-sing tu hao hyiao-teh, z k'ao-djôh Nô-sah-leh Nying Yiæ-su Kyi-toh-go ming-deo, ng-lah sô ting læ jih-z-kô-zông go, Jing-ming dzong si-go cong-nyiang weh-cün-læ-go, z k'ao-djôh Gyi keh-go nying neng-keo djün-yü lih læ ng-lah min-zin. ¹¹ Keh ziu-z ng-lah ky'i-oh-go s-vu sô ky'i-diao-go zah-deo, yi-kying tso-leh *oh* kôh-lôh-den deo-ih-kw'e zah-deo. ¹² Ping-ts'ia kyiу-sing feh dzæ-ü bih-nying: ‘en-t'in-'ô læ nying-go cong-nyiang m̄-teh bih-go ming-deo s-lôh-læ, peh ah-lah hao k'ao-djôh gyi teh-djôh kyiу.’”

⁸ 箇遭彼得，被圣灵大样感动，等其拉话：「尔拉百姓个官等以色列长老，⁹ 箇个病人所得着个好处，若今末拨尔拉盘问阿拉是靠着啥个医其好。¹⁰ 尔拉众官府等以色列个众百姓都好晓得，是靠着拿撒勒人耶稣基督个名头。尔拉所钉来十字架上个，神明从死个中央活转来个，是靠着其箇个人能够痊愈立来尔拉面前。¹¹ 箇就是尔拉起屋个师父所弃掉个石头，已经做勒屋角落头头一块石头。¹²

并且，救星弗在于别人。咸天下来人个中央呒得别个名头赐落来，拨阿拉好靠着其得着救。」

¹³ Gyi-lah k'en-kyin Pe-teh teng Iah-'en k'æn-k'æn-r-dæn, yi hyiao-teh gyi z feh sih-z-go ts'u-nying, hyi-gyi-de; ziu nyiing-teh gyi-lah z Yiæ-su-go de-ho. ¹⁴ Dæn-z k'en-kyin i-hao-go nyiing dô-kô lih-tong, z m-kao hao pæn-poh gyi. ¹⁵ Keh-tsao feng-fu gyi-lah tseo-c'ih do-dông, ziu dô-kô siang-liang, z-ka wô, ¹⁶ “Keh liang-go nyiing ah-lah dla bæn-fah? Gyi-lah yiu ih-nyiang yiu ming-deo go gyi-z tso-ko, z Yiæ-lu-sah-leng deng-tong nyiing tu teh-cü; ah-lah yia feh neng-keo wô z m-neh-go. ¹⁷ Dæn-z sæn-leh keh-ky'i z-t'i yü-kô yiang-k'æ pah-sing cong-nyiang, ah-lah hao djong-djong heng gyi, feh hyü gyi pô keh-go ming-deo tsæ ky'i kao-hyüing nyiing-kô.” ¹⁸ Ziu eo gyi-lah læ, kying-kyiæ gyi-lah feh-leng s-'ô c'ih-kwun ih-ngæn m-nao di-ky'i Yiæ-su-go ming-deo kông dao-li.

¹³ 其拉看见彼得等约翰侃侃而谈，又晓得其是弗识字个粗人，稀奇了。就认得其拉是耶稣个队伙。¹⁴ 但是看见医好个人大家立东，是呒告好扳驳其。¹⁵ 箇遭吩咐其拉走出大堂，就大家商量，是介话，¹⁶ 「箇两个人阿拉咋办法？其拉有一样有名头个奇事做过，是耶路撒冷庵东人都得知。阿拉也弗能够话是呒得个。¹⁷ 但是省勒箇起事体愈加扬开百姓中央，阿拉好重重狠其，弗许其把箇个名头

再去教训人家。」¹⁸ 就讴其拉来，警戒其拉弗论私下出管一眼呒得好提起耶稣个名头讲道理。

¹⁹ Pe-teh teng Iah-'en ziu we-teh gyi-lah, wô, “T'ing ng-lah-go shih-wô ko-ü t'ing Jing-ming shih-wô, ng-lah ts'eng-ts'eng-k'en læ Jing-ming min-zin sön z-go feh? ²⁰ Ing-we ah-lah sô k'en-kyin sô t'ing-meng-go, feh-teh-feh kông.”

¹⁹ 彼得等约翰就回答其拉，话：「听尔拉个说话过于听神明说话，尔拉忖忖看来神明面前算是个弗？²⁰ 因为阿拉所看见所听闻个，弗得弗讲。」

²¹ Cong pah-sing we-leh keh tso-ko-go z-ken tu tsæn-me Jing-ming, keh-lah keh-sing *kwun-fu* tang-sön-feh-c'ih dza-go hao vah gyi; ziu tsæ heng gyi ih-fæn, fōng gyi-lah ky'i-de. ²² P'ong-djôh keh-ky'i i-hao-go gyi-z cü-kwu, gyi nyin-kyi yiu s-jih-to shü de.

²¹ 众百姓为了箇做过个事干都赞美神明，箇拉箇星官府打算弗出咋个好罚其。就再狠其一番，放其拉去了。²² 碰着箇起医好个奇事主顾，其年纪有四十多岁了。

²³ Keh liang s-du fōng-c'ih ts-'eo, ziu tseo tao zi-go de-ho u-sen ky'i, pô tsî-s-deo tsiang-lao teng gyi-lah sô kông-go shih-wô tu t'ong-cü gyi-lah. ²⁴ Keh-sing nyiing ih t'ing-meng ziu dong-sing-'eh-i dziao-leh Jing-ming k'æ k'eo wô, “Cü, Ng z zao t'in, di, hæ, teng gyi li-

hyiang væn-veh go, keh-we Jing-ming: ²⁵ Ng zin-deo t'ôh Ng nu-boh Da-bih-go k'eo-li z-ka wô, ‘Keh-sing bih-koh dza-we ka tsôh-ts'ao? keh-sing pah-sing dza-we ka c'ü-sing-vông-siang?’ ²⁶ Shü-kæn-zông-go kyüing-wông tu lih-ky'i-læ, kwun-fu tu jü-jih-long, iao ti-dih Cü teng Gyi-go ^[1]Kyi-toh.’ [S. 2. 1, 2.] ²⁷ Ing-we Hyi-lih teng Peng-tiu Pe-lah-to, wa-yiu bih-koh-nying teng Yi-seh-lih pah-sing, ko-jün jü-long iao ti-dih Ng sô fu-yiu-go sing-jün Nu-boh Yiæ-su; ²⁸ hao tso-dzing Ng-go siu-li Ng-go ts-i sô yü-sin ding-kwe-go z-ken. ^{29, 30} Næn-kæn gyiu Ng, Cü, k'en keh-sing heng ah-lah cü-kwu-go shih-wô; ping-ts'ia sing-c'ih Ng-go siu læ .hao i bing, yi s-teh jing-tsih teng gyi-z t'ôh Ng sing-jün Nu-boh Yiæ-su-go ming-deo hao tso-c'ih-læ; z-ka peh Ng-go nu-boh yiu do tæn-liang hao djün Ng-go dao-li.”

²³ 箇两使徒放出之后，就走到自个队伙鸟碎去，把祭司头长老等其拉所讲个说话都通知其拉。²⁴ 箇星人一听闻就同心合意朝勒神明开口话：「主，尔是造天，地，海，等其里向万物个，箇位神明。²⁵ 尔前头托尔奴仆大辟个口里是介话，「箇星别国咋会介作吵？箇星百姓咋会介痴心妄想？」²⁶ 世间上个君王都立起来，官府都聚集拢，要抵敌主等其个基督^[1]。」 [S. 2. 1, 2.] ²⁷ 因为希律等本丢·彼拉多，还有别国人等以色列百姓，果然聚拢要抵敌尔所傅油个圣善奴仆耶稣。²⁸ 好做成尔个手里尔个旨意所预先定规个事干。^{29, 30} 难间求尔，主，看箇星狠阿拉主顾个说话。并且伸出尔个手来好医

病，又使得神迹等奇事托尔圣善奴仆耶稣个名头好做出来。是介拔尔个奴仆有大胆量好传尔个道理。」

[1] Kyi-toh go ka-shih, ziu-z fu-yiu Cü-kwu. 基督个解说，就是傅油主顾。

(原注)

³¹ Tao-kao-hao, gyi-lah jü-long-go di-fông ziu dong-ky'i-læ; congying be Sing-Ling do-nyiang ken-dong, fông-tæn kông Jing-ming-go dao-li.

³¹ 祷告好，其拉聚拢个地方就动起来。众人被圣灵大样感动，放胆讲神明个道理。

³² CONG siang-sing-go ny ing tu dong-sing-'eh-i; m-yiu ih-go pô zi sô yiu-go dzæ-veh sön zi-go; gyi-lah yang-yiang tong-si tu t'ong-læ-t'ong-ky'i. ³³ Keh-sing s-du yüong do neng-ken te-tsing Cü Yiæ-su tsæ weh-cün-læ-go z-ken: ping-ts'ia yiu do eng-we ling-djôh cong-nying.

³⁴ Gyi-lah li-hyiang yia m-neh ih-go ky'üih-siao-dziang-tön cü-kwu: ing-we væn-pah ke din-di oh-yü go ny ing ma-diao-ts, do-leh sô ma-diao-go kô-din ³⁵ fông læ s-du-go kyiah-'ô; ziu tsiao kôh-nying-go yüong-dziang feng peh gyi.

³² 众相信个人都同心合意。呒有一个把自所有个财物算自个。其拉样样东西都通来通去。³³ 箇星使徒用大能干对证主耶稣再活转来个事干。并且有大恩惠临着众人。³⁴ 其拉里向也呒得一个缺少长

短主顾。因为凡百居田地屋宇个人卖掉仔，驮勒所卖掉个价钿³⁵ 放来使徒个脚下。就照各人个用场分拨其。

³⁶ Yiu ih-go Li-vi ny ing, c'ih læ Kyü-pi-lu di-fōng, *ming-z kyiao-leh* Iah-si, s-du eo gyi Pô-nô-pô, (fæn-c'ih-læ ziu-z 'ky'ün-hwô cü-kwu' go ka-shih;) ³⁷ gyi yiu ih-ky'iu din, ziu ma-diao-ts, do-leh ny ing-ts, fōng læ s-du-go kyiah-'ô.

³⁶ 有一个利未人，出来居比路地方，名字叫勒约西，使徒讴其巴拿巴，（翻出来就是「劝化主顾」个解说。）³⁷ 其有一丘田，就卖掉仔，驮勒银子，放来使徒个脚下。

Sd. V.

Yiu ih-go ny ing kyiao-leh Üô-nô-nyi-üô, teng gyi lao-nyüing Sah-fi-lah, yiu ts'æn-nyih ma-diao; ² pô kô-din s-'ô liu-lôh-sing, lao-nyüing yia siang-t'ong-go; do-leh kyi-feng ky'i fōng læ s-du kyiah-'ô. ³ Pe-teh wô, “Üô-nô-nyi-üô, dza-we Sah-dæn ying-dong ng-go sing, s-teh ng shih-hwông iao hong-p'in Sing-Ling, s-'ô liu-lôh din-kô yia? ⁴ Din læ-tong, soh feh-z ng-go din ma? kyi-kying ma-diao, kô-din soh feh-z ng-go công-dzing ma? Ng sing-li dza-we dzeng keh-go nyiæn-deo? Ng shih-hwông, feh-z te-djôh ny ing, z te-djôh Jing-ming.” ⁵ Üô-nô-nyi-üô

ih t'ing-meng keh-sing shih-wô, ziu tih-tao, ky'i dön-de: z t'ing-meng-go cü-kwu tu do-nyiang p'ô-de.⁶ Keh-sing 'eo-sang ziu lih-ky'i-sing, dzing-lin gyi, dæ-c'ih nga-deo ky'i en-tsông.

有一个人叫勒亚拿尼亚，等其老娘撒非喇，有产业卖掉。² 把价钿私下留落星，老娘也相通个。驮勒几分去放来使徒脚下。³ 彼得话，「亚拿尼亚，咋会撒但引动尔个心，使得尔说谎要哄骗圣灵，私下留落田价呀？⁴ 田来东，啥弗是尔个田吗？既经卖掉，价钿啥弗是尔个章程吗？尔心里咋会存箇个念头？尔说谎，弗是对着人，是对着神明。」⁵ 亚拿尼亚一听闻箇星说话，就跌倒，气断了。是听闻个主顾都大样怕了。⁶ 箇星后生就立起身，成殓其，抬出外头去安葬。

⁷ Ko-leh mao ih-go-pun z-zing, gyi lao-nyüing yia tseo-tsing-læ; wa feh teh-cü keh-ky'i z-ken.⁸ Pe-teh ziu teng gyi wô, “Keh-ky'iu din ng-lah z ka kô-din ma-go feh? wô hyiang ngô dao.” Gyi wô, “Z-go; z ka kô-din.”⁹ Pe-teh teng gyi wô, “Ng-lah dza-we dong-sing-'eh-i siang s-s Cü-go Ling yia? Tsông ng nen-nyüing cü-kwu-go kyiah yi-kying tao meng-k'eo-den, yia iao dæ ng c'ih-ky'i.”¹⁰ Keh nyü-nying lih-k'eh tih-tao gyi-go kyiah-'ô, ky'i ziu dön-de: keh-sing 'eo-sang tseo-tsing-læ, k'en-kyin gyi yi-kying si-de, ziu dæ gyi c'ih-ky'i, tsông læ gyi nen-

nyüing pin-yin.¹¹ 'Eh-kyiao-we teng væn-pah t'ing-meng-go cü-kwu tu do-nyiang p'ô-de.

⁷ 过了毛一个半时辰，其老娘也走进来。还弗得知箇去事干。⁸ 彼得就等其话，「箇丘田尔拉是介价钿卖个弗？话向我道。」其话，「是个。是介价钿。」⁹ 彼得等其话，「尔拉咋会同心合意想试试主个灵呀？葬尔男娘主顾个脚已经到门口头，也要抬尔出去。」¹⁰ 箇女人立刻跌到其个脚下，气就断了。箇星后生走进来，看见其已经死了，就抬其出去，葬来其男娘边沿。¹¹ 合教会等凡百听闻个主顾都大样怕了。

¹² Keh-sing s-du læ pah-sing cong-nyiang tso-c'ih hyü-to jing-tsih teng gyi-z. (Cong siang-sing-go cü-kwu tu ih-sing jü-long læ Sô-lo-meng-go lông-oh-li.¹³ Yü-to m-nying ken læ jih-de; dæn-z pah-sing tu tseng-djong gyi-lah.¹⁴ Siang-sing kwe-voh Cü go yü-kô to-ky'i-læ; nen-nen-nyü-nyü yiu ih-do-dziao.)¹⁵ Zing-ts-ü do-ka z-min tông-c'ih bing-nying læ, peh gyi kw'eng læ c'ing-teng p'u-pæn-li; siang-vông Pe-teh tseo-ko, gyi-go ing 'ôh-tsia jü we ing-djôh.¹⁶ Dön-kyün kôh zing-li yiu ih-do-dziao nyding jü-long tao Yiæ-lu-sah-leng læ, pô bing-nying teng be zia-kyü sô mo-næn go cü-kwu dæ-leh-læ; long-tsong tu i-hao-de.

¹² 箇星使徒来百姓中央做出许多神迹等奇事。（众相信个主顾都一心聚拢来所罗门个廊屋里。¹³ 余多呒人敢来入队。但是百姓都尊重其拉。¹⁴ 相信归服主个愈加多起来。男男女女有一大潮。）¹⁵ 甚至于大街市面挡出病人来，拨其困来春凳铺板里。想望彼得走过，其个影或者谁会影着。¹⁶ 团圈各城里有一大潮人聚拢到耶路撒冷来，把病人等被邪鬼所磨难个主顾抬勒来，拢总都医好了。

¹⁷ TSI-S-DEO teng gyi long-tsong ts'eo-de-go cü-kwu, (ziu-z Sah-t'u-kæ keh kyiao,) ziu do-nyiang [1]sang tu-gyi-sing, lih-ky'i-læ, ¹⁸ 'ô-siu k'ô s-du, ky'ih gyi lôh lao-kæn. ¹⁹ Dæn-z Cü-go t'in-s yia-tao læk'æ lao-kæn-go meng, ling gyi c'ih, z-ka wô, ²⁰ "Ng-lah ky'i, hao lih læ sing-din-li, pô keh weh-ming-go dao-li kyü-tang-kyü kông peh pah-sing t'ing." ²¹ Gyi-lah t'ing-meng ziu ky'i-tsao tseo-tsing sing-din-li, kông dao-li.

¹⁷ 祭司头等其拢总凑队个主顾，（就是撒土该箇教，）就大样生妒忌心^[1]，立起来，¹⁸ 下手柯使徒，挈其落牢监。¹⁹ 但是主个天使夜到来开牢监个门，领其出，是介话，²⁰ 「尔拉去，好立来圣殿里，把箇活命个道理句打句讲拨百姓听。」²¹ 其拉听闻就起早走进圣殿里，讲道理。

[1] 'Ôh wô, ô-wông. 或话，懼惶。（原注）

Tsi-s-deo teng gyi ts'eo-de cü-kwu tseo-læ, ziu djün-long kong-we
teng Yi-seh-lih ny ing-go cong tsiang-lao, ts'a ny ing tao lao-kæn-li ky'i
ta gyi-lah læ. ²² Ts'a-nying tseo-tao, læ lao-kæn-li zing gyi feh-djôh;
ziu tseo-cün-læ, we-pao z-ka wô, ²³ "Lao-kæn ni, ah-lah k'en-kyin
lao-lao-k'ao-k'ao kwæn-so-kæn, keh-sing kwun-siu cü-kwu lih læ
meng-k'eo: tsih-z ih k'æ, li-deo ih-go ny ing tu zing-feh-djôh." ²⁴ Tsi-s-
deo, teng keh-we sing-din-li-go z-we, teng cong tsi-s-deo, ih t'ing-
meng keh-sing shih-wô, ziu nyi-'ôh-peh-kyüih, keh-go z-ken feh-tsiao
tsiang-læ we dza-go. ²⁵ Yiu ih-go ny ing læ t'ong-cü gyi-lah, wô, "Ng-
lah sô ky'ih-lôh kæn-li go ny ing yin-dzæ lih læ sing-din-li, læ-kæn
kao-hyüing pah-sing."

祭司头等其凑队主顾走来，就传拢公会等以色列人个众长老，
差人到牢监里去带其拉来。²² 差人走到，来牢监里寻其弗着。就走
转来，回报是介话，²³ 「牢监呢，阿拉看见牢牢靠靠关锁间，箇星
管守主顾立来门口。只是一开，里头一个人都寻弗着。」²⁴ 祭司
头，等箇位圣殿里个侍卫，等众祭司头，一听闻箇星说话，就疑惑
不决，箇个事干弗照将来会咋个。²⁵ 有一个人来通知其拉，话，
「尔拉所挈落监里个人现在立来圣殿里，来间教训百姓。」

²⁶ Keh z-we teng ts'a-nying ziu ky'i ta s-du læ; feh-z gyiang tso-
go, zÔng-k'ong-p'ô peh pah-sing zah-deo k'ang-sah. ²⁷ Ta-tao, peh gyi-

lah lih læ kong-we min-zin; keh-we tsi-s-deo ziu meng gyi-lah, wô,²⁸
“Ah-lah næn-dao m̄-teh nyin-kying ng-lah m-nao di-ky‘i keh-go ming-
deo kōng dao-li ma? næn-kæn ng-lah tao we pô ng-lah-go kyiao ‘ang-
pin Yiæ-lu-sah-leng, iao pô keh-go Nying-go hyüih kwe tao ah-lah-go
ming-‘ô.”

²⁶ 箇侍卫等差人就去带使徒来。弗是强做个，尚恐怕拨百姓石
头搘煞。²⁷ 带到，拨其拉立来公会面前。箇位祭司头就问其拉，
话，²⁸ 「阿拉难道呒得严禁尔拉呒得好提起箇个名头讲道理吗？难
间尔拉倒会把尔拉个教行逼耶路撒冷，要把箇个人个血归到阿拉个
名下。」

²⁹ Pe-teh teng cong s-du we-teh, z-ka wô, “I-dzong Jing-ming ko-
jü i-dzong ny ing z ing-kæ-go.³⁰ Ah-lah tsu-tsung-go Jing-ming yi-
kying peh Yiæ-su weh-cün-læ, ziu-z ng-lah kwô læ jü-zōng sô sah-
diao-go.³¹ Jing-ming z yüong Gyi jing-tsah siu kyü Gyi zōng tso
Kyüing-wông tso Kyiu-cü, hao s-peh Yi-seh-lih ny ing we-sing-cün-i
teng ze-go nyiao-sô.³² Ah-lah z Gyi-go kyin-tsing, te-tsing keh-ky‘i z-
ken; Jing-ming sô s-peh i-jing Gyi cü-kwu go Sing-Ling yia z tso kyin-
tsing.”

²⁹ 彼得等众使徒回答，是介话，「依从神明过如依从人是应该
个。³⁰ 阿拉祖宗个神明已经拨耶稣活转来，就是尔拉挂来树上所杀

掉个。³¹ 神明是用其顺只手举其上做君王做救主，好赐拨以色列人回心转意等罪个饶赦。³² 阿拉是其个见证，对证箇起事干。神明所赐拨依顺其主顾个圣灵也是做见证。」

³³ Gyi-lah ih t'ing-meng ziu ts'ih-ts'-t'ong-'eng, siang-liang iao long-sah gyi-lah. ³⁴ Dæn-z yiu ih-go Fah-li-sæ ny ing, ming-z kyiao-leh Kyüô-mô-lih, z kao lih-fah go sin-sang, cong pah-sing sô tseng-djong-go, ziu læ kong-we cong-nyiang lih-ky'i-sing, feng-fu ts'a-nying pô s-du dzæn-z tseo-c'ih nga-deo; ³⁵ teng cong-nying z-ka wô, “Yi-seh-lih ny ing, ng-lah zi yüong kwu-djôh tang-tsiang dza bæn keh-sing ny ing. ³⁶ Ing-we yi-zin [1]c'ih ih-go Tiu-da, zi kw'ô zi-go k'eo; keng gyi go yü-töng su-moh da-iah yiu s-pah ny ing: gyi-zi be sah-diao; z [2]ze-dzong gyi cü-kwu tu sæn-k'æ, hwô-we-u-yiu. ³⁷ Keh-go z-ken 'eo-deo, zao a-wu-ts'ah go z-'eo, yi c'ih ih-go Kyüô-li-li-go Yiu-da, yiao-'ôh hyü-to pah-sing keng-djôh gyi: keh-go ny ing yia mih-diao, z [2]ze-dzong gyi cü-kwu tu sæn-k'æ-de. ³⁸ Yin-dzæ ngô ky'ün ng-lah yüong li-yün keh-sing ny ing, ze gyi z-de: ing-we keh-go tang-sön, keh-go z-ken, ziah-z c'ih-ü ny ing go, pih-ding we ba-diao; ³⁹ ziah-z c'ih-ü Jing-ming go, ng-lah feh neng-keo ba-diao gyi; ng-lah vi-min tso Jing-ming-go te-deo.”

³³ 其拉一听闻就切齿痛恨，商量要弄煞其拉。³⁴ 但是有一个法利赛人，名字叫勒迦玛列，是教律法个先生，众百姓所尊重个，就

来公会中央立起身，吩咐差人把使徒暂时走出外头。³⁵ 等众人是介话，「以色列人，尔拉自用顾着打账咋办箇星人。³⁶ 因为以前出一个丢大^[1]，自夸自个口。跟其个余党数目大约有四百人。其自被杀掉。是随从^[2]其主顾都散开，化为乌有。³⁷ 箇个事干后头，造挨户册个时候，又出一个加利利个犹大，摇惑许多百姓跟着其。箇个人也灭掉，是随从^[2]其主顾都散开了。³⁸ 现在我劝尔拉用离远箇星人，随其是了。因为箇个打算，箇个事干，若是出于人个，必定会败掉；³⁹ 若是出于神明个，尔拉弗能够败掉其；尔拉未免做神明个对头。」

[1] *Keh-go Tiu-da, pi da-kæ eo “Yiæ-su kyüông-seng keh-nyin,” tsao sæn nyin c’ih-go.* 箇个丢大，比大概讴「耶稣降生箇年」早三年出个。（原注）

[2] *Ze-dzong; ‘ôh wô, t’ing-sing.* 随从。或话，听信。（原注）

⁴⁰ *Cong-nying tu i-dzong gyi: ziu eo keh-sing s-du tsing-læ, tang gyi, feng-fu gyi m-nao di-ky’i Yiæ-su-go ming-deo kông dao-li, ziu fông gyi ky’i.*

⁴⁰ 众人都依从其。就讴箇星使徒进来，打其，吩咐其呒得好提起耶稣个名头讲道理，就放其去。

⁴¹ *S-du li-k’æ kong-we min-zin ky’i; ing-we Jing-ming sön gyi-lah k’o-yi we-leh Yiæ-su ming-deo ziu tao-me, keh-lah hwun-hyi.* ⁴² *Keh-*

tsao me-nyih læ sing-din teng oh-lô li-hyiang feh hyih-k'eo læ-tih kao-hyüing, læ-tih djün foh-ing, kông Yiæ-su z Kyi-toh.

⁴¹ 使徒离开公会面前去。因为神明算其拉可以为了耶稣名头受倒霉，箇拉欢喜。⁴² 箇遭每日来圣殿等屋落里向弗歇口来的教训，来的传福音，讲耶稣是基督。

Sd. VI.

KEH-GO z-'eo meng-du to-ky'i-læ, yiu kông Hyi-lah shih-wô go Yiu-t'a kyiao-yiu ün-'eng Hyi-pah-læ kyiao-yiu, ing-we feng djoh-nyih-go k'eo-liang, pô gyi-lah kwu-sông lao-nyüing feng feh tao-kô. ² Keh-tsao jih-nyi-go s-du eo-long cong meng-du, z-ka wô, “Ah-lah tiu-ky'i Jing-ming-go dao-li, ky'i kwu-djôh ky'üoh-yüong, z feh ing-kæ-go. ³ Sô-yi, hyüong-di, ng-lah zi-go li-hyiang yüong kæn-dzeh ts'ih-go z cong kyiao-yiu sô ts'ing-tsæn-go nyding, ting ts'ong-ming-go yi be Sing-Ling do-nyiang ken-dong-go, ah-lah hao shih-lih gyi kwun keh-go z-ken: ⁴ ah-lah zi hao cün-kwun tao-kao teng djün dao-li.”

箇个时候门徒多起来，有讲希腊说话个犹太教友怨恨希伯来教友。因为分逐日个口粮，把其拉孤孀老娘分弗到家。² 箇遭十二个使徒讴拢众门徒，是介话：「阿拉丢弃神明个道理，去顾着吃用，

是弗应该个。³ 所以，兄弟，尔拉自个里向用拣择七个是众教友所称赞个人，顶聪明个又被圣灵大样感动个，阿拉好设立其管箇个事干。⁴ 阿拉自好专管祷告等传道理。」

⁵ Keh-go shih-wô 'o-dziao meng-du tu hwun-hyi-go: ziu kæn-dzeh Z-di-fæn, z ting siang-sing, do-nyiang be Sing-Ling ken-dong go nying, teng Fi-lih, Pah-lo-ko-lo, Nyi-kyüô-nô, Di-meng, Pô-mi-nô, wa-yiu jih Yiu-t'a kyiao En-di-ah nying Nyi-ko-lah; ⁶ ziu peh keh-sing nying lih læ s-du-go min-zin. S-du tao-kao-ts, siu en-en gyi-lah.

⁵ 箇个说话和潮门徒都欢喜个。就拣择士提反，是顶相信，大样被圣灵感动个人，等腓力，伯罗哥罗，尼迦挪，提门，巴米拿，还有入犹太教安提阿人尼哥拉。⁶ 就拨箇星人立来使徒个面前。使徒祷告仔，手按按其拉。

⁷ Jing-ming-go dao-li yü-kô 'ang-k'æ; meng-du-go su-moh læ Yiæ-lu-sah-leng do-nyiang kô-ts'eo; tsi-s yia yiu hyü-to i-jing keh-go dao-li.

⁷ 神明个道理愈加行开。门徒个数目来耶路撒冷大样加凑。祭司也有许多依顺箇个道理。

⁸ Z-DI-FÆN siang-sing teng neng-ken tu mun-tsoh, læ pah-sing cong-nyiang tso do jing-tsих teng gyi-z. ⁹ Yiu kyi-go joh-ü Li-pah-di-nô jü-we-döng go nying, wa-yiu kyi-go Kwu-li-næ, Üô-lih-sæn-t'a, Kyi-li-

kyüô, Üô-si-üô *jü-we-dōng-go* nying, tu bô-ky'i-læ, teng Z-di-fæn bin-leng.¹⁰ Tsih-z *Z-di-fæn* kông shih-wô yi ts'ong-ming yi be *Sing-Ling* ken-dong, gyi-lah ti-dih gyi feh-ko.

⁸ 士提反相信等能干都滿足，來百姓中央做大神迹等奇事。⁹ 有几个属于利百地拿聚会堂个人，还有几个古利奈，亚力山太，基利家，亚西亚聚会堂个人，都爬起来，等士提反辩论。¹⁰ 只是士提反讲说话又聪明又被圣灵感动，其拉抵敌其弗过。

¹¹ Gyi-lah ziu ky'i ma ny ing nyiah-zao, wô, “Ah-lah t'ing-meng gyi kông pông-hwe Mo-si teng Jing-ming go shih-wô.”¹² Z-ka t'iao-dong pah-sing teng tsiang-lao doh-shü-nying keh-sing; ziu deh-jün tseo-læ k'ô gyi, ta gyi tao kong-we-li,¹³ peh vu-kao cü-kwu lih-ky'i-læ wô, “Keh-go ny ing djang-t'ong læ-tih pông-hwe keh sing-jün di-fông teng lih-fah.¹⁴ Ah-lah z t'ing-meng gyi ts'ing-k'eo wô, ‘Keh Nô-sah-leh-go Yiæ-su tsiang-læ iao hwe-diao keh-go di-fông, ping-ts'ia; kæ-diao Mo-si sô djün peh ah-lah go kwe-kyü.’”¹⁵ Kong-we-li long-tsong zo-kæn-go ny ing tu ts'ing-ting k'en gyi, k'en-kyin gyi-go min-k'ong tsing-ziang t'in-s-go min-k'ong ka.

¹¹ 其拉就去买人捏造，话：「阿拉听闻其讲谤毀摩西等神明个说话。」¹² 是介挑动百姓等长老读书人箇星。就突然走来柯其，带其到公会里，¹³ 拨诬告主顾立起来话：「箇个人长通来的谤毀箇圣

善地方等律法。¹⁴ 阿拉是听闻其亲口话，『箇拿撒勒个耶稣将来要毁掉箇个地方，并且，改掉摩西所传拨阿拉个规矩。』」¹⁵ 公会里拢总坐间个人都清盯看其，看见其个面孔正像天使个面孔介。

Sd. VII.

Tsi-s-deo ziu meng gyi, “Keh-sing z-ken ko-jün z-ka feh?”

祭司头就问其：「箇星事干果然是介弗？」

² Z-di-fæn ziu wô: “Cong-we shoh-pah hyüong-di, ts'ing t'ing. Ah-lah tsu-tsong Üô-pah-lah-hen feh-zing deng læ Ha-læn, wa læ Mi-sô-po-da-mi z-'eo, keh-we yüong-wô-go Jing-ming yin-c'ih-læ,³ teng gyi wô, ‘Ng yüong tseo-c'ih peng-koh, li-k'æ ts'ing-dzoh, tao Ngô tsiang-læ sô ts-ying ng go di-fông.’ [Ts. 12. 1.]⁴ Gyi ziu li-k'æ Kyüô-leh-ti di-fông ky'i deng læ Ha-læn: teng-tao gyi ah-tia si-'eo, *Jing-ming* dzong, keh-deo ts'in gyi tao ng-lah yin-dzæ sô deng-go di-fông.⁵ Læ keh u-sen 'ao-vu ts'æn-nyih s-peh gyi, lin lih-kyiah-ts c'ü tu m̄-teh; dæn-z ing-hyü we pô keh-go di-fông s-peh gyi-zi teng gyi tsiang-læ-go 'eo-dæ hao teh-djôh; keh z-'eo gyi wa m-neh ng-ts læ.⁶ Jing-ming wô, ‘Gyi-go 'eo-dæ we c'ih-meng læ nga-koh, peh keh-deo tso nu-boh mo-næn gyi-lah, tao s-pah nyin.’⁷ Jing-ming yi wô, ‘Gyi-lah tso nu-boh

keh koh Ngô tsiang-læ pih-ding p'ün-tön gyi; 'eo-deo gyi-lah we tseo-c'ih, ping-ts'ia læ dōng-deo di-fōng we voh-z Ngô.' [Ts. 15. 13, 14. C. 3. 12.]⁸ *Jing-ming yi teng gyi lih tsiu-keh-li-go iah: keh-tsao Üô-pah-lah-hen sang Yi-sah, tao di-pah nyih teng gyi 'ang tsiu-keh-li; Yi-sah sang Yüô-kôh; Yüô-kôh sang ah-lah jih-nyi-vông tsu-tsung.*

² 土提反就话：「众位叔伯兄弟，请听。阿拉祖宗亚伯拉罕弗曾庵来哈兰，还来米所波大米时候，箇位荣华个神明现出来，³ 等其话，『尔用走出本国，离开亲族，到我将来所指引尔个地方。』[Ts. 12. 1.]⁴ 其就离开迦勒底地方去庵来哈兰。等到其阿爹死后，神明从箇头迁其到尔拉现在所庵个地方。⁵ 来箇鸟碎毫无产业赐拨其，连立脚之处都呒得。但是应许会把箇个地方赐拨其自等其将来个后代好得着。箇时候其还呒得儿子来。⁶ 神明话，『其个后代会出门来外国，拨箇头做奴仆磨难其拉，到四百年。』⁷ 神明又话，『其拉做奴仆箇国我将来必定判断其。后头其拉会走出，并且来荡头地方会服侍我。』[Ts. 15. 13, 14. C. 3. 12.]⁸ 神明又等其立周割礼个约。箇遭亚伯拉罕生以撒，到第八日等其行周割礼。以撒生雅各。雅各生阿拉十二房祖宗。

⁹ “Keh-sing tsu-tsung ky'i Iah-seh feh-ko, ma gyi tao Yiæ-gyih ky'i: dæn-z Jing-ming teng gyi dô-kô læ-kæn,¹⁰ kyiu gyi c'ih yang-yang tsæ-næn, s-peh gyi læ Yiæ-gyih wông Fah-lao-go min-zin yiu

eng-we teng ts'ong-ming; *Fah-lao* ziu fong gyi kwun Yiæ-gyih koh, teng wông-kong-li long-tsang z-ken.

⁹ 「箇星祖宗气约瑟弗过，卖其到埃及去。但是神明等其大家来间，¹⁰ 救其出样样灾难，赐拨其来埃及王法老个面前有恩惠等聪明。法老就封其管埃及国，等王宫里拢总事干。

¹¹ “Yiæ-gyih teng Kyüô-nen di-fông tao-c'ü yiu hwông-nyin teng do tsæ-næn; ah-lah tsu-tsang k'eo-liang tang-sön-feh-læ. ¹² Yüô-kôh t'ing-meng Yiæ-gyih di-fông yiu *dzing* koh, ziu sin ts'a ah-lah tsu-tsang ky'i. ¹³ Tao di-nyi-vah ky'i, Iah-seh peh gyi hyüong-di nyi-long, Iah-seh-go dzoh-veng peh *Fah-lao* hyiao-teh. ¹⁴ Keh-tsao Iah-seh eo gyi-lah ky'i tsih gyi ah-tia Yüô-kôh teng gyi 'eh-dzoh ts'ih-jih ng-go nyi-long læ. ¹⁵ Yüô-kôh ziu tseo-lôh tao Yiæ-gyih di-fông; gyi-zi teng ah-lah *jih-nyi-wông* tsu-tsang tu si-de: ¹⁶ 'eo-deo gyi-lah ts'in tao Jü-kyin di-fông, tsông læ Üô-pah-lah-hen yüong nyi-long ts dzong Jü-kyin-go Ha-meh ts-seng sô ma-go veng-di.

¹¹ 「埃及等迦南地方到处有荒年等大灾难。阿拉祖宗口粮打算弗来。¹² 雅各听闻埃及地方有剩谷，就先差阿拉祖宗去。¹³ 到第二伐去，约瑟拨其兄弟认拢，约瑟个族份拨法老晓得。¹⁴ 箕遭约瑟讴其拉去接其阿爹雅各等其合族七十五个人来。¹⁵ 雅各就走落到埃及

地方。其自等阿拉十二房祖宗都死了。¹⁶ 后头其拉迁到叙剑地方，葬来亚伯拉罕用银子从叙剑个哈抹子孙所买个坟地。

¹⁷ “Keh tso-dzing ing-hyü go nyih-ts kw'a tao-de, ziu-z Jing-ming teng Üô-pah-lah-hen vah-tsiu-ko-liao-go, pah-sing læ Yiæ-gyih hying-wông to-ky'i-læ, ¹⁸ dzih-teng-tao ih-go feh nying-teh Iah-seh go sing wông-ti c'ih-læ. [C. 1. 8.] ¹⁹ Gyi yüong tsô-kyi meo-'æ ah-lah dzoh-veng, mo-næn ah-lah tsu-tsong; s-teh tiu-diao gyi-go na-hwun, m-neh peh gyi weh-tong.

¹⁷ 「箇做成应许个日子快到了，就是神明等亚伯拉罕罚咒过了个，百姓来埃及兴旺多起来，¹⁸ 直等到一个弗认得约瑟个新皇帝出来。[C. 1. 8.] ¹⁹ 其用诈计谋害阿拉族份，磨难阿拉祖宗。使得丢掉其个奶花，呒得拨其活东。

²⁰ “Keh-go z-'eo Mo-si sang-c'ih-læ, siang-mao fi-væn-go; læ ah-tia oh-li iang-leh sæn-ko yüih. ²¹ 'Eo-deo tiu-diao, Fah-lao-go nön ziu bao-læ, iang gyi tso zi-go ng-ts. ²² Yiæ-gyih nying-go 'ôh-veng Mo-si yang-yiang 'ôh-ko-de; kông shih-wô, tso z-t'i, tu yiu neng-ken.

²⁰ 「箇个时候摩西生出来，相貌非凡个。来阿爹屋里养勒三个月。²¹ 后头丢掉，法老个囡就抱来，养其做自个儿子。²² 埃及人个学问摩西样样学过了。讲说话，做事体，都有能干。

²³ “Nyin-kyi zōng s-jih shü z-‘eo, sing-siang iao ky‘i k‘en zi-go hyüong-di Yi-seh-lih nying. ²⁴ K‘en-kyin ih-go nyig be ūe-ky‘üoh, ziu pōng-dzu gyi; ping-ts‘ia teng ziu næn cü-kwu pao-dziu, tang-sah keh Yiæ-gyih nyig. ²⁵ Gyi i-s hyüong-di pih-ding we ts‘eng-tao Jing-ming z yüong gyi-go siu læ kyiу gyi-lah: tsih-z gyi-lah ts‘eng-feh-tao.

²⁶ Di-nyi nyih gyi-lah læ-kæn siang-tang, *Mo-si* tseo-læ, ky‘ün gyi-lah ‘o-long, z-ka wô, ‘Beng-yiu, ng-lah z hyüong-di; dza-we dô-kô siang-‘æ ni?’ ²⁷ Keh læ-tih ūe-ky‘üoh gyi cü-kwu ziu ky‘i-diao *Mo-si*, wô, ‘Jü lih ng tso kwun tso cong-nyiang-nying, hao kwun ah-lah-go tsiang ma?’ ²⁸ Ng siang sah ngô, ziang zô-nyih sah keh Yiæ-gyih nyig ma?’ [C. 2. 14.] ²⁹ *Mo-si* t‘ing-meng keh-kyü shih-wô ziu dao-tseo, c‘ih-meng læ Mi-din di-fōng; keh-deo sang liang-go ng-ts.

²³ 「年纪上四十岁时候，心想要去看自个兄弟以色列人。²⁴ 看见一个人被委曲，就帮助其。并且等受难主顾报仇，打煞箇埃及人。²⁵ 其意思兄弟必定会付到神明是用其个手来救其拉。只是其拉付弗到。²⁶ 第二日其拉来间相打，摩西走来，劝其拉和拢，是介话，『朋友，尔拉是兄弟。咋会大家相害呢？』²⁷ 箇来的委曲其主顾就弃掉摩西，话，『谁立尔做官做中央人，好管阿拉个账吗？²⁸ 尔想杀我，像昨日杀埃及人吗？』[C. 2. 14.] ²⁹ 摩西听闻箇句说话就逃走，出门来米甸地方。箇头生两个儿子。

³⁰ “Yi ko-leh s-jih nyin, læ Si-næ sæn-go kw'ōng-iæ di-fōng, yiu Cü-go T'in-s læ ts'-bang jü-li ho-kwōng cong-nyiang yin-c'ih-læ peh gyi k'en. ³¹ Mo-si ih k'en ziu hyi-gyi keh-go hyin-ling; tseo-long-ky'i k'en-k'en-siang, ziu yiu Cü-go sing-ing teng gyi wô, ³² ‘Ngô z ng tsu-tsong-go Jing-ming, ziu-z Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming, Yi-sah-go Jing-ming, Yüô-kôh-go Jing-ming.’ [C .3. 6.] Mo-si fah-teo, feh ken k'en. ³³ Cü yi teng gyi wô, ‘Yüong t'eh-diao ng kyiah-li-go 'a; ing-we ng sô lih-tong-go u-sen z sing-jün-go di-fōng. ³⁴ Ngô pah-sing læ Yiæ-gyih di-fōng ziu mo-næn, Ngô z k'en-kyin-ko; gyi-lah-go t'aen-sih Ngô yia t'ing-meng-ko; Ngô z kông-lôh-læ kyiu gyi c'ih. Næn-kæn læ, Ngô iao ts'a ng tao Yiæ-gyih ky'i.’ [C. 3. 5, 7, 8, 1.]

³⁰ 「又过了四十年，来西奈山个旷野地方，有主个天使来刺棚
树里火光中央现出来拨其看。³¹ 摩西一看就稀奇箇个显灵。走拢去
看看相，就有主个声音等其话，³² 「我是尔祖宗个神明，就是亚伯
拉罕个神明，以撒个神明，雅各个神明。」 [C .3. 6.] 摩西发抖，弗
敢看。³³ 主又等其话，『用脱掉尔脚里个鞋。因为尔所立东个鸟碎
是圣善个地方。³⁴ 我百姓来埃及地方受磨难，我是看见过。其拉个
叹息我也听闻过。我是降落来救其出。难间来，我要差尔到埃及
去。』 [C. 3. 5, 7, 8, 1.]

³⁵ “Keh-go Mo-si, gyi-lah sô fæ-gyi-go z-ka wô, “Jü lih ng tso kwun tso cong-nyiang-nying?” Jing-ming t’ôh keh ts’-bang jü-li sô yin-c’ih-go T’in-s ts’ a gyi tso kwun, tso c’ü-joh cü-kwu. ³⁶ Gyi ling gyi-lah c’ih *keh-go di-fông*, tso jing-tsih teng gyi-z læ Yiæ-gyih, teng ‘Ong-hæ, wa-yiu kw’ong-iæ di-fông, s-jih nyin kong-fu. ³⁷ Z keh-go Mo-si teng Yi-seh-lih nyding wô, ‘Cü ng-lah-go Jing-ming tsiang-læ dzong ng-lah hyüong-di li-hyiang we kyü-zông ih-go ziang ngô ka Sin-cü-nying peh ng-lah: ng-lah kæ t’ing Gyi.’ [Sm. 18. 15.] ³⁸ Læ kw’ong-iæ di-fông-go kong-we li-hyiang, *keh-pin* yiu T’in-s læ Si-næ sæn teng Mo-si kông, *döng-pin* yiu ah-lah-go tsu-tsong, keh-go Mo-si læ gyi-lah liang-’ô cong-nyiang; gyi yia teh-djöh keh-sing weh-ming-go tsiao-shü djün-ziu peh ah-lah. ³⁹ Ah-lah tsu-tsong feh keng i-jing gyi, fæn-cün ky’i-diao gyi, sing-li cün nyiæn-deo hyiang-djöh Yiæ-gyih, ⁴⁰ teng Üô-leng z-ka wô, ‘Ng zao jing-ming peh ah-lah, hao tseo læ ah-lah zin-deo: ing-we ling ah-lah c’ih Yiæ-gyih di-fông keh-go Mo-si, gyi feh-tsiao p’ong-djöh soh-go kæn.’ [C. 32. 1.] ⁴¹ Keh-go z-’eo gyi-lah tso-c’ih siao-ngeo, ping-ts’ia do-leh tsi-veh ky’i tsi keh-go ngeo-ziang, yi we-leh zi-go siu tso-c’ih-læ-go tong-si kw’ä-weh-kyi. ⁴² Jing-ming ziu nyin-cün, eo gyi-lah voh-z t’in-zông hyü-to sing-siu; ziang sin-cü-nying-go shü-li yiu sia-tih, wô, ‘Yi-seh-lih-go dzoh-veng, ng læ kw’ong-iæ di-fông s-jih nyin soh yiu pô sah-sang foh-li teng li-veh læ

tsi Ngô ma? ⁴³ Ng we dæ-leh Mo-lôh bu-sah-go tsiang-bong, teng ng-lah Lin-fæn bu-sah keh-lih sing, ziu-z ng-lah sô tso-c'ih-læ-go siang-mao deh-we iao pa gyi go: Ng ziu ts'in ng-lah tao Pô-pi-leng ko-ky'i-go di-fông.' [Üô. 5. 25-27.]

³⁵ 「箇个摩西，其拉所勑其个是介话，『谁立尔做官做中央人？』神明托箇刺棚树里所现出个天使差其做官，做取赎主顾。³⁶ 其领其拉出箇个地方，做神迹等奇事来埃及，等红海，还有旷野地方，四十年工夫。³⁷ 是箇个摩西等以色列人话，『主尔拉个神明将来从尔拉兄弟里向会举上一个像我介先知人拨尔拉。尔拉该听其。』[Sm. 18. 15.]³⁸ 来旷野地方个公会里向，箇边有天使来西奈山等摩西讲，荡边有阿拉个祖宗。箇个摩西来其拉两下中央，其也得着箇星活命个诏书传授拨阿拉。³⁹ 阿拉祖宗弗更依顺其，反转弃掉其，心里转念头向着埃及，⁴⁰ 等亚伦是介话，『尔造神明拨阿拉，好走来阿拉前头。因为领阿拉出埃及地方箇个摩西，其弗照碰着啥个间。』[C. 32. 1.]⁴¹ 箇个时候其拉做出小牛，并且驮勒祭物去祭箇个偶像，又为了自个手做出来个东西快活记。⁴² 神明就扭转，讴其拉服侍天上许多星宿。像先知人个书里有写的，话，「以色列个族份，尔来旷野地方四十年啥有把杀牲福礼等礼物来祭我吗？⁴³ 尔会抬勒摩洛菩萨个帐篷，等尔拉脸番菩萨箇粒星，就是尔拉所做出来个相貌特为要拜其个。尔就迁尔拉到巴比伦过去个地方。」[Üô. 5. 25-27.]

⁴⁴ “Læ kw'ōng-iæ di-fōng ah-lah tsu-tsong cong-nyiang yiu keh te-tsing-go tsiang-bong, ziang keh-we teng Mo-si kōng-go Cü-kwu sô feng-fu, hao tsiao k'en-kyin-ko-go yiang-shih ka ky'i tso gyi. ⁴⁵ Keh-go tsiang-bong ah-lah tsu-tsong teng Iah-shü-üô tsih-djôh-ts, teh-djôh bih-koh-nying-go *di-fōng* z-'eo ziu ta-tsing-ky'i: keh-sing bih-koh-nying Jing-ming læ ah-lah tsu-tsong min-zin ken-c'ih, ih-dzih tao Da-bih-go z-'eo. ⁴⁶ Da-bih læ Jing-ming-go min-zin teh-djôh eng-c'ong, sing-siang iao zing ih-t'ah deng-c'ü peh Yüô-kôh-go Jing-ming. ⁴⁷ Dæn-z Sô-lo-meng teng Gyi ky'i *sing-din*. ⁴⁸ Jün-r keh-we ting kao-go Cü feh deng læ *nying* siu sô zao-go din; ziang keh sin-cü-nying sô wô, ⁴⁹ ‘Cü z-ka wô, T'in z Ngô-go zo-we, di z Ngô dah-kyiah-teng: ng-lah yiu dza-go din ky'i peh Ngô ni? yiu soh-go u-sen hao en-teng Ngô ni?’ ⁵⁰ Keh-sing ih-ts'ih-go tong-si ky'i feh-z Ngô-go siu sô zao-go ma?’ [Y. 66. 1, 2.]

⁴⁴ 「来旷野地方阿拉祖宗中央有箇对证个帐篷，像箇位等摩西讲个主顾所吩咐，好照看见过个样式介去做其。⁴⁵ 箇个帐篷阿拉祖宗等约书亚接着仔，得着别国人个地方时候就带进去。箇星别国人神明来阿拉祖宗面前赶出，一直到大辟个时候。⁴⁶ 大辟来神明个面前得着恩宠，心想要寻一堵庵处拔雅各个神明。⁴⁷ 但是所罗门等其起圣殿。⁴⁸ 然而箇位顶高个主弗庵来人手所造个殿。像箇先知人所话，⁴⁹ 「主是介话，天是我个座位，地是我踏脚凳。尔拉有咋个殿

起拔我呢？有啥个鸟碎好安顿我呢？⁵⁰ 箕星一切个东西岂弗是我个手所造个吗？」[Y. 66. 1, 2.]

⁵¹ “Ng-lah gyiang-deo-gyüih-nao, ling-sing teng ng-to m-tsiu-keh-li go, ng-lah z-djōng we-nyih Sing-Ling; ng-lah z teng ng-lah-go tsutsong ih-yiang-go.⁵² ‘Ah-li ih-go sin-cü-nying ng-lah tsu-tsang m-neh pih-næn gyi? Yü-sin ts-tin tsing-dzih Cü-kwu iao læ go keh-sing sin-cü-nying z be gyi-lah long-sah; næn-kæn ng-lah pô keh-go tsing-dzih Cü-kwu song kwun, sah-diao Gyi.⁵³ Ng-lah teh-djôh t'in-s djün-ziu-go lih-fah, wa we feh pao-siu gyi.”

⁵¹ 「尔拉犟头倔脑，灵性等耳朵呒周割礼个，尔拉时常违逆圣灵。尔拉是等尔拉个祖宗一样个。⁵² 何里一个先知人尔拉祖宗呒得逼难其？预先指点正直主顾要来个箕星先知人是被其拉弄煞。难间尔拉把箇个正直主顾送官，杀掉其。⁵³ 尔拉得着天使传授个律法，还会弗保守其。」

⁵⁴ Gyi-lah t'ing-meng keh-sing shih-wô, sing-li c'oh-ky'i-læ, ts'ih-ts' 'eng gyi.⁵⁵ Z-di-fæn be Sing-Ling do-nyiang ken-dong, ngæn-tsing ts'ing-ting hyiang t'in, k'en-kyin Jing-ming-go yüong-wô, teng Yiæ-su lih læ Jing-ming-go jing-siu-pin;⁵⁶ ziu wô, “Ngô k'en-kyin t'in k'æ-tong, Nying-go Ng-ts lih læ Jing-ming-go jing-siu-pin.”⁵⁷ Cong-nying wæ-sing eo-ky'i-læ, en-leh ng-to, tsæn-zi üong-zông-ky'i,⁵⁸ ken gyi

c'ih zing-nga, do zah-deo k'ang-sah gyi: keh-sing tso kyin-tsing cü-kwu t'eh-leh i-zōng fōng læ ih-go 'eo-sang-go kyiah-'ô, ming-z kyiao-leh Sao-lo.⁵⁹ Gyi-lah do zah-deo læ k'ang gyi; k'ang-go z-'eo Z-di-fæn læ-tih gyiu, z-ka wô, "Cü Yiæ-su, tsih-ziu ngô-go weh-ling."⁶⁰ Ping-ts'ia gyü-lôh, hyiang-hyiang eo-ky'i-læ wô, "Cü, m-nao pô keh-go ze kwe tao gyi-lah ming-'ô." Wô-hao ziu kw'eng-joh-de.

⁵⁴ 其拉昕闻箇星说话，心里戳起来，切齿恨其。⁵⁵ 土提反被圣
灵大样感动，眼睛清盯向天，看见神明个荣华，等耶稣立来神明个
顺手边。⁵⁶ 就话：「我看见天开东，人个儿子立来神明个顺手
边。」⁵⁷ 众人怀声讴起来，按勒耳朵，斩齐拥上去，⁵⁸ 赶其出城
外，驮石头搘煞其。箇星做见证主顾脱勒衣裳放来一个后生个脚下，
名字叫勒扫罗。⁵⁹ 其拉驮石头来搘其。搘个时候土提反来的
求，是介话：「主耶稣，接受我个活灵。」⁶⁰ 并且跪落，响响讴起
来话：「主，呒得好把箇个罪归到其拉名下。」话好就困熟了。

Sd. VIII.

Gyi-lah long-sah Z-di-fæn, Sao-lo z hwun-hyi-go.

其拉弄煞土提反，扫罗是欢喜个。

[1] Keh-go z-'eo yiu do pih-næn z-ken tsao-djôh Yiæ-lu-sah-leng-go kyiao-we: djü-leh s-du ts-nga, cong *meng-du* tu sæn-k'æ Yiu-t'a teng Sah-mô-li-üô kôh-c'ü di-fông. ² Yiu *kyi-go* gyin-sing-go nying dzing-lin Z-di-fæn, do-nyiang k'oh gyi. ³ Sao-lo bao-nyiah kyiao-we, tseo-tsing veng-veng nying-kô, k'ô gyi nen-nen-nyü-nyü ky'ih-lôh lao-kæn-li.

箇个时候^[1]有大逼难事干遭着耶路撒冷个教会。除了使徒之外，众门徒都散开犹太等撒玛利亚各处地方。²有几个虔心个人成殷士提反，大样哭其。³ 扫罗暴虐教会，走进份份人家，柯其男男女女掣落牢监里。

[1] Y. 'E. 34. 耶（稣）后（头）34（年）。（原注）

⁴ KEH-TSAO keh-sing sæn-k'æ-kæn cü-kwu tseo-læ-tseo-ky'i djün foh-ing. ⁵ Fi-lih tseo-lôh tao Sah-mô-li-üô sang-dzing, pô Kyi-toh-go z-ken djün peh gyi-lah t'ing. ⁶ Cong-nying t'ing-meng Fi-lih kông, k'en-kyin gyi tso-go gyi-z, ziu tsæn-zi liu-sing gyi-go shih-wô. ⁷ Yiu hyü-to be ao-tsao kyü sô vu-tih go nying, kyü yüô-yüô-si ka tseo-c'ih; wa-jiu hyü-to fong-t'æn-go kwa-kyiah-go teh-djôh i-hao. ⁸ Keh-go zing-li ziu do-nyiang hwun-hyi.

⁴ 箇遭箇星散开间主顾走来走去传福音。⁵ 腓力走落到撒玛利亚省城，把基督个事干传拨其拉听。⁶ 众人听闻腓力讲，看见其做个

奇事，就斩齐留心其个说话。⁷ 有许多被麿糟鬼所附的个人，鬼暇暇嘶介走出。还有许多风瘫个拐脚个得着医好。⁸ 箇个城里就大样欢喜。

⁹ Yiu ih-go ny ing kyiao-leh Si-meng, su-djōng læ keh-go zing-li yüong zia-fah, s-teh Sah-mô-li-üô pah-sing tu hyi-gyi; zi læ-tih kw'ô zi-go do k'eo: ¹⁰ cong-nying do-do-siao-siao tu t'ing-sing gyi, z-ka wô, “Keh-go ny ing z Jing-ming-go do neng-ken.” ¹¹ Ing-we gyi yüong zia-fah s-teh pah-sing hyi-gyi yi-kying djang-kyiu-de, sô-yi tu t'ing-sing gyi. ¹² Dæn-z kyi-kying siang-sing Fi-lih djün Jing-koh-go foh-ing teng Yiæ-su Kyi-toh-go ming-deo, nen-nen-nyü-nyü tu ziu si-li. ¹³ Si-meng zi yia siang-sing-de; ziu si-li ts-'eo z-djōng teng Fi-lih dô-kô læ-kæn; k'en-kyin sô tso-c'ih-læ-go gyi-z teng do jing-tsih, ziu hyi-gyi.

⁹ 有一个人叫勒西门，素常来箇个城里用邪法，使得撒玛利亚百姓都稀奇。自来的夸自个大口。¹⁰ 众人大大小小都听信其，是介话：「箇个人是神明个大能干。」¹¹ 因为其用邪法使得百姓稀奇已经长久了，所以都听信其。¹² 但是既经相信腓力传神国个福音等耶稣基督个名头，男男女女都受洗礼。¹³ 西门自也相信了。就洗礼之后时常等腓力大家来间。看见所做出来个奇事等大神迹，就稀奇。

¹⁴ Yiæ-lu-sah-leng keh-sing s-du t'ing-meng Sah-mô-li-üô yi-kying tsih-ziu Jing-ming-go dao-li, ziu ts'a Pe-teh teng Iah-'en tao gyi-

lah u-sen ky'i.¹⁵ Kyi-jün tseo-tao, ziu t'i gyi-lah tao-kao, iao gyi teh-djôh Sing-Ling.¹⁶ (Ing-we gyi-cong *Sing-Ling* wa m-nying ling-djôh-ko; gyi-lah tæn-tsих vong Cü Yiæ-su-go ming-deo ziu si-li.)¹⁷ Keh-tsao keh liang-go s-du pô siu en-en gyi-lah, gyi-lah ziu teh-djôh Sing-Ling.

¹⁴ 耶路撒冷箇星使徒听闻撒玛利亚已经接受神明个道理，就差彼得等约翰到其拉乌碎去。¹⁵ 既然走到，就替其拉祷告，要其得着圣灵。¹⁶ （因为其中圣灵还呒人临着过。其拉单只奉主耶稣个名头受洗礼。）¹⁷ 箇遭箇两个使徒把手按按其拉，其拉就得着圣灵。

¹⁸ Si-meng k'en-kyin s-du siu en-en jü, ziu yiu Sing-Ling s-peh gyi, do ny ing-ts peh gyi-lah, z-ka wô,¹⁹ “Keh-go gyün-ping peh ngô ts, s-teh ngô-go siu sô en-go cü-kwu yia we teh-djôh Sing-Ling.”²⁰ Pe-teh teng gyi wô, “Ng-go ny ing-ts teng ng dô-kô mih-diao, ing-we ng siang pô dong-din ma Jing-ming-go eng-s.²¹ Kông-tao keh-go z-ken, ng ih-ngæn m-veng; ing-we læ Jing-ming-go min-zin ng-go sing feh töntsing.²² Keh-lah yüong ao-hwe keh-go ūa-c'ü, gyiu-gyiu Jing-ming, 'ôh-tsia ng keh-go sing-siang hao nyiao-sô.²³ Ngô k'en ng z læ kw'u-tæn li-hyiang, yi be ôh-nyiæn bo-djü-tih.”²⁴ Si-meng ziu we-teh, z-ka wô, “Ng-lah t'i ngô gyiu-gyiu Cü, s-teh ng-lah sô kông-go ih-ngæn feh we ling-djôh ngô.”

¹⁸ 西门看见使徒手按按聚，就有圣灵赐拨其，驮银子拨其拉，是介话，¹⁹ 「箇个权柄拨我仔，使得我个手所按个主顾也会得着圣灵。」²⁰ 彼得等其话：「尔个银子等尔大家灭掉，因为尔想把铜钿买神明个恩赐。²¹ 讲到箇个事干，尔一眼呒份。因为来神明个面前尔个心弗端正。²² 箇拉用懊悔箇个坏处，求求神明，或者尔箇个心想好饶赦。²³ 我看尔是来苦胆里向，又被恶念缚住的。」²⁴ 西门就回答，是介话：「尔拉替我求求主，使得尔拉所讲个一眼弗会临着我。」

²⁵ Keh liang-go s-du kyi-jün tso te-tsing kōng Cü-go dao-li, ziu kyü Yiæ-lu-sah-leng ky'i, jing-lu djün foh-ing læ Sah-mô-li-üô hyü-to hyiang-ts'eng.

²⁵ 箇两个使徒既然做对证讲主个道理，就归耶路撒冷去，顺路传福音来撒玛利亚许多乡村。

²⁶ YIU Cü-go t'in-s teng Fi-lih z-ka wô, “Bô-ky'i-læ, hyiang nen-pin ky'i, tseo tao keh-da dzong Yiæ-lu-sah-leng tao Kyüô-sah ky'i-go lu: ziu-z kw'ông-iæ di-fông-go lu.”²⁷ Gyi ziu dong-sing ky'i. K'eo-k'eo yiu ih-go Kwu-jih nyü-wông Ken-da-kyi yiu gyün-ping go t'a-kæn, kwun gyi long-tsong ts'ông-kw'u cü-kwu; gyi zöng Yiæ-lu-sah-leng ky'i li-pa,²⁸ cün-læ zo læ ts'ô-ts-li, doh sin-cü Yi-sæ-üô keh-peng shü.

²⁶ 有主个天使等腓力是介话：「爬起来，向南边去，走到箇埭从耶路撒冷到迦萨去个路。就是旷野地方个路。」²⁷ 其就动身去。扣扣有一个古实人，是古实女王干大基有权柄个太监，管其拢总仓库主顾。其上耶路撒冷去礼拜，²⁸ 转来坐来车子里，读先知以赛亚箇本书。

²⁹ Sing-Ling teng Fi-lih wô, “Ng yüong tseo-long-ky‘i, hao teng keh-dzing ts’ô-ts li-hyiang cü-kwu jü-de.” ³⁰ Fi-lih peng-long-ky‘i, t‘ing-meng gyi doh sin-cü Yi-sæ-üÔ-go shü, ziu wô, “Ng sô doh-go, ming-bah feh?” ³¹ Gyi wô, “Ziah m-nying k‘æ-dao ngô, dza neng-keo ming-bah ni?” Ziu ts‘ing Fi-lih zông-læ, dô-kô zo-lôh.

²⁹ 圣灵等腓力话：「尔用走拢去，好等箇乘车子里向主顾聚队。」³⁰ 腓力奔拢去，听闻其读先知以赛亚个书，就话：「尔所读个，明白弗？」³¹ 其话：「若呒人开导我，咋能够明白呢？」就请腓力上来，大家坐落。

³² Gyi sô doh-go keh-p‘in shü ziu-wô, “Gyi ziang ih-tsah yiang ka, be ny ing ky‘in-ky‘i sah-diao; yi ziang ih-tsah siao-ying læ tsin gyi mao cü-kwu-go min-zin feh hyiang, Gyi ih-ngæn feh k‘æ k‘eo. ³³ Gyi pe-zin-go z-‘eo, ih-ngæn m-neh teh-djôh kong-dao-go p‘un-tön: jü neng-keo kông-tao Gyi-go shü-dæ ni? ing-we Gyi-go sing-ming z læ shü-kæn-zông c‘ih-t‘eh-de.” [Y. 53. 7, 8.] ³⁴ T‘a-kæn teng Fi-lih wô,

“Ts'ing-meng ng, sin-cü-nying kōng keh-go shih-wô z ts-tin jü? wa-z
gyi-zi, wa-z bih-nying?”³⁵ Fi-lih k'æ k'eo, ziu dzong keh-go shü ky'i-
deo, djün Yiæ-su-go foh-ing peh gyi t'ing.³⁶ Gyi-lah lu-zÔng tao-leh
ih-t'ah yiu shü go u-dÔng: t'a-kæn ziu wô, “DÔng-deo yiu shü læ-tong;
ngô ziu si-li yiu soh-go tsu-kah ma?”³⁷ Fi-lih wô, “Ng ziah-z ih-sing
siang-sing, hao-s-teh-go.” *T'a-kæn* we-teh wô, “Ngô siang-sing Yiæ-su
Kyi-toh z Jing-ming-go Ng-ts.”³⁸ Gyi ziu feng-fu ts'ô-ts deng-lôh: Fi-
lih teng t'a-kæn keh liang-go nyung dô-kô tseo-lôh tao shü-go u-sen;
Fi-lih teng gyi 'ang si-li.

³² 其所读个箇篇书就话：「其像一只羊介，被人牵去杀掉。又
像一只小羊来剪其毛主顾个面前弗响，其一眼弗开口。³³ 其卑贱个
时候，一眼呒得得着公道个判断。谁能够讲到其个世代呢？因为其
个性命是来世间上出脱了。」[Y. 53. 7, 8.]³⁴ 太监等腓力话：「请问
尔，先知人讲箇个说话是指点谁？还是其自，还是别人？」³⁵ 腓力
开口，就从箇个书起头，传耶稣个福音拨其听。³⁶ 其拉路上到了一
墳有水个乌荡。太监就话：「荡头有水来东。我受洗礼有啥个阻隔
吗？」³⁷ 腓力话：「尔若是一心相信，好使得个。」太监回答话：
「我相信耶稣基督是神明个儿子。」³⁸ 其就吩咐车子庵落。腓力等
太监箇两个人大家走落到水个乌碎。腓力等其行洗礼。

³⁹ Dzong shü-go u-dōng tseo-zōng-læ, Cü-go Ling ziu ta-leh Fi-lih ky'i; t'a-kæn hwun-hwun-hyi-hyi tseo zi-go lu, m-neh tsæ k'en-kyin Fi-lih. ⁴⁰ Dæn-z Fi-lih tao Üô-so-tu læ-kæn: ziu tseo-ko-ky'i, i-lu læ kôh zing-li djün foh-ing, ih-dzih tao Kæ-sah-li-üô.

³⁹ 从水个乌蕩走上来，主个灵就带勒腓力去。太监欢欢喜喜走自个路，呒得再看见腓力。⁴⁰ 但是腓力到亚锁都来间。就走过去，依路来各城里传福音，一直到该撒利亚。

Sd. IX.

SAO-LO wa ky'i-hwu-hwu heng-hô Cü-go meng-du, iao long-sah gyi-lah, ziu tseo tao tsi-s-deo-go u-sen, ² ts'ing gyi sia sing *peh gyi* tao Da-mô-seh keh-sing jü-we-dōng, s-teh *Sao-lo* ziah p'ong-djôh [1]keh-lu nyding, ze-bin nen-nen-nyü-nyü, tu hao bo-leh gyi ka tao Yiæ-lu-sah-leng læ.

扫罗还气呼呼狠呵主个门徒，要弄煞其拉，就走到祭司头个鸟碎，² 请其写信拨其带到大马色箇星聚会堂，使得扫罗若碰着箇路[1]人，随便男男女女，都好缚勒其解到耶路撒冷来。

[1] Sd. 19. 9, ²³ *fæn* keh-go dao-li, *teng dōng-deo fæn* keh-lu, *peng-veng tso z.* Sd. 19. 9, ²³ 翻「箇个道理」，等蕩头翻「箇路」，本文做字。（原注）

³ Lu kw'a tseo tao Da-mô-seh siang-gying, hweh-r-jün yiu t'in-li-go liang-kwông dön-ky'ün tsiao-djôh gyi; ⁴ gyi ziu tih-tao di-yiang-li, t'ing-meng yiu sing-ing teng gyi wô, "Sao-lo, Sao-lo, ng dza-we pih-næn Ngô ni?" ⁵ Gyi wô, "Cü, Ng z jü?" Cü wô, "Ngô ziu-z ng sô pih-næn-go Yiæ-su: ng kyiah læ-tih t'ih-djôh ts' z næn-go." ⁶ Gyi hah-leh gwah-gwah-teo wô, "Cü, Ng iao ngô dza tso?" Cü teng gyi wô, "Bô-ky'i-læ, tsing zing ky'i; ng kæ dza tso tsiang-læ we wô hyiang ng dao-gyi."

³ 路快走到大马色相近，忽然有天里个亮光团圈照着其。⁴ 其就跌倒地垟里，听闻有声音等其话：「扫罗，扫罗，尔咋会逼难我呢？」⁵ 其话：「主，尔是谁？」主话：「我就是尔所逼难个耶稣。尔脚来的踢着刺是难个。」⁶ 其吓勒刮刮抖话：「主，尔要我咋做？」主等其话：「爬起来，进城去。尔该咋做将来会话向尔道其。」

⁷ Keh-sing dong-de tseo-go cü-kwu t'ing-meng keh-go sing-hyiang, m-neh k'en-kyin soh-go nyding; tsih we ô-k'eo-vu-yin lih-tong.

⁷ 箇星同队走个主顾听闻箇个声响，呒得看见啥个人，只会哑口无言立东。

⁸ Sao-lo dzong di-yiang-li bô-ky'i; ngæn-tsing k'æ-k'æ, ih-ngæn ve k'en: gyi-lah ziu te-leh gyi siu, ling gyi tsing Da-mô-seh. ⁹ Yiu sæn

nyih m-neh k'en-kyin, dzô væn tu feh ky'üoh.

⁸ 扫罗从地垟里爬起。眼睛开开，一眼睂看。其拉就尙勒其手，领其进大马色。⁹ 有三日呒得看见，茶饭都弗吃。

¹⁰ Da-mô-seh yiu ih-go meng-du, ming-z kyiao-leh Üô-nô-nyi-üô; gyi k'en-kyin hyin-ling, Cü teng gyi wô, “Üô-nô-nyi-üô.” Gyi wô, “Cü, ngô læ-tong.” ¹¹ Cü teng gyi wô, “Bô-ky'i, tao keh-da kyiao-leh Dzih-ka ky'i; læ Yiu-da oh-li tang-t'ing ih-go Da-su nyding, ming-z kyiao-leh Sao-lo. Gyi yin-dzæ læ-kæn tao-kao; ¹² yi-kying k'en-kyin hyin-ling yiu ih-go nyding ming-z kyiao-leh Üô-nô-nyi-üô tseo-tsing-læ, siu en-en gyi, hao peh gyi ngæn-tsing liang.” ¹³ Üô-nô-nyi-üô ziu we-teh wô, “Cü, Ngô yi-kying t'ing-meng hyü-to nyding kông keh-go nyding yiu to-siao næn-c'ü dæ Ng Yiæ-lu-sah-leng-go sing-du: ¹⁴ yin-dzæ gyi dông-deo læ-tong, yiu tsî-s-deo-go gyün-ping hao bo væn-pah tao-kao Ng ming-deo go cü-kwu.” ¹⁵ Cü teng gyi wô, “Ng ky'i; gyi z Ngô kæn-shün-go ky'i-ming, hao yiang-k'æ Ngô-go ming-deo læ bih-koh-nying, teng kyüing-wông, teng Yi-seh-lih pah-sing-go min-zin. ¹⁶ Ngô we peh gyi hyiao-teh, gyi we-leh Ngô-go ming-deo pih iao ky'üoh to-siao kw'u-deo.”

¹⁰ 大马色有一个门徒，名字叫勒亚拿尼亚。其看见显灵，主等其话：「亚拿尼亚。」其话：「主，我来东。」¹¹ 主等其话：「爬

起，到箇埭叫勒直街去。来犹大屋里打听一个大数人，名字叫勒扫罗。其现在来间祷告。¹² 已经看见显灵有一个人名字叫勒亚拿尼亚走进来，手按按其，好拨其眼睛亮。」¹³ 亚拿尼亚就回答话：「主，我已经听闻许多人讲箇个人有多少难处待尔耶路撒冷个圣徒。¹⁴ 现在其荡头来东，有祭司头个权柄好缚凡百祷告尔名头个主顾。」¹⁵ 主等其话：「尔去。其是我拣选个器皿，好扬开我个名头来别国人，等君王，等以色列百姓个面前。¹⁶ 我会拨其晓得，其为了我个名头必要吃多少苦头。」

¹⁷ Üô-nô-nyi-üô ziu ky'i-de, tseo-tsing keh-go oh-li; siu en-en gyi, wô, "Hyüong-di Sao-lo, Cü, ziu-z ng lu-zông læ yin-c'ih peh ng k'en go Yiæ-su, Gyi ts'a ngô s-teh ng ngæn-tsing liang, yi hao peh ng Sing-Ling ziu-leh mun-tsoh." ¹⁸ Hweh-jün ngæn-tsing-li yiu ziang ng-ling ka tong-si tih-lôh, lih-k'eh ziu k'en-kyin-de; gyi bô-ky'i, ziu si-li: ¹⁹ væn ky'üoh-hao, nying ziu sin-soh-de.

¹⁷ 亚拿尼亚就去了，走进箇个屋里。手按按其，话：「兄弟扫罗，主，就是尔路上来现出拨尔看个耶稣，其差我使得尔眼睛亮，又好拨尔圣灵受勒满足。」¹⁸ 忽然眼睛里有像鱼鱗介东西跌落，立刻就看见了。其爬起，受洗礼。¹⁹ 饭吃好，人就鲜索了。

Sao-lo teng Da-mô-seh-go meng-du deng-zông kyi nyih;²⁰ ziu læ keh-sing jü-we-dông-li djün Kyi-toh z Jing-ming-go Ng-ts.²¹ Væn-pah

t'ing-meng-go cü-kwu tu hyi-gyi, z-ka wô, “Læ Yiæ-lu-sah-leng 'æ
keh-sing tao-kao keh-go ming-deo cü-kwu, wa-yiu tao dông-deo læ
deh-i iao bo gyi-lah ka peh tsi-s-deo go, ky'i feh-z keh-go nying ma?”

²² Sao-lo yüih-fah kô lih-liang, poh-tao keh-sing deng læ Da-mô-seh
go Yiu-t'a nying, k'ao-jih Yiæ-su z Kyi-toh.

扫罗等大马色个门徒庵上几日。 ²⁰ 就来箇星聚会堂里传基督是
神明个儿子。²¹ 凡百听闻个主顾都稀奇，是介话：「来耶路撒冷害
箇星祷告箇个名头主顾，还有到荡头来特意要缚其拉解拨祭司头
个，岂弗是箇个人吗？」²² 扫罗越发加力量，驳倒箇星庵来大马色
个犹太人，靠实耶稣是基督。

²³ [1] Ko-leh hyü-to nyih-su, keh-sing Yiu-t'a nying dô-kô siang-
liang iao long-sah gyi: ²⁴ dæn-z gyi-lah-go kyi-meo be Sao-lo teh-cü.
Gyi-lah nyih-yia siu-djü dzing-meng, tang-tsiang iao sah gyi: ²⁵ meng-
du yia-tao pô Sao-lo læ län-li tiao-lôh dzing-kyiah-yin.

²³ 过了许多日数^[1]，箇星犹太人大家商量要弄煞其。²⁴ 但是其
拉个计谋被扫罗得知。其拉日夜守住城门，打账要杀其。²⁵ 门徒夜
到把扫罗来篮里吊落城脚沿。

[1] Y. 'E. 37. 耶（稣）后（头）37（年）。（原注）

²⁶ Sao-lo tao-leh Yiæ-lu-sah-leng, sing-siang kyih-kyiao meng-du:
dæn-z gyi-lah tu p'ô gyi, feh siang-sing gyi z-go meng-du. ²⁷ Pô-nô-pô

ta-leh gyi ky'i kyin s-du, pô gyi lu-zông dza-go k'en-kyin Cü, Cü z teng
gyi kông-ko-de, wa-yiu læ Da-mô-seh yüong Yiæ-su-go ming-deo dza
fông-tæn kông, tu dziang-si wô hyiang gyi-lah dao.²⁸ Keh-tsao Sao-lo
læ Yiæ-lu-sah-leng teng meng-du dô-kô tsing-tsing-c'ih-c'ih:²⁹ gyi
yüong Cü Yiæ-su-go ming-deo fông-tæn kông *dao-li*, teng keh-sing
kông Hyi-lah shih-wô go Yiu-t'a nying dô-kô bin-leng: dæn-z gyi-lah
dong-siu iao sah gyi.³⁰ Hyüong-di teh-cü, ziu song gyi tao Kæ-sah-li-
üô, peh gyi tao Da-su ky'i.

²⁶ 扫罗到了耶路撒冷，心想结交门徒。但是其拉都怕其，弗相信其是个门徒。²⁷ 巴拿巴带勒其去见使徒，把其路上咋个看见主，主是等其讲过了，还有来大马色用耶稣个名头咋放胆讲，都详细话向其拉道。²⁸ 箇遭扫罗来耶路撒冷等门徒大家进进出出。²⁹ 其用主耶稣个名头放胆讲道理，等箇星讲希腊说话个犹太人大家辩论。但是其拉动手要杀其。³⁰ 兄弟得知，就送其到该撒利亚，拨其到大数去。

³¹ KEH-GO z-'eo 'en Yiu-t'a teng Kyüô-li-li teng Sah-mô-li-üô-go
kyiao-we yiu en-tæn; dzing-dziu teh-ky'i, p'ô-gyü Cü ka tso-nying;
ping-ts'ia teh-djôh Sing-Ling-go en- e, kô-ts'eo su-moh.

³¹ 箇个时候咸犹太等加利利等撒玛利亚个教会有安耽。成就德气，怕惧主介做人。并且得着圣灵个安慰，加湊数目。

³² [1]Pe-teh tseo-læ-tseo-ky'i k'en-k'en cong sing-du, yiu ih-tsao tseo-lôh tao Li-da deng-kæn-go sing-du u-sen. ³³ Keh-deo p'ong-djôh ih-go ny ing, ming-z kyiao-leh Yi-nyi-yüô, pah nyin kw'eng læ min-zōng-li, z sang fong-t'æn bing go. ³⁴ Pe-teh teng gyi wô, "Yi-nyi-yüô, Yiæ-su Kyi-toh peh ng djün-yü: bô-ky'i-læ, tsing-hao ng-go min-zōng." Gyi lih-k'eh ziu bô-ky'i. ³⁵ Z deng læ Li-da teng Sah-leng go ny ing tu k'en-kyin, ziu kwe-voh Cü.

³² 彼得走来走去看众圣徒^[1]，有一遭走落到吕大庵间个圣徒鸟碎。³³ 箇头碰着一个人，名字叫勒以尼雅，八年困来眠床里，是生风瘫病个。³⁴ 彼得等其话：「以尼雅，耶稣基督拨尔痊愈。爬起来，整好尔个眠床。」其立刻就爬起。³⁵ 是庵来吕大等撒冷个人都看见，就归服主。

[1] Y. 'E. 38. 耶（稣）后（头）38（年）。（原注）

³⁶ Læ Iah-p'ô yiu ih-go nyü meng-du, ming-z Da-pi-da, fæn-c'ih-læ kyiao-leh ^[1]To-kyüô; gyi z kwōng-'ang hao-z teng tsiu-tsi ny ing-kô.
³⁷ Keh-go z-'eo gyi sang bing si-de; gyi s-siu gyiang-hao en læ leo-teng.
³⁸ Li-da z teng Iah-p'ô siang-gying; meng-du t'ing-meng Pe-teh læ keh-deo, ts'a liang-go ny ing ky'i ts'ing gyi, ^[2]wô, "M-nao feh-sô-teh tao ah-lah dông-deo læ."

³⁶ 来约帕有一个女门徒，名字大比大，翻出来叫勒多加。其是广行好事等周济人家。³⁷ 箇个时候其生病死了。其尸首澆好安来楼顶。³⁸ 吕大是等约帕相近。门徒听闻彼得来箇头，差两个人去请其，话：「呒得好弗舍得到阿拉荡头来。[2]」

[1] To-kyüô, go ka-shih, ziu-z ts'-loh. 多加个解说就是雌鹿。（原注）

[2] 'Ôh wô, soh-soh ziu ko-læ, m-nao tæn-kôh. 或话，速速就过来，呒得好耽搁。（原注）

³⁹ Pe-teh ziu dong-sing, teng gyi-lah dô-kô ky'i. Tseo-tao, gyi-lah ling gyi zông leo-teng: yiu hyü-to kwu-sông lao-nyüing lih læ Pe-teh-go bông-pin læ-tih k'oh, ping-ts'ia pô To-kyüô wa læ-tong z-'eo sô tso-go li-nga i-zông, peh gyi k'en. ⁴⁰ Pe-teh peh gyi-lah tu tseo-c'ih, ziu gyü-lôh tao-kao; 'eo-deo nyin-cün dziao-leh s-siu wô, "Da-pi-da, bô-ky'i-læ." Gyi k'æ-k'æ ngæn-tsing; k'en-kyin Pe-teh, ziu zo-ky'i-læ. ⁴¹ Pe-teh di siu peh gyi, tông gyi ky'i-læ: ziu eo-long keh-sing sing-du teng kwu-sông lao-nyüing, peh gyi-lah k'en gyi z weh-de. ⁴² 'En Iah-p'ô di-fông tu teh-cü-de, ziu yiu hyü-to nying siang-sing Cü. ⁴³ Pe-teh læ Iah-p'ô deng-leh deh-ma nyih, læ ih-go bi-ziang s-vu Si-meng-go oh-li.

³⁹ 彼得就动身，等其拉大家去。走到，其拉领其上楼顶。有许多孤孀老嫗立来彼得个旁边来的哭，并且把多加还来东时候所做个

里外衣裳，拨其看。⁴⁰ 彼得拨其拉都走出，就跪落祷告。后头扭转朝勒尸首话：「大比大，爬起来。」其开开眼睛，看见彼得，就坐起来。⁴¹ 彼得提手拨其，挡其起来。就讴拢箇星圣徒等孤孀老娘，拨其拉看其是活了。⁴² 咸约帕地方都得知了，就有许多人相信主。⁴³ 彼得来约帕庵勒特买日，来一个皮匠师父西门个屋里。

Sd. X.

[1] KÆ-SAH-LI-ÜÔ yiu ih-go ny ing, ming-z kyiao-leh Ko-nyi-liu, z Yi-da-li keh-ying-go pah-tsang; ² gyi ny ing gyin-sing, lin gyi 'o-kô tu p'ô-gyü Jing-ming, ping-ts'ia kwông-'ang hao-z peh pah-sing, djóng-djóng tao-kao Jing-ming. ³ 'Ô-pun-nyih mao sän tin-cong z-'eo, ming-ming k'en-kyin Jing-ming-go t'in-s hyin-ling tseo-tsing gyi u-sen læ, teng gyi wô, "Ko-nyi-liu." ⁴ Ko-nyi-liu ts'ing-ting k'en gyi, ky'ih-ih-kying, wô, "Cü, soh-go z-t'i?" T'in-s teng gyi wô, "Ng-go tao-kao, ng-go hao-z, yi-kying sing-zông tao Jing-ming-go min-zin kyi-teh-kæn-de. ⁵ Næn-kæn ng hao ts'a ny ing tao Iah-p'ô ky'i, ts'ing Si-meng læ, ziuz kyiao-leh Pe-teh go; ⁶ gyi tæn-kôh læ ih-go bi-ziang Si-meng oh-li, z læ hæ pin-yin: ng kæ tso go z-ken gyi we wô hyiang ng dao."

该撒利亚有一个人^[1]，名字叫勒哥尼流，是以大利箇营个百总。²其人虔心，连其和家都怕惧神明，并且广行好事拨百姓，常常祷告神明。³下半日毛三点钟时候，明明看见神明个天使显灵走进其鸟碎来，等其话：「哥尼流。」⁴哥尼流清盯看其，吃一惊，话：「主，啥个事体？」天使等其话：「尔个祷告，尔个好事，已经升上到神明个面前记得间了。⁵难间尔好差人到约帕去，请西门来，就是叫勒彼得个。⁶其耽搁来一个皮匠西门屋里，是来海边沿。尔该做个事干其会话向尔道。」

[1] Y. 'E. 41. 耶（稣）后（头）41（年）。（原注）

⁷ Teng gyi kōng-go t'in-s ky'i-de, Ko-nyi-liu ziu eo liang-go
yüong-nying, teng sing-pin z-'eo-tong ih-go gyin-sing-go ying-ping,⁸
pô keh-sing z-ken long-tsung wô hyiang gyi-lah dao, ziu ts'a gyi-lah
tao Iah-p'ô ky'i.

⁷ 等其讲个天使去了，哥尼流就讴两个佣人，等身边侍候东一个虔心个营兵，⁸把箇星事干拢总话向其拉道，就差其拉到约帕去。

⁹ Di-nyi nyih, keh sæn-go nying læ-kæn tseo lu, kw'a tao dzing-li
de, iah-læ tsiu-ko ka kwōng-kying, Pe-teh tseo-zōng oh-teng ky'i tao-
kao.¹⁰ 'Eo-deo teh-cü du-kyi, sing-siang iao ky'üoh: gyi-lah tsing-hao
læ-tih be-bæn z-'eo, gyi hweh-jün gyün-ky'i,¹¹ k'en-kyin t'in k'æ-k'æ-

læ, yiu ih-yiang tong-si kōng-lôh gyi-go u-sen, ziang ih-kw'ē do-do pu, bo-leh s-tsah kôh, dang-lôh læ di-yiang-li; ¹² li-deo yiu pah-yiang di-zōng s-tsah-kyiah-go sang-k'eo, yia-siu, djong-dzi, teng t'in-li-go tiao. ¹³ Ziu yiu sing-ing teng gyi wô, “Pe-teh, bô-ky'i-læ; sah-sah, ky'üoh-ts.” ¹⁴ Pe-teh wô, “Cü, s-feh-teh-go; væn-pah ao-tsao feh kyih-zing-go tong-si ngô dzong m-neh ky'üoh-ko.” ¹⁵ Di-nyi-tsao yi yiu sing-ing teng gyi wô, “Jing-ming sô long kyih-zing go, ng m-nao sön gyi feh kyih-zing.” ¹⁶ Keh-cong-ka yiu sän-tsao; keh-go tong-si ziu siu-zōng t'in-li ky'i-de.

⁹ 第二日，箇三个人来间走路，快到城里了，约来昼过介光景，彼得走上屋顶去祷告。¹⁰ 后头得知肚饥，心想要吃。其拉正好来的备办时候，其忽然倦去，¹¹ 看见天开开来，有一样东西降落其个鸟碎，像一块大大布，缚勒四只角，宕落来地坪里。¹² 里头有百样地上四只脚个牲口，野兽，虫豸，等天里个鸟。¹³ 就有声音等其话：「彼得，爬起来。杀杀，吃仔。」¹⁴ 彼得话：「主，使弗得个。凡百麿糟弗洁淨个东西我从呒得吃过。」¹⁵ 第二遭又有声音等其话：「神明所弄洁淨个，尔呒得好算其弗洁淨。」¹⁶ 箇种介有三遭。箇个东西就收上天里去了。

¹⁷ Pe-teh sing-li tsing-hao læ-tong nyi-'ôh-peh-kyüih keh sô k'en-kyin-go hyin-ling-z dza-go i-s, k'eo-k'eo Ko-nyi-liu ts'a-læ-go nying

meng tao Si-meng-go oh-lô, lih læ meng-k'eo,¹⁸ læ-tih meng z-ka wô,
“Si-meng, kyiao-leh Pe-teh go, z tæn-kôh læ dông-deo feh?”

¹⁷ 彼得心里正好来东疑惑不决箇所看见个显灵是咋个意思，扣扣哥尼流差来个人问到西门个屋落，立来门口，¹⁸ 来的问是介话：「西门，叫勒彼得个，是耽搁来荡头弗？」

¹⁹ Pe-teh tsing læ-tong s-ts'eng hyin-ling-go z-ken, Sing-Ling teng gyi wô, “Yiu sæn-go ny ing læ zing ng.²⁰ Bô-ky'i-læ,” tseo-lôh, teng gyi dô-kô ky'i; ih-ngæn vong nyi-'ôh: ing-we z Ngô. ts'a gyi læ-go.”

¹⁹ 彼得正来东思忖显灵个事干，圣灵等其话：「有三个人来寻尔。²⁰ 爬起来，走落，等其大家去。一眼留疑惑。因为是我差其来个。」

²¹ Pe-teh ziu tseo-lôh-ky'i kyin Ko-nyi-liu ts'a-læ-go ny ing, z-ka wô, “Ng-lah sô zing-go ziu-z ngô: ng-lah we-leh soh-go z-ken læ?”²² Gyi-lah wô, “Pah-tsong Ko-nyi-liu, z ih-go tsing-dzih p'ô-gyü Jing-ming go ny ing, 'en Yiu-t'a-go pah-sing sô ts'ing-tsæn-go, mong sing-jün t'in-s-go meh-z, eo gyi ts'ing ng tao gyi oh-li ky'i, hao t'ing ng-go shih-wô.”²³ Pe-teh ziu ts'ing gyi-lah tsing-læ, liu gyi ko yia.

²¹ 彼得就走落去见哥尼流差来个人，是介话：「尔拉所寻个就是我。尔拉为了啥个事干来？」²² 其拉话：「百总哥尼流，是一个正直怕惧神明个人，咸犹太个百姓所称赞个，蒙圣善天使个默示，

讴其请尔到其屋里去，好听尔个说话。」²³ 彼得就请其拉进来，留其过夜。

Di-nyi nyih Pe-teh teng gyi-lah dô-kô dong-sing; wa-yiu kyi-go Iah-p'ô-go hyüong-di yia dong-de ky'i.²⁴ Tsæ z ih-nyih, gyi-lah tseo-tsing Kæ-sah-li-üô. Ko-nyi-liu yi-kying eo-long gyi ts'ing-kyün zi-kô-nying teng cü-kyi beng-yiu, tu teng-'eo-kæn.

第二日彼得等其拉大家动身。还有几个约帕个兄弟也同队去。

²⁴ 再是一日，其拉走进该撒利亚。哥尼流已经讴拢其亲眷自家人等知己朋友，都等候间。

²⁵ Pe-teh tseo-tsing oh-lô, Ko-nyi-liu ziu tsih-djôh gyi, p'oh-tao gyi kyiah-'ô pa gyi.²⁶ Pe-teh tông gyi ky'i-læ, wô, “Bô-ky'i; ngô yia z-go nyining.”²⁷ Ziu teng gyi pin kông pin tseo-tsing-ky'i; k'en-kyin yiu hyü-to nyining jü-long-kæn,²⁸ ziu teng gyi-lah wô, “Ng-lah hyiao-teh Yiu-t'a nyining ts'ing-gying bih-koh-nyining, tseo-tsing gyi oh-li, z feh tsôh-hying-go: dæn-z Jing-ming yi-kying ts-tin ngô, ze-bin soh-go nyining m-nao wô gyi ao-tsao feh kyih-zing.²⁹ Sô-yi ts'a nyining læ ts'ing ngô, ngô ih-ngæn feh t'e-dz ziu læ. Næn-kæn meng ng-lah we soh-go z-ken ts'ing ngô?”

²⁵ 彼得走进屋落，哥尼流就接着其，扑倒其脚下拜其。²⁶ 彼得挡其起来，话：「爬起。我也是个人。」²⁷ 就等其边讲边走进去。

看见有许多人聚拢间，²⁸ 就等其拉话：「尔拉晓得犹太人亲近别国人，走进其屋里，是弗作兴个。但是神明已经指点我，随便啥个人呒得好话其麿糟弗洁净。²⁹ 所以差人来请我，我一眼弗推辞就来。难间问尔拉为啥个事干请我？」

³⁰ Ko-nyi-liu wô, “Ngô s nyih zin-deo kying-zih tao ka z-‘eo, ‘ô-pun-nyih sæn tin-cong z-‘eo læ oh-lô tao-kao; hweh-jün yiu ih-go nyding c‘ün shih-kwah-liang-go i-zông lih læ ngô min-zin, z-ka wô,³¹ ‘Ko-nyi-liu, ng-go tao-kao yi-kying t‘ing-meng-de; ng-go hao-z yi-kying læ Jing-ming min-zin kyi-teh-kæn-de.³² Næn-kæn ng hao ts'a nyding tao Iah-p'ô ky‘i, ts‘ing Si-meng læ, ziu-z kyiao-leh Pe-teh go; gyi tæn-kôh læ hæ pin-yin, bi-ziang s-vu Si-meng oh-li: gyi læ, we teng ng kông.’³³ Ngô ziu lih-k‘eh ts‘a nyding ts‘ing ng; ng læ z ting hao. Næn-kæn ah-lah tu dông-deo læ-tong, z læ Jing-ming-go min-zin, iao t‘ing Jing-ming væn-pah sô feng-fu ng go.”

³⁰ 哥尼流话：「我四日前头禁食到介时候，下半日三点钟时候来屋落祷告。忽然有一个人穿雪刮亮个衣裳立来我面前，是介话：

³¹ 『哥尼流，尔个祷告已经听闻了。尔个好事已经来神明面前记得间了。³² 难间尔好差人到约帕去，请西门来，就是叫勒彼得个。其耽搁来海边沿，皮匠师父西门屋里。其来，会等尔讲。』³³ 我就立

刻差人请尔。尔来是顶好。难间阿拉都荡头来东，是来神明个面前，要听神明凡百所吩咐尔个。」

³⁴ Pe-teh ziu k'æ k'eo, wô, "Keh-tsao ngô jih-we hyiao-teh Jing-ming z 'ao-vu p'in-ky'üoh go; ³⁵ dæn-z væn-koh pah-sing li-hyiang yiu p'ô-gyü Gyi, tsing-dzih tso-nying-go, Gyi tu k'eng tsih-ziu. ³⁶ Jing-ming sô djün peh Yi-seh-lih pah-sing go dao-li, ziu-z t'ôh Yiæ-su Kyi-toh djün 'o-bing-go foh-ing, (keh-we Yiæ-su Kyi-toh z væn-koh-nying-go Cü,) ³⁷ keh-go dao-li ng-lah tu hyiao-teh-go: ziu-z Iah-'en sô djün-go si-li ts-'eo, keh dzong Kyüô-li-li ky'i-deo, læ 'en Yiu-t'a di-fông sô tso-c'ih-læ-go z-ken. ³⁸ Ng-lah hyiao-teh Jing-ming dza-go yüong Sing-Ling teng neng-ken, ziang fu yiu ka fong Nô-sah-leh-go Yiæ-su: Gyi tseo-læ-tseo-ky'i tso hao-z, i-hao væn-pah be mo-kwe sô cü-voh-go; ing-we Jing-ming teng Gyi dô-kô læ-tong. ³⁹ (Ah-lah z te-tsing Gyi læ Yiu-t'a di-fông teng Yiæ-lu-sah-leng væn-pah sô tso-go z-ken.) Dæn-z nyiing-kô pô Gyi kwô læ jü-zông, long-sah Gyi.

³⁴ 彼得就开口，话：「箇遭我实惠晓得神明是毫无偏曲个。 ³⁵ 但是万国百姓里向有怕惧其，正直做人个，其都肯接受。³⁶ 神明所传拨以色列百姓个道理，就是托耶稣基督传和平个福音。（箇位耶稣基督是万国人个主。）³⁷ 箇个道理尔拉都晓得个。就是约翰所传个洗礼之后，箇从加利利起头，来咸犹太地方所做出来个事干。³⁸

尔拉晓得神明咋个用圣灵等能干，像傅油介封拿撒勒个耶稣。其走来走去做好事，医好凡百被魔鬼所制服个。因为神明等其大家来东。³⁹（阿拉是对证其来犹太地方等耶路撒冷凡百所做个事干。）但是人家把其挂来树上，弄煞其。

⁴⁰ “Keh-we Yiae-su tao di-sæn nyih Jing-ming peh Gyi tsæ weh-cün-læ, ming-ming hyin-c'ih peh nying-kô k'en. ⁴¹ Feh-z peh cong pah-sing k'en, tæn-tsih peh Jing-ming yü-sin kæn-shün tso te-tsing go k'en; ziu-z ah-lah, læ Gyi si-ts tsæ weh-cün-læ 'eo-deo, teng Gyi dô-kô ky'üoh dô-kô hah-go cü-kwu. ⁴² Gyi feng-fu ah-lah hao djün dao-li peh pah-sing, te-tsing Jing-ming? sô ding-kwe p'un-ton weh-nying teng si-nying go ziu-z Gyi. ⁴³ Cong sin-cü-nying yia teng Gyi tso te-tsing, wô væn-pah siang-sing Gyi cü-kwu, k'ao-djôh Gyi ming-deo, we teh-djôh ze-go nyiao-sô.”

⁴⁰ 「箇位耶稣到第三日神明拨其再活转来，明明显出拨人家看。⁴¹ 弗是拨众百姓看，单只拨神明预先拣选做对证个看。就是阿拉，来其死仔再活转来后头，等其大家吃大家喝个主顾。⁴² 其吩咐阿拉好传道理拨百姓，对证神明所定规判断活人等死人个就是其。⁴³ 众先知人也等其做对证，话凡百相信其主顾，靠着其名头，会得着罪个饶赦。」

⁴⁴ Pe-teh wa læ-tih kōng keh-sing shih-wô, Sing-Ling ziu ling-djôh long-tsong t'ing dao-li go ny ing.⁴⁵ Keh-sing teng Pe-teh dô-kô læ, ziu tsiu-keh-li ko-liao siang-sing-go ny ing, we-leh Sing-Ling yia s-peh bih-koh-ny ing, ziu hyi-gyi:⁴⁶ ing-we t'ing-meng gyi-lah kōng kôh-c'ü t'u-wô yi læ-tih tsæn-me Jing-ming.

⁴⁴ 彼得还来的讲箇星说话，圣灵就临着拢总听道理个人。⁴⁵ 箇星等彼得大家来，受周割礼过了相信个人，为了圣灵也赐拨别国人，就稀奇。⁴⁶ 因为听闻其拉讲各处土话又来的赞美神明。

Pe-teh ziu wô,⁴⁷ “Keh-sing ny ing kyi-jün ziu-leh Sing-Ling ziang ah-lah ih-yiang-go, keh-tsao yüong shü teng gyi 'ang si-li, jü neng-keo kying-djü ni?”⁴⁸ Ziu feng-fu yüong Cü-go ming-deo teng gyi-lah 'ang si-li. Gyi-lah liu Pe-teh dô-kô deng-zông kyi nyih.

彼得就话：⁴⁷ 「箇星人既然受勒圣灵像阿拉一样个，箇遭用水等其行洗礼，谁能够禁住呢？」⁴⁸ 就吩咐用主个名头等其拉行洗礼。其拉留彼得大家庵上几日。

Sd. XI.

LÆ Yiu-t'a go s-du teng hyüong-di t'ing-meng bih-koh-ny ing yia tsih-ziu Jing-ming-go dao-li.² Pe-teh zông Yiæ-lu-sah-leng ky'i z-'eo,

keh-sing ziu tsiu-keh-li go *meng-du* p'i-bing gyi, wô, ³ “Ng z tseo-tsing m-neh ziu tsiu-keh-li go nying-kô, yi teng gyi-lah dô-kô ky'üoh.”

来犹太个使徒等兄弟听闻别国人也接受神明个道理。² 彼得上耶路撒冷去时候，箇星受周割礼个门徒批评其，话：³ 「尔是走进呒得受周割礼个人家，又等其拉大家吃。」

⁴ Pe-teh ziu pô *keh-go* z-ken dzong ky'i-deo a-ts'-jü kông peh gyi-lah t'ing, z-ka wô, ⁵ “Ngô Iah-p'ô zing-li læ-kæn tao-kao; nying gyün-ky'i, k'en-kyin hyin-ling: Yiu ih-yiang tong-si ziang ih-kw'e do-do pu, bo-leh s-tsah kôh, dzong t'in-li dang-lôh-læ, ih-dzih tao ngô-go u-sen.

⁶ Ngô ts'ing-ting k'en-k'en, k'en-kyin yiu di-zông s-tsah-kyiah-go sang-k'eo, yia-siu, djong-dzi, teng t'in-li-go tiao. ⁷ Ziu t'ing-meng yiu sing-ing teng ngô wô, ‘Pe-teh, bô-ky'i-læ; sah-sah, ky'üoh-ts.’ ⁸ Ngô ziu wô, ‘Cü, s-feh-teh-go: væn-pah ao-tsao feh kyih-zing-go tong-si dzong m-neh do-tsing ngô cü-pô-li go.’ ⁹ Di-nyi-tsao yi yiu sing-ing dzong t'in-li we-teh ngô, wô, ‘Jing-ming sô long kyih-zing go, ng m-nao sön gyi feh kyih-zing.’ ¹⁰ Keh-cong-ka yiu sæn-tsao; ziu long-tsong siu-zông t'in-li ky'i. ¹¹ K'eo-k'eo yiu sæn-go nying tao-leh ngô læ-kæn-go oh-lô; z dzong Kæ-sah-li-üô ts'a-læ ts'ing ngô. ¹² Sing-Ling eo ngô teng gyi-lah dô-kô ky'i, ih-ngæn vong nyi-'ôh. Dông-deo læ-tong keh loh-go hyüong-di yia teng ngô dong-de ky'i; ziu tseo-tsing keh-veng

nying-kô: ¹³ gyi kao-su ah-lah z dza k'en-kyin ih-go t'in-s læ gyi-go oh-li lih-tong teng gyi wô, 'Ng hao ts'a nying tao Iah-p'ô ky'i, ts'ing Si-meng læ, ziu-z kyiao-leh Pe-teh go; ¹⁴ gyi we pô ng-zi teng 'o-kô hao teh-kyiu go shih-wô wô hyiang ng dao.' ¹⁵ Ngô wa *tsih-leh* kông ky'i-deo, Sing-Ling ziu ling-djôh gyi-lah, ziang ky'i-ts'u *ling-djôh* ah-lah ka.

¹⁶ Ngô ziu kyi-teh-tao Cü sô kông-go shih-wô, 'Iah-'en z yüong shü 'ang si-li, tsih-yiu ng-lah we ziu Sing-Ling-go si-li.' [Sd. 1. 5.] ¹⁷ Gyi-lah ih siang-sing Cü Yiæ-su Kyi-toh, Jing-ming ziu yiu eng-s s-peh gyi-lah, tsing-ziang s-peh ah-lah ih-yiang; ka-ni, ngô z soh-go nying hao tsu-djü Jing-ming yia?"

⁴ 彼得就把箇个事干从起头挨次序讲拨其拉听，是介话： ⁵ 「我约帕城里来间祷告。人倦去，看见显灵。有一样东西像一块大大布，缚勒四只角，从天里宕落来，一直到我个乌碎。 ⁶ 我清盯看看，看见有地上四只脚个牲口，野兽，虫豸，等天里个鸟。⁷ 就听闻有声音等我话：『彼得，爬起来。杀杀，吃仔。』 ⁸ 我就话：『主，使弗得个。凡百麿糟弗洁淨个东西从呒得驮进我嘴巴里个。』 ⁹ 第二遭又有声音从天里回答我，话：『神明所弄洁淨个，尔呒得好算其弗洁淨。』 ¹⁰ 箇种介有三遭。就拢总收上天里去。¹¹ 扣扣有三个人到了我来间个屋落。是从该撒利亚差来请我。 ¹² 圣灵讴我等其拉大家去，一眼劄疑惑。荡头来东箇六个兄弟也等我同队去。就走进箇份人家。¹³ 其告诉阿拉是咋看见一个天使来其个屋里

立东等其话：『尔好差人到约帕去，请西门来，就是叫勒彼得个。

¹⁴ 其会把尔自等和家好得救个说话话向尔道。』¹⁵ 我还只勒讲起头，圣灵就临着其拉，像起初临着阿拉介。¹⁶ 我就记得到主所讲个说话：『约翰是用水行洗礼，只有尔拉会受圣灵个洗礼。』[Sd. 1. 5.]¹⁷ 其拉一相信主耶稣基督，神明就有恩赐赐拨其拉，正像赐拨阿拉一样。介呢，我是啥个人好阻住神明呀？」

¹⁸ Gyi-lah t'ing-meng keh-sing shih-wô, ih-ngæn feh hyiang, ziutæn-me Jing-ming, z-ka wô, "Ka k'en-ky'i-læ, Jing-ming yia s-peh bih-koh-nying we-sing-cün-i teh-djôh weh-ming."

¹⁸ 其拉听闻箇星说话，一眼弗响，就赞美神明，是介话：「介看起来，神明也赐拨别国人回心转意得着活命。」

¹⁹ WE-LEH Z-di-fæn keh-ky'i pih-næn-go z-ken sæn-k'æ-kæn-go cü-kwu ih-dzih tseo tao Fi-nyi-kyi, Kyü-pi-lu, En-di-ah, tæn-tsih djün dao-li peh Yiu-t'a nyding, feh djün peh bih-nying.²⁰ Nen-cong yiu kyi-go Kyü-pi-lu teng Kwu-li-næ nyding; gyi-lah tao-leh En-di-ah, pô Cü Yiæ-su-go foh-ing djün peh keh-sing kông Hyi-lah shih-wô go Yiu-t'a nyding.²¹ Cü ts'ing-siu pông-dzu gyi-lah; yiu hyü-to nyding siang-sing kwe-voh Cü.

¹⁹ 为了士提反箇起逼难个事干散开间个主顾一直走到腓尼基，居比路，安提阿，单只传道理拨犹太人，弗传拨别人。²⁰ 内中有几

个居比路等吉利奈人。其拉到了安提阿，把主耶稣个福音传拨箇星讲希腊说话个犹太人。²¹ 主亲手帮助其拉。有许多人相信归服主。

²² [1]Yiæ-lu-sah-leng-go kyiao-we t'ing-meng gyi-lah-go fong-sing, ziu ts'a Pô-nô-pô ih-dzih tao En-di-ah ky'i. ²³ Tseo-tao, k'en-kyin Jing-ming-go eng-we, ziu hwun-hyi; ping-ts'ia ky'ün gyi-lah tu yüong kyin-kwu-go sing djông-djông ts'ing-gying Cü. ²⁴ Ing-we gyi z-go hao-nying, ting siang-sing, do-nyiang be Sing-Ling ken-dong-go. Ziu yiu ih-do-dziao nyding kwe-voh Cü.

²² 耶路撒冷个教会听闻其拉个风声^[1]，就差巴拿巴一直到安提阿去。²³ 走到，看见神明个恩惠，就欢喜。并且劝其拉都用坚固个心常常亲近主。²⁴ 因为其是个好人，顶相信，大样被圣灵感动个。就有一大潮人归服主。

[1] Y. 'E. 42. 耶（稣）后（头）42（年）。（原注）

²⁵ [1]Keh-tsao Pô-nô-pô tao Da-su ky'i zing Sao-lo; ²⁶ p'ong-djöh-ts ling gyi tao En-di-ah ky'i. Gyi-lah yiu ih dziang nyin teng kyiao-we dô-kô jü-jih-long, yi kao-hyüing hyü-to nyding: ping-ts'ia meng-du ts'ing-hwu Kyi-toh-du z En-di-ah ky'i-deo-go.

²⁵ 箇遭巴拿巴到大数去寻扫罗^[1]。²⁶ 碰着仔领其到安提阿去。其拉有一长年等教会大家聚集拢，又教训许多人。并且门徒称呼基督徒是安提阿起头个。

[1] Y. 'E. 43. 耶（稣）后（头）43（年）。（原注）

²⁷ Keh z-'eo yiu *kyi-go sin-cü-nying dzong Yiæ-lu-sah-leng tseo-lôh tao En-di-ah.* ²⁸ Nen-cong yiu ih-go ming-z kyiao-leh Üô-kyüô-pu lih-ky'i-sing, ziu be *Sing-Ling ken-dong kōng t'in-'ô tsiang-læ yiu do hwōng-nyin.* Tao Kæ-sah Keh-lao-tiu-go z-'eo ko-jün yiu-de. ²⁹ Keh-tsao meng-du, kôh-nying tsiao zi sô yiu-go, lih-ding cü-i hao ta-ky'i kong-ing Yiu-t'a deng-kæn-go hyüong-di. ³⁰ Ziu z-ka tso; [1]ts'a Pô-nô-pô teng Sao-lo do-ky'i peh tsiang-lao.

²⁷ 箴时候有几个先知人从耶路撒冷走落到安提阿。²⁸ 内中有一个名字叫勒亚迦布立起身，就被圣灵感动讲天下将来有大荒年。到该撒革老丢个时候果然有了。²⁹ 箴遭门徒，各人照自所有个，立定主意好带去供应犹太庵间个兄弟。³⁰ 就是介做。差巴拿巴等扫罗驮去拔长老^[1]。

[1] Y. 'E. 44. 耶（稣）后（头）44（年）。（原注）

Sd. XII.

TÔNG keh-go z-'eo Hyi-lih wông dong-siu iao 'æ kyiao-we-li kyi-go ny ing. ² Ziu sah-diao Iah-'en-go? hyüong-di Yüô-kôh. ³ K'en-kyin Yiu-t'a ny ing tu hwun-hyi, yi ky'i k'ô Pe-teh. (*Keh-go z-'eo z Vu-kao-*

tsih keh-sing nyih-ts.)⁴ K'ô-læ, ziu ky'ih-lôh lao-kæn-li, kao-dæ jih-loh-go ping kwun-siu gyi; sing-siang ko-leh Yü-yüih-tsih ta gyi c'ih peh pah-sing.⁵ Keh-tsao Pe-teh be kwun-siu læ lao-kæn-li: dæn-z kyiao-we t'i gyi [1] ts'ih-sing tao-kao Jing-ming.

当箇个时候希律王动手要害教会里几个人。² 就杀掉约翰个兄弟雅各。³ 看见犹太人都欢喜，又去拘彼得。（箇个时候是无酵节箇星日子。）⁴ 拘来，就掣落牢监里，交代十六个兵看守其。心想过了逾越节带其出拔百姓。⁵ 箇遭彼得被看守来牢监里。但是教会替其切心^[1]祷告神明。

[1] 'Ôh wô, feh-hyih-go. 或话，弗歇个。（原注）

⁶ Hyi-lih tang-tsiang t'o gyi c'ih-go deo-ya, Pe-teh kw'eng læ liang-go ping cong-nyiang, lin-djü liang-keng lin-diao; ping-ts'ia kwun-siu cü-kwu læ lao-meng-k'eo siu-kæn.⁷ Yiu Cü-go t'in-s hweh-r-jün læ-tong, yiu liang-kwông t'eo-c'ih keh-kæn; gyi ziu tah-tah Pe-teh iao-hyih, eo gyi su-sing, wô, "Kw'a-kw'a bô-ky'i." Siu-li-go lin-diao ziu t'eng-lôh.⁸ T'in-s yi teng gyi wô, "Kyiao-sing-ta kyi-ts, 'a-ta bo-ts." Pe-teh tsiao gyi ka tso. Yi teng gyi wô, "Ng nga-deo-go i-zông p'i-ts, keng ngô læ."⁹ Ziu tseo-c'ih keh-kæn, keng gyi ky'i-de; wa ts'eng-feh-tao t'in-s sô tso z tsing-go, tsih dao-z k'en-kyin hyin-ling.¹⁰ Ko-leh di-ih teng di-nyi-dao siu-kæn u-sen, ziu tao keh-dao t'ong dzing-ts t'ih-

meng; meng zi we k'æ peh gyi-lah: tseo-c'ih-ts, ko-leh ih-da ka; t'in-s hweh-jün li-k'æ gyi ky'i-de. ¹¹ Pe-teh ziu sing-deo-tao, z-ka wô, “Næn-kæn ngô jih-we hyiao-teh Cü ko-jün ts'a Gyi-go t'in-s, kyiу ngô c'ih Hyi-lih-go siu, teng Yiu-t'a pah-sing ih-ts'ih sô siang-vông-go.”

⁶ 希律打账拖其出个头夜，彼得困来两个兵中央，连住两根链条。并且管守主顾来牢门口守间。 ⁷ 有主个天使忽而然来东，有亮光透出箇间。其就搭搭彼得腰胁，讴其苏醒，话：「快快爬起。」手里个链条就褪落。 ⁸ 天使又等其话：「缴身带系仔，鞋带缚仔。」彼得照其介做。又等其话：「尔外头个衣裳披仔，跟我来。」 ⁹ 就走出箇间，跟其去了。还忖弗到天使所做是真个，只道是看见显灵。 ¹⁰ 过了第一等第二道守间乌碎，就到箇道通城子铁门。门自会开拨其拉。走出仔，过了一埭街。天使忽然离开其去了。 ¹¹ 彼得就醒头到，是介话：「难间我实惠晓得主果然差其个天使，救我出希律个手，等犹太百姓一切所想望个。」

¹² Gyi ts'eng ming-bah, ziu tseo tao Mô-li-üô-go oh-li, ziu-z Iah-'en yi kyiao-leh Mô-k'o go ah-nyiang: keh-deo yiu hyü-to nyding jü-long læ-kæn tao-kao. ¹³ Pe-teh k'ao-k'ao do ziang-meng, yiu ih-go s-nyü, ming-z kyiao-leh Lo-da, tseo-læ ^[1]t'ing-t'ing-k'en. ¹² T'ing-c'ih z Pe-teh-go sing-ing, hwun-hyi-feh-sah, lin meng tu m-neh k'æ, peng-tsing-ky'i t'ong-cü, wô Pe-teh lih læ meng-k'eo. ¹⁵ Cong-nying teng gyi

wô, “Ng fah-hen-de.” Gyi sah-k'eo wô z yiu-go. Gyi-lah wô, “Keh z gyi-go t'in-s.”¹⁶ Pe-teh feh-hyih-go k'ao: gyi-lah *meng* k'æ-k'æ, k'en-kyin gyi, ziu gyi-kwa.¹⁷ *Pe-teh* siu yüih-yüih, eo gyi-lah fæ hyiang; ziu pô Cü dza ta gyi c'ih lao-kæn go z-ken dziang-si kông peh gyi-lah t'ing: ping-ts'ia wô, “Keh-sing z-ken hao ky'i t'ong-cü Yüô-kôh teng cong hyüong-di.” Gyi ziu tseo-c'ih, tao bih u-dông ky'i-de.

¹² 其忖明白，就走到马利亚个屋里，就是约翰又叫勒马可个阿娘。箇头有许多人聚拢来间祷告。¹³ 彼得敲敲大墙门，有一个使女，名字叫勒罗大，走来听听看^[1]。¹⁴ 听出是彼得个声音，欢喜弗煞，连门都呒得开，奔进去通知，话彼得立来门口。¹⁵ 众人等其话：「尔发憨了。」其煞扣话是有个。其拉话：「箇是其个天使。」¹⁶ 彼得弗歇个敲。其拉门开开，看见其，就奇怪。¹⁷ 彼得手拥拥，讴其拉嘞响。就把主咋带其出牢监个事干详细讲拨其拉听。并且话：「箇星事干好去通知雅各等众兄弟。」其就走出，到别鸟荡去了。

[1] 'Ôh wô, meng-meng-k'en. 或话，问问看。（原注）

¹⁸ Tao-leh t'in-liang, keh-sing ping do-nyiang dziah-kyih, Pe-teh feh-tsiao dza-go de.¹⁹ Hyi-lih zing gyi zing-feh-djôh, ziu sing-meng kwun-siu-go cü-kwu, feng-fu t'o gyi-lah c'ih-ky'i sah-diao: 'eo-deo dzong Yiu-t'a tseo-lôh tao Kæ-sah-li-üô ky'i tæn-kôh-kæn.

¹⁸ 到了天亮，箇星兵大样着急，彼得弗照咋个了。¹⁹ 希律寻其寻弗着，就审问管守个主顾，吩咐拖其拉出去杀掉。后头从犹太走落到该撒利亚去耽搁间。

²⁰ Hyi-lih do-nyiang ô-wông T'e-lo Si-teng ny ing: gyi-lah ziu tsæn-zi tao gyi u-sen læ, ky'ün-sing wông-go gying-sing-kwun Pah-lah-z-tu ziu gyiu-'o; ing-we gyi-lah di-fông-go liang-zih z jing k'ao wông-go di-fông ka læ. ²¹ Tao-leh ding-kwe-go nyih-ts, Hyi-lih c'ün-leh dziao-i, zo-leh wông-we, læ cong pah-sing min-zin teng gyi-lah kông. ²² Cong-nying hyiang-hyiang wô, “Keh z jing-ming-go sing-ing, feh-z ny ing-go sing-ing.” ²³ Cü-go t'in-s lih-k'eh tang gyi, ing-we gyi feh kwe yüong-wô peh Jing-ming: gyi ny ing ziu sang djong, si-de.

²⁰ 希律大样慄惶推罗西顿人。其拉就斩齐到其鸟碎来，劝心王个近身官伯拉土都受求和，因为其拉地方个粮食是纯靠王个地方介来。²¹ 到了定规个日子，希律穿勒朝衣，坐勒王位，来众百姓面前等其拉讲。²² 众人响响话：「箇是神明个声音，弗是人个声音。」²³ 主个天使立刻打其，因为其弗归荣华拔神明。其人就生虫，死了。

²⁴ Dæn-z Jing-ming-go dao-li yüih-fah hying-wông 'ang-k'æ-ky'i-de. ²⁵ Pô-nô-pô teng Sao-lo [1]kong-ing z-ken tso-hao, ziu dzong Yiæ-lu-sah-leng cün-læ; yi ta-leh Iah-'en, kyiao-leh Mô-k'o go, dong-de læ.

²⁴但是神明个道理越发兴旺行开去了。²⁵巴拿巴等扫罗供应事干做好^[1]，就从耶路撒冷转来。又带勒约翰，叫勒马可，同队来。

[1] 'Ôh wô, t'ôh-fu gyi. 或话，托付其。（原注）

Sd. XIII.

[1] LÆ En-di-ah kyiao-we-li yiu kyi-go sin-cü-nying teng kyiao-s; ziu-z Pô-nô-pô, Si-min, yi kyiao-leh Nyi-kyih, Kwu-li-næ nying Lu-gyiu, [2] teng Hyi-lih væn-wông dô-kô iang-do-go Mô-nyiæn, wa-yiu Sao-lo. ² Gyi-lah læ-tih voh-z Cü, læ-tih kying-zih, Sing-Ling wô, “Ng-lah teng Ngô feng-p'a Pô-nô-pô teng Sao-lo, hao tso Ngô yi-kying dziao gyi-lah ky'i tso go z-ken.” ³ Keh-tsao gyi-lah kying-zih tao-kao, siu en-en keh liang-go nying, peh gyi ky'i.

来安提阿教会里有几个先知人等教师^[1]。就是巴拿巴、西面、又叫勒尼结、吉利奈人路求、等希律藩王大家养大个^[2]马念、还有扫罗。²其拉来的服侍主，来的禁食，圣灵话：「尔拉等我分派巴拿巴等扫罗，好做我已经召其拉去做个事干。」³箇遭其拉禁食祷告，手按按箇两个人，拔其去。

[1] Y. 'E. 45. 耶（稣）后（头）45（年）。（原注）

[2] 'Ôh wô, Hyi-lih-go jü-hyüong. 或话，希律个乳兄。（原注）

⁴ Gyi-lah be Sing-Ling ts'a-ky'i, ziu tao Si-liu-kyi; dzong keh-deo k'æ jün s tao Kyü-pi-lu. ⁵ Tao-leh Sah-lah-mi, læ Yiu-t'a nying keh-sing jü-we-döng-li djün Jing-ming-go dao-li: ping-ts'ia yiu Iah-'en tso pöng-siu.

⁴ 其拉被圣灵差去，就到西流基。从箇头开船驶到居比路。⁵ 到了撒拉米，来犹太人箇星聚会堂里传神明个道理。并且有约翰做帮手。

⁶ C'ün-ko keh-go hæ-tao ih-dzih tao P'ô-feh, p'ong-kyin ih-go yüong zia-fah go kô sin-cü-nying, z-go Yiu-t'a nying, ming-z kyiao-leh Pô-yiæ-su: ⁷ gyi z teng tsong-toh Z-gyiu Pao-lo (ih-go ts'ong-ming nying) ts'eo-de. Tsong-toh eo Pô-nô-pô teng Sao-lo læ, iao-siang t'ing Jing-ming-go dao-li. ⁷ Dæn-z keh yüong zia-fah go Yi-li-mô (gyi ming-z fæn-c'ih-læ ziu-z 'yüong zia-fah go') teng gyi-lah tsôh-te, iao yiu-'ôh tsong-toh s-teh gyi tso-ko tsing dao-li.

⁶ 穿过箇个海岛一直到帕弗，碰见一个用邪法个假先知人，是个犹太人，名字叫勒巴耶稣。⁷ 其是等总督士求·保罗（一个聪明人）凑队。总督讴巴拿巴等扫罗来，要想听神明个道理。⁸ 但是箇用邪法个以吕马（其名字翻出来就是「用邪法个」）等其拉作对，要诱惑总督使得其做过真道理。

⁹ Sao-lo, (yi *kyiao-leh* Pao-lo,) be Sing-Ling do-nyiang ken-dong, ziu *ngæn-tsing* ts'ing-ting k'en gyi, wô, ¹⁰ “E, ng c'ong-mun pah-yiang kæn-tsô ôh-doh go cü-kwu, mo-kwe-go ng-ts, ih-ts'ih kong-yi-go dziu-dih, dza-we z-ka coh-kwun long-diao Cü-go dzih lu ni? ¹¹ Næn-kæn Cü-go siu læ ng-go sing-zông, ng ziu we tso hah-ts, yiu kyi nyih feh k'en-kyin nyih-deo.” Gyi *ngæn-tsing* lih-k'eh *ziang* vu-lu tsao-zông, ziu heh-en-de; moh-læ-moh-ky'i iao nyding-kô tông gyi. ¹² Tsong-toh, k'en-kyin keh-ky'i z-ken, ziu hyi-gyi Cü-go kao-hyüing, siang-sing-de.

⁹ 扫罗（又叫勒保罗）被圣灵大样感动，就眼睛清盯看其，话：¹⁰ 「哎，尔充满百样奸诈恶毒个主顾，魔鬼个儿子，一切公义个仇敌，咋会是介只管弄掉主个直路呢？¹¹ 难间主个手来尔个身上，尔就会做瞎子，有几日弗看见日头。」其眼睛立刻像雾露罩上，就黑暗了。摸来摸去要人家挡其。¹² 总督，看见箇起事干，就稀奇主个教训，相信了。

¹³ PAO-LO teng dong-de nyding dzong P'ô-feh k'æ jün, s tao Bông-fi-li-üô-go Bih-kyüô. Iah-'en li-k'æ gyi-lah, kyü Yiæ-lu-sah-leng ky'i.

¹³ 保罗等同队人从帕弗开船，驶到旁非利亚个别加。约翰离开其拉，归耶路撒冷去。

¹⁴ Gyi-lah dzong Bih-kyüô ka tseo-ko-ky'i, tao Pe-si-ti-go En-di-ah; læ en-sih-nyih tseo-tsing jü-we-dông-li zo-lôh. ¹⁵ Lih-fah teng sin-

cü-go *shü* doh-hao-ts, keh-sing kwun jü-we-döng cü-kwu ts'a nying teng gyi-lah ka wô, “Hyüong-di, ng-lah ziah yiu ky'ün-hwô pah-sing shih-wô, ts'ing kông.”

¹⁴ 其拉从别加介走过去，到彼西底个安提阿。来安息日走进聚会堂里坐落。¹⁵ 律法等先知个书读好仔，箇星管聚会堂主顾差人等其拉介话：「兄弟，尔拉若有劝化百姓说话，请讲。」

¹⁶ Pao-lo lih-ky'i-sing, siu yüih-yüih, z-ka wô, “Yi-seh-lih nying, teng væn-pah p'ô-gyü Jing-ming cü-kwu, ts'ing t'ing. ¹⁷ Keh Yi-seh-lih pah-sing-go Jing-ming kæn-shün ah-lah tsu-tsong; 'eo-deo pah-sing c'ih-meng læ Yiæ-gyih di-föng z-'eo peh gyi-lah hying-wông, yüong do neng-ken-go siu-kwang ta gyi-lah c'ih. ¹⁸ Læ kw'ong-iæ di-föng, mao s-jih nyin kong-fu, [1]ziang do-nying ka bao gyi-lah: ¹⁹ yi djü-mih Kyüô-nen di-föng ts'ih-dzoh-go pah-sing, pô gyi-go di-föng s-peh gyi-lah tso ts'æn-nyih. ²⁰ 'Eo-deo shih-lih p'un-tön-kwun peh *gyi-lah* mao s-pah ng-jih nyin kong-fu, ih-dzih tao sin-cü Sah-meo-r z-'eo. ²¹ Ka z-'eo gyi-lah iao ih-go wông-ti; Jing-ming ziu shih-lih Bin-yüô-ming keh-p'a-go nying, Kyi-z-go ng-ts Sao-lo, s-jih nyin tso gyi-lah wông-ti. ²² 'Eo-deo fi-diao gyi, kyü-zông Da-bih tso gyi-lah wông-ti; ping-ts'ia teng gyi tso te-tsing, wô, ‘Ngô p'ong-djôh Yiæ-si-go ng-ts Da-bih, z 'eh-djôh Ngô sing-siang go nying; gyi we i Ngô ih-ts'ih-go ts-i ka tso.’

¹⁶ 保罗立起身，手拥，是介话：「以色列人，等凡百怕惧神明主顾，请听。¹⁷ 箇以色列百姓个神明拣选阿拉祖宗。后头百姓出门来埃及地方时候拨其拉兴旺，用大能干个手梗带其拉出。¹⁸ 来旷野地方，毛四十年工夫，像大人介抱^[1]其拉。¹⁹ 又除灭迦南地方七族个百姓，把其个地方赐拨其拉做产业。²⁰ 后头设立判断官拨其拉毛四百五十年工夫，一直到先知撒母耳时候。²¹ 介时候其拉要一个皇帝。神明就设立便雅悯箇派个人，基士个儿子扫罗，四十年做其拉皇帝。²² 后头废掉其，举上大辟做其拉皇帝。并且等其做对证，话：『我碰着耶西个儿子大辟，是合着我心想个人。其会依我一切个旨意介做。』

[1] *Peng-veng z-ŋæn, yiu-teh doh, kw'vn-shü.* 本文字眼，有得读，宽恕。

(原注)

²³ “Dzong keh-go nyung-go ‘eo-dæ, Jing-ming, tsiao Gyi sô ing-hyü-go, kyü-zông peh Yi-seh-lih nyung ih-go Kyiu-cü, Yiæ-su. ²⁴ Gyi feh-zing c’ih-dao zin-deo, Iah-‘en yü-sin djün-k’æ we-sing-cün-i-go si-li peh cong Yi-seh-lih pah-sing. ²⁵ Iah-‘en læ-tih tso-dzing zi-go tsih-veng z-‘eo wô, ‘Ng-lah ts’æ ngô z jü? Ngô feh-z *Kyi-toh*: yiu ‘eo-jü ngô læ-go Cü-kwu, ziu-z ka Gyi kyiah-li-go ‘a-ta, ngô yia ky’in hao.”

²³ 「从箇个人个后代，神明，照其所应许个，举上拨以色列人一个救主，耶稣。²⁴ 其弗曾出道前头，约翰预先传开回心转意个洗

礼拨众以色列百姓。²⁵ 约翰来的做成自个职份时候话：『尔拉猜我
是谁？我弗是基督。有后如我来个主顾，就是解其脚里个鞋带，我
也欠好。』

²⁶ “Cong-we hyüong-di, Üô-pah-lah-hen-go ‘eo-dæ, teng ng-lah
væn-pah p’ô-gyü Jing-ming cü-kwu, keh kyiу-go dao-li z djün peh ng-
lah de. ²⁷ Keh-sing deng læ Yiæ-lu-sah-leng go ny ing teng gyi-lah
kwun-fu, ing-we feh hyiao-teh Gyi, ziu ding Gyi ze-ming; z-ka ing-
djôh me en-sih-nyih sô doh-go sin-cü-nying shih-wô. ²⁸ Se-tsih zing
Gyi feh-c’ih soh-go si-ze, wa we gyiu Pe-lah-to long-sah Gyi. ²⁹ Gyi-
lah yi-kying tso-dzing væn-pah læ Shü-li sia-tih ts-tin Gyi go shih-wô,
ziu dzong jü-zông do Gyi lôh, en læ veng-mo-li. ³⁰ Dæn-z Jing-ming
peh Gyi dzong si-nying cong-nyiang weh-cün-læ. ³¹ ‘Eo-deo yiu hyü-to
nyih-ts peh keh-sing dzong Kyüô-li-li teng Gyi dô-kô zông Yiæ-lu-sah-
leng ky’i-go ny ing k’en-kyin: gyi-lah yin-dzæ læ-tih tso Gyi-go te-tsing
peh pah-sing.

²⁶ 「众位兄弟，亚伯拉罕个后代，等尔拉凡百怕惧神明主顾，
箇救个道理是传拨尔拉了。²⁷ 簇星庵来耶路撒冷个人等其拉官府，
因为弗晓得其，就定其罪名。是介应着每安息日所读个先知人说
话。²⁸ 虽即寻其弗出啥个死罪，还会求彼拉多弄煞其。²⁹ 其拉已经
做成凡百来书里写的指点其个说话，就从树上驮其落，安来坟墓

里。³⁰但是神明拨其从死人中央活转来。³¹后头有许多日子拨箇星从加利利等其大家上耶路撒冷去个人看见。其拉现在来的做其个对证拨百姓。

³² “Ah-lah næn-kæn pô hao sing-sih djün peh ng-lah: keh yü-sin ing-hyü tsu-tsong go shih-wô,³³ Jing-ming kyü-zông Yiæ-su z tso-dzing keh-go ing-hyü peh gyi-go ts-seng, ziu-z ah-lah: ziang di-nyi-siu Sing-s sô sia-tih-go, wô, ‘Ng z Ngô-go Ng-ts, Ngô kyih-mih sang Ng.’ [S. 2. 7.]³⁴ Kông-tao Jing-ming peh Gyi dzong si-nying cong-nyiang weh-cün-læ, s-teh Gyi feh we tsæ si, feh we læn-wu, yiu ka wô, ‘Ngô we pô ing-hyü Da-bih go jih-dzæ^[1]eng-we s-peh ng-lah.’ [Y. 55. 3.]³⁵ Sô-yi wa-yiu ih-siu s z-ka wô, ‘Ng feh we peh Ng sing-jün Cü-kwu teh-cü læn-wu.’ [S. 16. 10.]³⁶ Ziah kông Da-bih, ^[2]gyi læ zi-go shü-dæ tsiao Jing-ming-go ts-i ka tso, ‘eo-deo kw’eng-joh, en-tsông læ tsu-tsong u-sen, læn-wu-de:³⁷ tsih-yiu Jing-ming sô weh-cün-læ-go z m-teh læn-wu.

³² 「阿拉难间把好信息传拨尔拉。箇预先应许祖宗个说话，³³神明举上耶稣是做成箇个应许拨其个子孙，就是阿拉。像第二首圣诗所写的个，话：『尔是我个儿子，我今末生尔。』[S. 2. 7.]³⁴讲到神明拨其从死人中央活转来，使得其弗会再死，弗会烂糊，有介话：『我会把应许大辟个实在恩惠^[1]赐拨尔拉。』[Y. 55. 3.]³⁵所以

还有一首诗是介话：『尔弗会拨尔圣善主顾得知烂糊。』[S. 16. 10.]

³⁶ 若讲大辟，其来自个世代照神明个旨意介做^[2]，后头困熟，安葬来祖宗鸟碎，烂糊了。³⁷ 只有神明所活转来个是呒得烂糊。

[1] *Peng-veng z-ngæn, tseng-ky'i z-ken, z tsôh eng-we ka-shih.* 本文字眼，尊起事干，是作「恩惠」解说。（原注）

[2] *'Ôh wô, gyi tsiao Jing-ming-go ts-i ka voh-z zi-go shü-dæ: k'en* S. 78. 72. 或话，其照神明个旨意介服侍自个世代，看 S. 78. 72.（原注）

³⁸ “Ka k'en-ky'i-læ, cong-we hyüong-di, ng-lah hao hyiao-teh, k'ao-djôh keh-go Nying yiu sô-ze-go dao-li næn-kæn djün peh ng-lah.

³⁹ K'ao-djôh Mo-si-go lih-fah ng-lah feh neng-keo t'eh-c'ih ze, feh neng-keo sön tsing-dzih; k'ao-djôh keh-go Nying, væn-pah siang-sing-go cü-kwu tu t'eh-c'ih ih-ts'ih-go ze-ky'in sön tsing-dzih. ⁴⁰ Keh-lah yüong kwu-djôh, sæn-leh sin-cü-nying sô kông-go z-ken ling-djôh ng-lah, z-ka wô, ⁴¹ ‘Ky'ing-mæn-go cü-kwu, ts'ia-k'en; ng-lah ky'i kying-hyiæ, ky'i mih-vông: ing-we Ngô læ ng-lah-go z-'eo tang-tsiang tso ih-nyiang z-ken, se-tsих yiu nyung-wô hyiang ng dao, ng-lah yia feh siang-sing-go.’ [Hp. 1. 5.]”

³⁸ 「介看起来，众位兄弟，尔拉好晓得，靠着箇个人有赦罪个道理难间传拨尔拉。³⁹ 靠着摩西个律法尔拉弗能够脱出罪，弗能够算正直。靠着箇个人，凡百相信个主顾都脱出一切个罪愆算正直。」

⁴⁰ 箇拉用顾着，省勒先知人所讲个事干临着尔拉，是介话：⁴¹『轻慢个主顾，且看。尔拉去惊骇，去灭亡。因为我来尔拉个时候打账做一样事干，虽即有人话向尔道，尔拉也弗相信个。』[Hp. 1. 5.]』

⁴² Gyi-lah tseo-c'ih Yiu-t'a ny ing-go jü-we-dōng z-'eo, bih-koh-nying ts'ing gyi [1]·ô-vah en-sih-nyih tsæ teng gyi-lah kōng keh-sing shih-wô. ⁴³ Jü-we-dōng-li-go ny ing yi-kying sən-k'æ, yiu hyü-to Yiu-t'a ny ing, teng gyin-sing jih Yiu-t'a kyiao go, keng-leh Pao-lo teng Pô-nô-pô. Keh liang-go ny ing teng gyi-lah kōng, ky'ün gyi djōng-djōng siu-djü Jing-ming-go eng-we.

⁴² 其拉走出犹太人个聚会堂时候，别国人请其下伐安息日^[1]再等其拉讲箇星说话。⁴³ 聚会堂里个人已经散开，有许多犹太人，等虔心入犹太教个，跟勒保罗等巴拿巴。箇两个人等其拉讲，劝其常常守住神明个恩惠。

[1] *Yiu-teh fæn*, keh loh nyih li-hyiang. 有得翻，箇六日里向。（原注）

⁴⁴ Di-nyi-vah en-sih-nyih ts'ô-feh-to 'en-zing-li tu jü-long-læ t'ing Jing-ming-go dao-li. ⁴⁵ Yiu-t'a ny ing ih k'en-kyin keh-do-dziao ny ing, ziу do-nyiang tu-gyi, pæn-poh Pao-lo kōng-go shih-wô; *fi-dæn* pæn-poh, ping-ts'ia tsao-t'ah gyi. ⁴⁶ Pao-lo teng Pô-nô-pô ziу fōng-tæn wô, “Jing-ming-go dao-li *nyün* kæ sin djün peh ng-lah; ng-lah kyi-jün ky'i-diao gyi, zi ding-kwe feh kæ teh-djôh üong-yün weh-ming, keh-lah

ah-lah nyin-cün hyiang-djôh bih-koh-nying.⁴⁷ Ing-we Cü z-ka feng-fu ah-lah, Gyi wô, ‘Ngô shih-lih Ng tso bih-koh-nying-go liang-kwông, s-teh Ng tso kyiу-sing ih-dzih tao di-go zing-deo.’ [Y. 49. 6.]’

⁴⁴ 第二伐安息日差弗多咸城里都聚拢来听神明个道理。⁴⁵ 犹太人一看见箇大潮人，就大样妒忌，扳驳保罗讲个说话。非但扳驳，并且糟蹋其。⁴⁶ 保罗等巴拿巴就放胆话：「神明个道理原该先传拔尔拉。尔拉既然弃掉其，自定规弗该得着永远活命，箇拉阿拉扭转向着别国人。⁴⁷ 因为主是介吩咐阿拉，其话：『我设立尔做别国人个亮光，使得尔做救星一直到地个尽头。』[Y. 49. 6.]」

⁴⁸ Bih-koh-nying t'ing-meng keh-go shih-wô, ziу hwun-hyi, ping-ts'ia ts'ing-tsæn Cü-go dao-li; væn-pah ding-kwe teh-djôh üong-yün weh-ming cü-kwu tu siang-sing-de.⁴⁹ Cü-go dao-li djün-pin keh-go di-fông.

⁴⁸ 别国人听闻箇个说话，就欢喜，并且称赞主个道理。凡百定规得着永远活命主顾都相信了。⁴⁹ 主个道理传遍箇个地方。

⁵⁰ Dæn-z Yiu-t'a nying ts'ön-teh keh-sing gyin-sing kwe-djong-go nyü-nying, teng zing-li-go hyiang-sing, ky'i pih-næn Pao-lo teng Pô-nô-pô, ken-c'ih gyi-lah-go di-ka.⁵¹ Keh liang-go nying ziу læ gyi-lah min-zin tæn-diao kyiah-li-go hwe-dzing, tao Yi-ko-nyiæn ky'i.⁵² Keh-sing meng-du ting hwun-hyi, do-nyiang be Sing-Ling ken-dong.

⁵⁰ 但是犹太人撺掇箇星虔心贵重个女人，等城里个乡绅，去逼
难保罗等巴拿巴，赶出其拉个地界。⁵¹ 箇两个人就来其拉面前掸掉
脚里个灰尘，到以哥念去。⁵² 箇星门徒顶欢喜，大样被圣灵感動。

Sd. XIV.

LÆ Yi-ko-nyiæn gyi-lah dong-de tseo-tsing Yiu-t'a ny ing jü-we-döng-li, dao-li kōng-leh s-teh Yiu-t'a ny ing teng Hyi-lah ny ing yiu hyü-to siang-sing-de. ² Dæn-z feh siang-sing-go Yiu-t'a ny ing kyih-dong bih-koh-nying-go sing, ts'ön-teh gyi 'eng keh-sing hyüong-di. ³ Gyi-lah keh-deo deng-leh dziang-kyiu, k'ao-djöh Cü fōng-tæn djün kyiao; Cü te-tsing Gyi-zi eng-we-go dao-li, s-teh gyi-lah siu tso-c'ih jing-tsih teng gyi-z. ⁴ [1]Keh zing-li-go cong-nying feng-k'æ-de; yiu-sing keng-leh Yiu-t'a ny ing, yiu-sing keng-leh s-du.

来以哥念其拉同队走进犹太人聚会堂里，道理讲勒使得犹太人
等希腊人有许多相信了。² 但是弗相信个犹太人激动别国人个心，
撺掇其恨箇星兄弟。³ 其拉箇头庵勒长久，靠着主放胆传教。主对
证其自恩惠个道理，使得其拉手做出神迹等奇事。⁴ 箇城里个众人
分开了^[1]。有星跟勒犹太人，有星跟勒使徒。

[1] Y. 'E. 46. 耶（稣）后（头）46（年）。（原注）

⁵ Teng-tao bih-koh-nying wa-yiu Yiu-t'a nying teng gyi-lah kwun-fu üong-zōng-læ iao tsao-t'ah gyi, do zah-deo k'ang-sah gyi; ⁶ gyi-lah teh-cü-de, ziu dao tao Li-kao-nyi-go Lu-z-teh Deh-pi keh liang-go zing-li, teng dön-ky'ün-go di-fông; ⁷ læ keh-deo djün foh-ing.

⁵ 等到别国人还有犹太人等其拉官府拥上来要糟蹋其，驮石头揩煞其。⁶ 其拉得知了，就逃到吕高尼个路士得、特庇箇两个城里，等团圈个地方。⁷ 来箇头传福音。

⁸ LU-Z-TEH yiu ih-go nyün kyiah-kweh go nying zo-kæn, dzong c'ih nyiang-t'æ ziu kwa-kyiah-go, ih-hyiang m-neh tseo-ko. ⁹ Keh-go nying læ-tih t'ing Pao-lo kông: Pao-lo ts'ing-ting k'en gyi, hyiao-teh gyi yiu siang-sing-go sing k'o-yi i-hao, ¹⁰ ziu hyiang-hyiang wô, “Ng bô-ky'i-læ, kyiah pih-dzih lih-tong.” Gyi ziu t'iao-ky'i-læ, tseo-tseo.

⁸ 路士得有一个软脚骨个人坐间，从出娘胎就拐脚个，一向呒得走过。⁹ 箇个人来的听保罗讲。保罗清盯看其，晓得其有相信个心可以医好，¹⁰ 就响响话：「尔爬起来，脚笔直立东。」其就跳起来，走走。

¹¹ Cong-nying k'en-kyin Pao-lo sô tso-go z-ken, yüong Li-kao-nyi t'u-ing hyiang-hyiang wô, “Keh-sing bu-sah yin-hwô nying-go siang-mao kông-lôh tao ah-lah u-sen læ.” ¹² Gyi-lah ts'ing-hwu Pô-nô-pô Tiu-z; Pao-lo ni, ts'ing-hwu Hyi-r-mi, ing-we ling-deo kông-go z gyi. ¹³

Dzing-nga Tiu-z *miao-li-go* tsi-s ziu ky'in-leh ngeo, ta-leh pin-c'ih-go hwô, tseo tao meng-k'eo, sing-siang teng cong-nying dô-kô tsi-tsi gyi.

¹¹ 众人看见保罗所做个事干，用吕高尼土音响响话：「箇星菩薩现化人个相貌降落到阿拉乌碎来。」¹² 其拉称呼巴拿巴丢土。保罗呢，称呼希耳米，因为领头讲个是其。¹³ 城外丢土庙里个祭司就牵勒牛，带勒编出个花，走到门口，心想等众人大家祭祭其。

¹⁴ S-du Pô-nô-pô teng Pao-lo t'ing-meng-ts, ziu c'ô-k'æ zi-go i-zông, deh-jün tseo-tsing cong-nying li-hyiang, eo-ky'i-læ, wô, ¹⁵ “Beng-yiu, ng-lah dza-we tso keh-cü-ka z-ken? Ah-lah yia z nyding, teng ng-lah sing-dzing siang-dong-go, læ djün foh-ing peh ng-lah, iao ng-lah ky'i-diao keh-sing hyü-hwô, kwe-voh keh-we weh-go Jing-ming, ziu-z zao t'in, di, hæ, teng gyi li-deo væn-veh go. ¹⁶ Yi-zin-go z-shü, Gyi eo væn-koh pah-sing tseo gyi-zi-go lu: ¹⁷ jün-r Gyi yia feh-z m-neh te-tsing Gyi-zi, z-djông hao-hao dæ nyding, t'in-li s-lôh yü teng da-joh-go nyin-dzing peh ah-lah, s-teh ah-lah k'eo-liang to, mun-sing hwun-hyi.” ¹⁸ Kông keh-fæn shih-wô, yia ts'ô ih-ngæn tsu gyi-lah feh-lôh iao tsi gyi.

¹⁴ 使徒巴拿巴等保罗听闻仔，就扯开自个衣裳，突然走进众人里向，讴起来，话：¹⁵ 「朋友，尔拉咋会做箇株介事干？阿拉也是人，等尔拉性情相同个，来传福音拨尔拉，要尔拉弃掉箇星虚花，

归服箇位活个神明，就是造天、地、海，等其里头万物个。¹⁶ 以前个时世，其讴万国百姓走其自个路。¹⁷ 然而其也弗是呒得对证其自，时常好好待人，天里赐落雨等大熟个年成拨阿拉，使得阿拉口粮多，满心欢喜。」¹⁸ 讲箇番说话，也差一眼阻其拉弗落要祭其。

¹⁹ Yiu kyi-go Yiu-t'a ny ing dzong En-di-ah teng Yi-ko-nyiæn ka læ, ts'ön-teh cong-nying-go sing, keh-tsao do zah-deo k'ang Pao-lo, ziut'o gyi c'ih zing-nga, dao-z gyi yi-kying si-de. ²⁰ Dæn-z meng-du döñ-ky'ün yü gyi tong z-'eo, gyi bô-ky'i-læ, tseo-tsing zing-li: di-nyi nyih teng Pô-nô-pô dô-kô tao Deh-pi ky'i.

¹⁹ 有几个犹太人从安提阿等以哥念介来，撺掇众人个心，箇遭駁石头擗保罗，就拖其出城外，道是其已经死了。²⁰ 但是门徒团圈围其东时候，其爬起来，走进城里。第二日等巴拿巴大家到特庇去。

²¹ Gyi-lah læ keh-go zing-li djün foh-ing, peh hyü-to ny ing jih-kyiao: ziutao-tseo-cün Lu-z-teh Yi-ko-nyiæn En-di-ah læ, ²² kyin-kwu meng-du-go sing, ky'ün gyi-lah siu-djü sô siang-sing-go dao-li; ping-ts'ia wô, “Ah-lah tseo-tsing Jing-koh-li ky'i, pih iao tsao-djôh hyü-to næn-deo.” ²³ Læ kôh kyiao-we li-hyiang shih-lih tsiang-lao peh gyi, ziutkying-zih tao-kao, pô gyi-lah t'ôh-fu gyi sô siang-sing-go Cü.

²¹ 其拉来箇个城里传福音，拔许多人入教。就倒走转路士得以哥念安提阿来。²² 坚固门徒个心，劝其拉守住所相信个道理。并且话：「阿拉走进神国里去，必要遭着许多难头。」²³ 来各教会里向设立长老拔其，就禁食祷告，把其拉托付其所相信个主。

²⁴ Keh-tsao c'ün-ko Pe-si-ti tao Bông-fi-li-üô: ²⁵ læ Bih-kyüô djün dao-li, ziu tseo-lôh tao Üô-da-li. ²⁶ Dzong keh-deo k'æ jün s tao En-di-ah, ziu-z ky'i-deo be *hyüong-di* t'ôh Jing-ming-go eng-we hao ky'i tso gyi-lah *yin-dzæ* sô tso-dzing-go meng-veng, keh u-sen.

²⁴ 箇遭穿过彼西底到旁非利亚。²⁵ 来别加传道理，就走落到亚大利。²⁶ 从箇头开船驶到安提阿，就是起头被兄弟托神明个恩惠好去做其拉现在所做成个门份，箇乌碎。

²⁷ Kyi-jün tao-de, ziu jü-long kyiao-we, pô Jing-ming ih-ts'ih sô tao gyi-lah go z-ken, teng k'æ siang-sing-go meng peh bih-koh-nying, tu kao-su gyi-lah. ²⁸ Ü-z læ keh-deo teng meng-du dô-kô deng-leh dziang-kyiu.

²⁷ 既然到了，就聚拢教会，把神明一切所到其拉个事干，等开相信个门拨别国人，都告诉其拉。²⁸ 于是来箇头等门徒大家庵勒长久。

Sd. XV.

[1] YIU kyi-go ny ing dzong Yiu-t'a lôh-læ, kao keh-sing hyüong-di, wô, “Ng-lah ziah feh i Mo-si-go kwe-kyü ziu tsiu-keh-li, feh neng-keo teh-djôh kyi.”² Pao-lo Pô-nô-pô kyi-kying teng gyi-lah do-nyiang tsang-leng bin-poh, *cong-nying* ziu [2] ding-kwe peh Pao-lo Pô-nô-pô, teng gyi-lah li-hyiang kyi-go ny ing, zông Yiæ-lu-sah-leng ky'i kyin s-du tsiang-lao, siang-liang keh-go nyi-leng.³ Kyiao-we ziu song gyi ky'i: gyi-lah tseo-ko Fi-nyi-kyi, Sah-mô-li-üô, *i-lu* kông bih-koh-nying kwe-voh Cü go z-ken: cong hyüong-di ziu do-nyiang hwun-hyi.⁴ Tao-leh Yiæ-lu-sah-leng, kyiao-we teng s-du teng tsiang-lao tu ny ing-tsих gyi-lah: gyi-lah ziu pô Jing-ming ih-ts'ih sô tao gyi-lah go z-ken kao-su *cong-nying*.

有几个人从犹太落来^[1]，告箇星兄弟，话：「尔拉若弗依摩西个规矩受周割礼，弗能够得着救。」² 保罗、巴拿巴既经等其拉大样争论辩驳，众人就定规拨保罗、巴拿巴^[2]，等其拉里向几个人，上耶路撒冷去见使徒、长老，商量箇个议论。³ 教会就送其去。其拉走过腓尼基、撒玛利亚，依路讲别国人归服主个事干。众兄弟就大样欢喜。⁴ 到了耶路撒冷，教会等使徒等长老都迎接其拉。其拉就把神明一切所到其拉个事干告诉众人。

[1] Y. 'E. 51. 耶（稣）后（头）51（年）。（原注）

[2] Y. 'E. 52. 耶（稣）后（头）52（年）。（原注）

5 [1] Keh-tsao yiu kyi-go Fah-li-sæ keh kyiao ny ing, (z siang-sing-go,) lih-ky'i-sing, wô, "Gyi-lah pih iao ziu tsiu-keh-li; pih iao feng-fu g yi-lah siu Mo-si-go lih-fah."

5 箇遭^[1]有几个法利赛箇教人（是相信个），立起身，话：
「其拉必要受周割礼。必要吩咐其拉守摩西个律法。」

[1] Yiu-teh ts'eng keh-tsih shü z Pao-lo Pô-nô-pô djün En-di-ah z-ken. 有得付
箇节书是保罗、巴拿巴传安提阿事干。（原注）

6 S-du teng tsiang-lao tu jü-long-læ siang-liang keh-ky'i z-ken.

6 使徒等长老都聚拢来商量箇起事干。

7 Dô-kô bin-leng hyü-to shih-wô, Pe-teh lih-ky'i-sing, teng g yi-lah wô, "Cong-we hyüong-di, ng-lah hyiao-teh Jing-ming zin-deo læ ah-lah cong-nyiang kæn-shün ngô, s-teh bih-koh-nying dzong ngô-go k'eo-li hao t'ing-meng foh-ing dao-li, siang-sing.⁸ Ping-ts'ia hyiao-teh cong-nying-go sing keh-we Jing-ming teng g yi-lah tso te-tsing, pô Sing-Ling s-peh g yi-lah, tsing-ziang s-peh ah-lah ih-nyiang-go.⁹ Gyi-lah teng ah-lah Gyi ih-ngæn m-kao feng-pih, z yüong siang-sing kyih-zing g yi-lah-go sing.¹⁰ Ka-ni, ng-lah næn-kæn dza-we s-s Jing-ming, iao pô tsu-tsong teng ah-lah tu pe-feh-dong-go ah, fông læ meng-du-go deo-

kying ni? ¹¹ Ah-lah siang-sing *tsih-yiu* k'ao-djôh Cü Yiæ-su Kyi-toh-go eng-we *ah-lah* hao teh-djôh kyi, gyi-lah yia z-ka-go.”

⁷ 大家辩论许多说话，彼得立起身，等其拉话：「众位兄弟，尔拉晓得神明前头来阿拉中央拣选我，使得别国人从我个口里好听闻福音道理，相信。⁸ 并且晓得众人个心箇位神明等其拉做对证，把圣灵赐拨其拉，正像赐拨阿拉一样个。⁹ 其拉等阿拉其一眼呒告分别，是用相信洁淨其拉个心。¹⁰ 介呢，尔拉难间咋会试试神明，要把祖宗等阿拉都揜弗动个轭，放来门徒个头颈呢？¹¹ 阿拉相信只有靠着主耶稣基督个恩惠阿拉好得着救，其拉也是介个。」

¹² Cong-nying tu feh hyiang, ziu t'ing Pô-nô-pô teng Pao-lo djang-si kông Jing-ming t'ôh gyi-lah læ bih-koh-nying cong-nyiang ih-ts'ih sô tso-go jing-tsih teng gyi-z.

¹² 众人都弗响，就听巴拿巴等保罗详细讲神明托其拉来别国人中央一切所做个神迹等奇事。

¹³ Gyi-lah hyih-k'eo, Yüô-kôh z-ka wô, “Cong-we hyüong-di, ts'ing t'ing ngô-go shih-wô: ¹⁴ Si-meng dzæ-fông kông-ko, Jing-ming ky'i-deo dza-nyiang k'en-kwu bih-koh-nying, dzong gyi-lah cong-nyiang t'iao-c'ih ih-pæn pah-sing hao vong Gyi-go ming-deo. ¹⁵ Keh-sing sin-cü-nying shih-wô yia siang-te-go; ziang *Shü-li* sia-tih wô, ¹⁶ ‘Keh-sing z-ken 'eo-deo Ngô we cün-læ, tsæ ky'i-hao Da-bih yi-kying

tih-tao-go tsiang-bong; ping-ts'ia sô ts'ah-diao-kæn-go Ngô we tsæ jü-ky'i-læ, lih gyi dzih: ¹⁷ s-teh nying-go cong-nyiang dzing-lôh-tong-go cü-kwu, teng væn-pah vong Ngô ming-deo go bih-koh-nying, tu we læ zing Cü. *Keh ziu-z* tso keh-sing long-tsong z-ken go Cü sô kông-go *shih-wô.*' [Üô. 9. 11, 12.] ¹⁸ Jing-ming yiang-yiang sô tso-go z-ken, dzong k'æ-bih yi-læ Zi sin hyiao-teh-go. ¹⁹ Keh-lah ngô-go i-s z m-nao ts'ao-ziao keh-sing kwe-voh Jing-ming go bih-koh-nying; ²⁰ tæn-tsih sia sing peh gyi-lah, eo gyi feh tsao-djôh nyi-su-moh-tiao-go ao-tsao *tsi-veh*, teng kæn-ying z-ken, wa-yiu ts'eh-sah-go *sang-k'eo*, teng hyüih keh-sing. ²¹ Ing-we dzong-kwu-yi-læ Mo-si-go *shü* kôh zing-li tu yiu djün-k'æ, me en-sih-nyih læ jü-we-dông-li doh-go."

¹³ 其拉歇口，雅各是介话：「众位兄弟，请听我个说话。¹⁴ 西门才方讲过，神明起头咋样看顾别国人，从其拉中央挑出一般百姓好奉其个名头。¹⁵ 箕星先知人说话也相对个。像书里写的话：¹⁶『箕星事干后头我会转来，再起好大辟已经跌倒个帐篷。并且所拆掉间个我会再树起来，立其直。¹⁷ 使得人个中央剩落东个主顾，等凡百奉我名头个别国人，都会来寻主。箕就是做箕星拢总事干个主所讲个说话。』[Üô. 9. 11, 12.] ¹⁸ 神明样样所做个事干，从开辟以来自先晓得个。¹⁹ 箕拉我个意思，是呒得好吵扰箕星归服神明个别国人。²⁰ 单只写信拨其拉，讴其弗遭着泥塑木雕个麇糟祭物，等奸淫

事干，还有撮^[1]煞个牲口，等血箇星。²¹因为从古以来摩西个书各城里都有传开，每安息日来聚会堂里读个。」

[1] 勒；绳子等套住后用力拉紧

²² Keh-tsao s-du, tsiang-lao, teng t'ong kyiao-we, tu kyüih-i dzong gyi-lah cong-nyiang kæn-shün *kyi-go* nyting, ts'a *gyi-lah* hao teng Pao-lo Pô-nô-pô jü-de tao En-di-ah *ky'i*; ziu-z ts'ing-hwu Pô-sah-pô go Yiu-da, teng Si-lah, z hyüong-di sô t'e-tseng-go cü-kwu. ²³ Yi sia ih-fong sing t'oh *gyi* ta-ky'i, z-ka wô: "S-du, tsiang-lao, teng hyüong-di keh-sing, *sia* *sing* peh En-di-ah Jü-li-üô Kyi-li-kyüô bih-koh-go cong hyüong-di, ts'ing-ts'ing en. ²⁴ Ing-we t'ing-meng yiu *kyi-go* nyting dzong ah-lah-go cong-nyiang tseo-c'ih-læ, kông shih-wô ts'ao-ziao ng-lah, yiao-'oh ng-lah-go sing, wô pih iao ziu tsiu-keh-li, siu lih-fah go; (dæn-z ah-lah m-neh ka feng-fu *gyi* ko:) ²⁵ sô-yi ah-lah dong-sing-'eh-i jü-long-tong, kyüih-i kæn-shün *kyi-go* nyting, ts'a *gyi-lah* teng ah-lah sô ts'ing-æ-go Pô-nô-pô Pao-lo, ²⁶ (ziu-z we-leh ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh-go ming-deo sô-c'ih sing-ming go nyting,) dô-kô tao ng-go u-sen. ²⁷ Keh-lah ts'a Yiu-da Si-lah læ; *gyi* yia we k'eo-djün keh-sing z-ken. Sing-Ling teng ah-lah tu kyüih-i feh pô bih-ying tæn-deo kô peh ng-lah, tæn-tsih keh *kyi-ying* iao-kying-go, ²⁹ ziu-z iao feh tsao-djôh nyi-su-moh-tiao-go tsi-veh, teng hyüih, lin ts'eh-sah-go *sang-k'eo*, wa-yiu

kæn-ying z-ken: ng-lah neng-keo zi kwu-djôh keh-sing, ziu hao-de.
Dæn-nyün ng-lah k'ông-gyin."

²² 箴遭使徒、长老、等统教会，都决意从其拉中央拣选几个人，差其拉好等保罗、巴拿巴聚队到安提阿去。就是称呼巴撒巴个犹大、等西拉，是兄弟所推尊个主顾。²³ 又写一封信托其带去，是介话：「使徒、长老、等兄弟箇星，写信拨安提阿、叙利亚、基利家别国个众兄弟，请请安。²⁴ 因为听闻有几个人从阿拉个中央走出来，讲说话吵扰尔拉，摇惑尔拉个心，话必要受周割礼，守律法个。（但是阿拉呒得介吩咐其过。）²⁵ 所以阿拉同心合意聚拢东，决意拣选几个人，差其拉等阿拉所亲爱个巴拿巴、保罗，²⁶（就是为了阿拉主耶稣基督个名头舍出性命个人，）大家到尔个乌碎。²⁷ 箴拉差犹大、西拉来。其也会口传箇星事干。圣灵等阿拉都决意弗把别样担头加拨尔拉，单只箇几样要紧个，²⁹就是要弗遭着泥塑木雕个祭物，等血，连撮煞个牲口，还有奸淫事干。尔拉能够自顾着箇星，就好了。但愿尔拉康健。」

³⁰ Z-ka peh keh-sing ny ing ky'i: gyi-lah tao En-di-ah, ziu jü-long cong-nying, pô keh-fong sing kao-fu gyi-lah. ³¹ Gyi-lah doh-hao-ts, ziu hwun-hyi we-leh keh [1]en-wei-go shih-wô. ³² Yiu-da teng Si-lah, zi yia z sin-cü-nying, kông hyü-to shih-wô ky'ün-ky'ün hyüong-di, kyin-kwu gyi-lah-go sing. ³³ Deng-zông kyi-z, hyüong-di peh gyi-lah en-en-tæn-

tæn kyü tao s-du u-dōng ky'i. ³⁴ Dæn-z Si-lah ding-kyin dzing-gyiu
deng læ keh-deo. ³⁵ Pao-lo teng Pô-nô-pô tæn-kôh læ En-di-ah, teng
hyü-to bih-nying dô-kô kao-hyüing *hyüong-di*, yi djün-k'æ Cü-go fo-
ing dao-li.

³⁰ 是介拔箇星人去。其拉到安提阿，就聚拢众人，把箇封信交
付其拉。³¹ 其拉读好仔，就欢喜为了箇安慰个^[1]说话。³² 犹大等西
拉，自也是先知人，讲许多说话劝劝兄弟，坚固其拉个心。³³ 庵上
几时，兄弟拨其拉安安耽耽归到使徒乌荡去。³⁴ 但是西拉定见仍旧
庵来箇头。³⁵ 保罗等巴拿巴耽搁来安提阿，等许多别人大家教训兄
弟，又传开主个福音道理。

[1] 'Ôh wô, ky'ün-hwô-go. 或话，劝化个。（原注）

³⁶ [1] KO-LEH kyi nyih, Pao-lo teng Pô-nô-pô wô, “Ah-lah zin-deo
djün Cü dao-li go kôh zing-li, næn-kæn hao cün-ky'i mông-mông ah-
lah-go hyüong-di, k'en gyi z dza-go kæn-de.” ³⁷ Pô-nô-pô i-s iao ta-leh
Iah-'en,” yi kyiao-leh Mô-k'o go, dong-de ky'i: ³⁸ dæn-z Pao-lo ts'eng-
ts'eng *zin-deo* dzong Bông-fi-li-üô li-k'æ gyi-lah, feh dô-kô ky'i tso z-
ken, keh-go nyining feh kæ ta gyi ky'i. ³⁹ Ziu dô-kô ông-ky'i-læ, zing-ts-
ü liang-'ô feng-k'æ; Pô-nô-pô ta-leh Mô-k'o k'æ jün tao Kyü-pi-lu ky'i:
⁴⁰ Pao-lo kæn-djôh Si-lah, be hyüong-di t'ôh Jing-ming-go eng-we z-

ka dong-sing ky'i.⁴¹ Gyi ziu kying-ko Jü-li-üô teng Kyi-li-kyüô, kyin-kwu keh-sing kyiao-we.

³⁶ 过了几日^[1]，保罗等巴拿巴话：「阿拉前头传主道理个各城里，难间好转去望望阿拉个兄弟，看其是咋个间了。」³⁷ 巴拿巴意思要带勒约翰（又叫勒马可个）同队去。³⁸ 但是保罗忖忖前头从旁非利亚离开其拉，弗大家去做事干，箇个人弗该带其去。³⁹ 就大家快起来，甚至于两下分开。巴拿巴带勒马可开船到居比路去。⁴⁰ 保罗拣着西拉，被兄弟托神明个恩惠是介动身去。⁴¹ 其就经过叙利亚等基利家，坚固箇星教会。

[1] Y. 'E. 53. 耶（稣）后（头）53（年）。（原注）

Sd. XVI.

Keh-tsao gyi tseo tao Deh-pi teng Lu-z-teh: læ keh-deo yiu ih-go
meng-du, ming-z kyiao-leh Di-mo-t'a; gyi ah-nyiang z Yiu-t'a koh
siang-sing-go nyü-nying, gyi ah-tia z Hyi-lah nyding:² Lu-z-teh teng Yi-
ko-nyiæn-go hyüong-di tu ts'ing-tsæn gyi.³ Pao-lo iao-siang keh-go
nying dong-de ky'i; we-leh deng læ keh-sing di-fông go Yiu-t'a nyding,
ziu teng gyi 'ang tsiu-keh-li; ing-we tu hyiao-teh gyi ah-tia z Hyi-lah
nying.

箇遭其走到特庇等路士得。来箇头有一个门徒，名字叫勒提摩太。其阿娘是犹太国相信个女人，其阿爹是希腊人。² 路士得等以哥念个兄弟都称赞其。³ 保罗要想箇个人同队去。为了庵来箇星地方个犹太人，就等其行周割礼。因为都晓得其阿爹是希腊人。

⁴ Gyi-lah tseo-ko keh-sing zing-li, pô Yiæ-lu-sah-leng-go s-du teng tsiang-lao sô ding-hao-go kwe-kyü, kao-fu meng-du siu-djü. ⁵ Keh-sing kyiao-we-go siang-sing yü-kô kyin-kwu, gyi-go nyi-su nyih-nyih kô-ts'eo.

⁴ 其拉走过箇星城里，把耶路撒冷个使徒等长老所定好个规矩，交付门徒守住。⁵ 箇星教会个相信愈加坚固，其个人数目日加湊。

⁶ YI-KYING kying-ko Feh-li-kyüô teng Kyüô-lah-t'a di-föng, be Sing-Ling kying-djü feh hyü gyi-lah læ Üô-si-üô kông dao-li; ⁷ tao-leh Me-si-üô, ziu tang-tsiang tao Pi-t'e-nyi ky'i; tsih-z Sing-Ling feh hyü gyi. ⁸ Keh-tsao tseo-ko Me-si-üô, tseo-lôh tao Deh-lo-üô ky'i. ⁹ Yia-deo Pao-lo k'en-kyin hyin-ling: Yiu ih-go Mô-gyi-teng nyi lih-tong, gyiu gyi wô, “Ts'ing ng tseo-ko tao Mô-gyi-teng, pông-dzu ah-lah.”

⁶ 已经经过弗吕家等加拉太地方，被圣灵禁住弗许其拉来亚西亚讲道理。⁷ 到了每西亚，就打账到庇推尼去。只是圣灵弗许其。⁸

箇遭走过每西亚，走落到特罗亚去。⁹夜头保罗看见显灵。有一个马其顿人立东，求其话：「请尔走过到马其顿，帮助阿拉。」

¹⁰ Pao-lo k'en-kyin keh-go hyin-ling, ^[1]ah-lah ziu tang-sön tao Mô-gyi-teng ky'i, p'a-læ jih-dzæ z Cü eo ah-lah djün foh-ing peh gylah. ¹¹ Ziu dzong Deh-lo-üô k'æ jün, pih-dzih s tao Sah-mô-deh-lah; di-nyi nyih tao Nyi-üô-po-li: ¹² dzong keh-deo tao Fi-lih-pi, ziu-z Mô-gyi-teng keh ih-pin ^[2]deo-ih-go dzing-ts, yi z Lo-mô nyiing sing-kyin-go.

¹⁰ 保罗看见箇个显灵，阿拉^[1]就打算到马其顿去，派来实在是主讴阿拉传福音拨其拉。¹¹ 就从特罗亚开船，笔直驶到撒马特喇。第二日到尼亞波利。¹² 从箇头到腓立比，就是马其顿箇一边头一个^[2]城子，又是罗马人新建个。

[1] Sia 'S-du ying djün' go Lu-kyia keh z-'eo teng Pao-lo dong-de-go; sô-yi wô, ah-lah. 写〈使徒行传〉个路加箇时候等保罗同队个，所以话「阿拉」。（原注）

[2] 'Ôh wô, di-ih p'ong-djôh-go. 或话，第一碰着个。（原注）

Keh-go zing-li ah-lah deng-zông kyi nyih. ¹³ Tao-leh en-sih-nyih tseo-c'ih zing-nga 'o pin-yin, tao ih-t'ah su-djông tao-kao u-sen; zo-lôh, teng jü-long-kæn-go nyü-nying kông dao-li. ¹⁴ Yiu ih-go nyü-nying, ming-z kyiao-leh Li-ti-üô, z T'e-yüô-t'e-lah zing-li ma ts-hwô pu go nyiing, z su-djông kying-djong Jing-ming go, læ-tong t'ing: Cü

k'æ-dao gyi-go sing, s-teh gyi liu-sing t'ing Pao-lo-go shih-wô.¹⁵ Gyi-zi teng 'o-kô ziu-leh si-li, ziu gyiu-k'eng ah-lah wô, “Ng-lah kyi-kying sön ngô z siang-sing Cü go, ts'ing tao ngô oh-lô ky'i deng.” Ziu liu ah-lah tsing-ky'i.

箇个城里阿拉庵上几日。¹³到了安息日走出城外河边沿，到一墳素常祷告乌碎。坐落，等聚拢间个女人讲道理。¹⁴有一个女人，名字叫勒吕底亚，是推雅推喇城里买紫花布个人，是素常敬重神明个，来东听。主开导其个心，使得其留心听保罗个说话。¹⁵其自等和家受了洗礼，就求恳阿拉话：「尔拉既经算我是相信主个，请到我屋落去庵。」就留阿拉进去。

¹⁶ 'Eo-deo ah-lah tseo tao tao-kao u-sen ky'i z-'eo, p'ong-djôh ih-go ô-deo, z be zia-kyü vu-tih-go; gyi z ky'i-k'o, djün do dong-din peh keh-sing cü-nying-kô. ¹⁷ Gyi keng-djôh Pao-lo teng ah-lah, hyiang-hyang læ-tih eo, z-ka wô, “Keh-sing nyung z ting kao Jing-ming-go nu-boh, z djün teh-kyiu-go lu-deo peh ah-lah go.” ¹⁸ Gyi deh-ma nyih z-ka tso-fah. Pao-lo sing-li næn-ngao, nyin-cün teng kyü wô, “Ngô yüong Yiæ-su Kyi-toh-go ming-deo feng-fu ng tseo gyi c'ih.” Kyü tông-z ziu tseo-c'ih-de.

¹⁶ 后头阿拉走到祷告乌碎去时候，碰着一个丫头，是被邪鬼附的个。其是起课，传大铜钿拨箇星主人家。¹⁷ 其跟着保罗等阿拉，

响响来的讴，是介话：「箇星人是顶高神明个奴仆，是传得救个路头拨阿拉个。」¹⁸ 其特买日是介做法。保罗心里难熬，扭转等鬼话：「我用耶稣基督个名头吩咐尔走其出。」鬼当时就走出了。

¹⁹ Gyi cü-nying-kô k'en-kyin gyi-lah dzæn-deo-go siang-vông yi-kying shih-diao-de, ziu k'ô Pao-lo teng Si-lah, t'o gyi tao [1]z-min-zông ky'i kyin kwun. ²⁰ Ka tao kwun-fu u-sen, ziu wô, “Keh-sing nyung z læ-tih ts'ao-lön ah-lah zing-li, tsæ-wô z Yiu-t'a nyung; ²¹ yi læ-tih djün ah-lah Lo-mô nyung feh kæ ziu, feh kæ tso go kwe-kyü.” ²² Cong-nyung dô-kô üong-zông-læ ti-dih gyi: kwun-fu t'eh-diao gyi-lah i-zông, feng-fu s pæn-ts tang gyi. ²³ Tang-leh hyü-to kyi-su, ky'ih-lôh lao-kæn, feng-fu s-nyüoh-s lao-k'ao kwun-siu gyi. ²⁴ Gyi teh-djôh keh-go 'ao-ling, ziu ky'ih gyi-lah lôh lao-ti, pô gyi kyiah lao-lao-k'ao-k'ao zông-leh do-long.

¹⁹ 其主人家看见其拉赚头个想望已经失掉了，就拘保罗等西拉，拖其到市面上^[1]去见官。²⁰ 解到官府乌碎，就话：「箇星人是来的吵乱阿拉城里，再话是犹太人。²¹ 又来的传阿拉罗马人弗该受，弗该做个规矩。」²² 众人大家拥上来抵敌其。官府脱掉其拉衣裳，吩咐使板子打其。²³ 打了许多记数，掣落牢监，吩咐司狱司牢靠管守其。²⁴ 其得着箇个号令，就挈其拉落牢底，把其脚牢牢靠靠上勒大笼^[2]。

[1] 'Ôh wô, fah-dông-zông. 或话，法堂上。 (原注)

[2] 脚枷

²⁵ Pun-yia-ko Pao-lo teng Si-lah læ-tih tao-kao, ts'ông s tsæn-me Jing-ming: keh-sing væn-nying tu t'ing-tong. ²⁶ Hweh-jün yiu do-do di-cing, s-teh lao-kæn-li-go di-kyi yiao-dong; long-tsang meng teng-z k'æ-de, kôh-nying-go liao-k'ao tu t'eng-lôh-de.

²⁵ 半夜过保罗等西拉来的祷告，唱诗赞美神明。箇星犯人都听东。²⁶ 忽然有大大地震，使得牢监里个地基摇动。拢总门登时开了，各人个镣铐都褪落了。

²⁷ S-nyüoh-s diao-kao-cün-læ, k'en-kyin lao-kæn-go meng tu k'æ-de, dao-z væn-nying yi-kying dao-tseo, ziu bah-c'ih tao læ, iao zi zing si. ²⁸ Pao-lo hyiang-hyang eo, z-ka wô, “M-nao zi 'æ zi: ah-lah long-tsang læ-tong.” ²⁹ S-nyüoh-s ziu eo nyding do liang læ, deh-jün tseo-tsing-ky'i, gwah-gwah-teo boh-tao Pao-lo Si-lah-go min-zin; ³⁰ ling gyi-lah c'ih, wô, “Sin-sang, ngô kæ dza tso hao teh-djôh kyiu?” ³¹ Gyi-lah wô, “Yüong siang-sing Cü Yiæ-su Kyi-toh, ng teng 'o-kô tu hao teh-djôh kyiu.” ³² Ziu pô Cü-go dao-li wô hyiang gyi dao, teng gyi oh-li-go cong-nying. ³³ Tông-z yia li-hyang s-nyüoh-s gyiang-gyiang keh liang nyding-go sông-'eng; ping-ts'ia gyi-zi teng 'o-kô lih-k'eh ziu

si-li. ³⁴ Ziu be gyi-lah tseo-zōng zi-go oh-li, pa-c'ih 'ô-væn ts'ing gyi:
gyi-zi teng 'o-kô siang-sing Jing-ming, hwun-hwun-hyi-hyi.

²⁷ 司狱司调觉转来，看见牢监个门都开了，道是犯人已经逃走，就拔出刀来，要自寻死。²⁸ 保罗响响讴，是介话：「呒得好自害自。阿拉拢总来东。」²⁹ 司狱司就讴人驮亮来，突然走进去，刮刮抖伏倒保罗、西拉个面前。³⁰ 领其拉出，话：「先生，我该咋做好得着救？」³¹ 其拉话：「用相信主耶稣基督，尔等和家都好得着救。」³² 就把主个道理话向其道，等其屋里个众人。³³ 当时夜里向司狱司滙滱箇两人个伤痕。并且其自等和家立刻受洗礼。³⁴ 就陪其拉走上自个屋里，摆出下饭请其。其自等和家相信神明，欢欢喜喜。

³⁵ Tao-leh t'in-liang, kwun-fu ts'a ngô-yüoh tao s-nyüoh-s u-sen, wô, "Hao fông-c'ih keh liang-go ny ing." ³⁶ S-nyüoh-s ziu pô keh-go shih-wô t'ong-cü Pao-lo, "Kwun-fu ts'a ny ing wô hao fông ng-lah; næn-kæn ng-lah hao tseo-c'ih, en-en-sing-sing ky'i." ³⁷ Pao-lo teng gyi-lah wô, "Ah-lah z-go Lo-mô ny ing, m-neh ding-ze-ko, wa we læ cong-nying min-zin tang ah-lah, yi ky'ih-lôh lao-kæn-li; næn-kæn iao s-'ô fông ah-lah c'ih ma? Keh z tön-tön s-feh-teh-go; iao gyi-zi læ be ah-lah c'ih." ³⁸ Ngô-yüoh pô keh-sing shih-wô we-pao kwun-fu. Kwun-fu t'ing-meng gyi-lah z Lo-mô ny ing, ky'ih-hoh-de; ³⁹ ziu læ

ky'ün gyi-lah, be gyi-lah c'ih, gyiu gyi li-k'æ keh-go zing-li. ⁴⁰ Keh liang-go ny ing tseo-c'ih lao-kæn, tseo-tsing Li-ti-üô-go oh-li; kyin-leh hyüong-di, ky'ün-ky'ün gyi-lah, zi u ky'i-de.

³⁵ 到了天亮，官府差衙役到司狱司鸟碎，话：「好放出箇两个人。」³⁶ 司狱司就把箇个说话通知保罗：「官府差人话好放尔拉。难间尔拉好走出，安安心心去。」³⁷ 保罗等其拉话：「阿拉是个罗马人，呒得定罪过，还会来众人面前打阿拉，又挈落牢监里。难间要私下放阿拉出吗？箇是断断使弗得个。要其自来陪阿拉出。」³⁸ 衙役把箇星说话回报官府。官府听闻其拉是罗马人，吃惱了。³⁹ 就来劝其拉，陪其拉出，求其离开箇个城里。⁴⁰ 箇两个人走出牢监，走进吕底亚个屋里。见了兄弟，劝劝其拉，就去了。

Sd. XVII.

GYI-LAH kying-ko En-fi-po-li teng Üô-po-lo-nyi-üô, zi u tao T'iah-sah-lo-nyi-kyüô: keh-deo yiu Yiu-t'a ny ing-go jü-we-döng. ² Pao-lo tsiao lao-li tseo-tsing-ky'i, ih-lin ko-leh sæn-go en-sih-nyih kóng Sing-shü peh gyi-lah t'ing. ³ Gyi læ-tih ka-shih, ming-ming k'ao-jih Kyi-toh tông-kæ zi u næn, si-ts tsæ weh-cün-læ; yi wô, “Ngô sô djün peh ng-lah go Yiæ-su, zi u-z Kyi-toh.” ⁴ Nen-cong yiu kyi-go ny ing peh

gyi ky'ün-sing-de, ziu ts'ing-gying Pao-lo teng Si-lah; wa-yiu gyin-sing-go Hyi-lah ny ing ih-do-dziao; wa-yiu kwe-djong-go nyü-nying feh siao.

其拉经过暗妃波里等亚波罗尼亞，就到帖撒罗尼迦。箇头有犹太人个聚会堂。² 保罗照老例走进去，一连过了三个安息日讲圣书拨其拉听。³ 其来的解说，明明靠实基督当该受难，死仔再活转来。又话：「我所传拨尔拉个耶稣，就是基督。」⁴ 内中有几个人拨其劝醒了，就亲近保罗等西拉。还有虔心个希腊人一大潮。还有贵重个女人弗少。

⁵ Dæn-z feh siang-sing-go Yiu-t'a ny ing sang tu-gyi-sing, eo z-min-zōng kyi-go vu-la, ziu yiao-long ih-do-dziao ny ing, ts'ao-lön zing-li; deh-jün tao Yiæ-seng oh-lô, iao do gyi-lah ny ing c'ih-læ peh pah-sing. ⁶ P'ong-feh-djôh, ziu t'o-leh Yiæ-seng teng kyi-go hyüong-di ky'i kyin kwun, wæ-wæ-hyiang wô, “Keh-sing fæn-lön t'in-'ô cü-kwu yia tao dōng-deo læ-de; ⁷ Yiæ-seng wa we siu-liu gyi: keh-sing ny ing tu z we-be Kæ-sah-go “ao-ling ka tso, wô yiu bih-go wông-ti, Yiæ-su.” ⁸ Cong-nying teng kwun-fu t'ing-meng keh-sing z-ken, ziu be gyi ky'ih-hoh. ⁹ Kwun-fu peh Yiæ-seng teng keh yü-to-go ny ing c'ü-pao, ziu fōng gyi c'ih.

⁵ 但是弗相信个犹太人生妒忌心，讴市面上几个无赖，就摇拢一大潮人，吵乱城里。突然到耶孙屋落，要驮其拉人出来拨百姓。⁶ 碰弗着，就拖勒耶孙等几个兄弟去见官，怀怀响话：「箇星反乱天下主顾也到荡头来了。⁷ 耶孙还会收留其。箇星人都是违背该撒个号令介做，话有别个皇帝，耶稣。」⁸ 众人等官府听闻箇星事干，就被其吃惟。⁹ 官府拨耶孙等箇余多个人取保，就放其出。

¹⁰ Hyüong-di lih-k'eh song Pao-lo Si-lah tōng-ya tao Pi-li-üô ky'i: ih tseo-tao, ziu tao Yiu-t'a nying-go jü-we-dōng-li ky'i. ¹¹ Keh-sing Yiu-t'a nying hao-jü læ T'iah-sah-lo-nyi-kyüô cü-kwu; ing-we gyi-lah ih-sing dzing-nyün tsih-ziu dao-li, nyih-nyih k'ao-kyiu Sing-shü, ko-jün yiu ka z-ken feh. ¹² Keh-lah nen-cong yiu hyü-to siang-sing-de; wa-yiu Hyi-lah kwe-djong-go nyü-nying teng nen-nyüing yia feh siao.

¹⁰ 兄弟立刻送保罗、西拉当夜到底哩亚去。一走到，就到犹太人个聚会堂里去。¹¹ 箇星犹太人好如来帖撒罗尼迦主顾，因为其拉一心情愿接受道理，日日考究圣书，果然有介事干弗。¹² 箇拉内中有许多相信了。还有希腊贵重个女人等男娘也弗少。

¹³ Keh-sing T'iah-sah-lo-nyi-kyüô Yiu-t'a nying teh-cü Pao-lo læ Pi-li-üô djün Jing-ming-go dao-li, ziu tseo-læ, keh-deo yi ts'ao-lön pah-sing. ¹⁴ Hyüong-di lih-k'eh eo Pao-lo hyiang hæ-k'eo ka ky'i: tsih-yiu Si-lah Di-mo-t'a dzing-gyiu deng læ keh-deo. ¹⁵ Be Pao-lo cü-kwu

ling gyi ih-dzih tao Yüô-tin: Pao-lo feng-fu gyi-lah eo Si-lah Di-mo-t'a soh-soh læ; gyi-lah ziu kyü-de.

¹³ 箇星帖撒罗尼迦犹太人得知保罗来庇哩亚传神明个道理，就走来，箇头又吵乱百姓。¹⁴ 兄弟立刻讴保罗向海口介去。只有西拉、提摩太仍旧庵来箇头。¹⁵ 陪保罗主顾领其一直到雅典。保罗吩咐其拉讴西拉、提摩太速速来。其拉就归了。

¹⁶ [1]PAO-LO læ Yüô-tin teng gyi kæn, k'en-kyin [2]mun zing-li tu z nyi-su-moh-tiao, sing-li ziu dziah-kyih-de. ¹⁷ Sô-yi læ jü-we-dông teng Yiu-t'a nyieng teng gyin-sing cü-kwu dô-kô bin-leng; wa-yiu me-nyih læ z-min-zông teng sô p'ong-djôh-go cü-kwu yia z-ka.

¹⁶ 保罗来雅典等其间^[1]，看见满城里都是泥塑木雕^[2]，心里就着急了。¹⁷ 所以来聚会堂等犹太人等虔心主顾大家辩论。还有每日来市面上等所碰着个主顾也是介。

[1] Y. 'E. 54. 耶（稣）后（头）54（年）。（原注）

[2] 'Ôh wô, 'eh-zing-li tu cün-meng kong-vong nyi-su-moh-tiao. 或话，合城里都专门供奉泥塑木雕。（原注）

¹⁸ Yiu kyi-go Yi-pe-kwu-lo teng Z-to-üô-go doh-shü-nying pæn-poh gyi. Yiu-teh-go wô, “Keh ^[1]to-kông-to-wô cü-kwu iao-siang kông soh-go?” Yiu-teh-go wô, “Gyi ôh-ziang z djün nga-koh bu-sah go:” ing-we Pao-lo djün Yiæ-su teng tsæ-weh-go dao-li peh gyi-lah. ¹⁹ Cong-

nying ziu pô gyi ling tao [2] Üô-liah-pô-kwu, z-ka wô, “Ng sô kông-go sing-sin dao-li ah-lah k'o-yi hyiao-teh feh? ²⁰ Ing-we ng yiu kyi-yiang hyi-gyi z-ken tseo-tsing ah-lah ng-to: sô-yi ah-lah iao hyiao-teh tao-ti z dza-go i-s.” ²¹ (Keh-sing cong Yüô-tin nyung teng deng læ keh-deo c'ih-meng-nying feh kwun bih-yiang z-ken, tæn hwun-hyi ky'i kông-kông t'ing-t'ing sing-sin 'ong-dzing.)

¹⁸ 有几个以彼古罗等士多亚个读书人扳驳其。有得个话：「箇多讲多话主顾^[1]要想讲啥个？」有得个话：「其恶像是传外国菩萨个。」因为保罗传耶稣等再活个道理拨其拉。¹⁹ 众人就把其领到亚略巴古^[2]，是介话：「尔所讲个新鲜道理阿拉可以晓得弗？²⁰ 因为尔有几样稀奇事干走进阿拉耳朵。所以阿拉要晓得到底是咋个意思。」²¹ (箇星众雅典人等庵来箇头出门人弗管别样事干，单欢喜去讲讲听听新鲜行情。)

[1] 'Ôh wô, 'ô-tsôh p'e-ts. 或话，下作坯子。（原注）

[2] Ziu-z, Üô-liah sæn. 就是，亚略山。（原注）

²² Pao-lo lih læ Üô-liah-pô-kwu cong-nyiang, z-ka wô, “Cong-we Yüô-tin nyung, ngô k'en ng-lah yiang-yiang z-ken z ting kying-djong bu-sah go. ²³ Ing-we ngô dzæ-s tseo-ko, k'en-k'en ng-lah ^[1]sô pa-go bu-sah, p'ong-djôh ih-go tsi-dæn yiu z sia-tih, wô, ‘VI SIH-TS JING.’ Næn-kæn ng-lah feh hyiao-teh-go wa we kong-vong Gyi, keh-we Jing-

ming, ngô ziu djün peh ng-lah *hyiao-teh*.²⁴ Keh-we zao yü-dziu teng gyi li-deo væn-veh go Jing-ming, Gyi kyi-jün z t'in-di-go Cü-tsæ, ziu feh deng læ *nying-go* siu sô ky'i-go miao-yü-li;²⁵ yia feh-z *nying-go* siu neng-keo kong-ing Gyi, ôh-*zhang* yiu soh-go ky'üih-siao-dziang-tön; z Gyi-zi s weh-ming, seng-ky'i, teng væn-pah tong-si, peh long-tsong *nying*.²⁶ Gyi dzong ih-go keng-mah zao-c'ih væn-koh-go *nying* hao deng læ kôh-tao-c'ü di min-teng; ping-ts'ia pô yü-sin 'æn-ding-go z-'eo, teng gyi-lah sô deng-go ts-ka, tu cü-dziu-hao:²⁷ iao gyi-lah zing-zing keh-we Cü, 'ôh-tsia moh-læ-moh-ky'i we zing-djôh Gyi; jün-r Gyi *jih-dzæ* z li ah-lah kôh-nying feh yün.²⁸ Ing-we ah-lah yiu weh-ming, we 'ang-dong, læ-tong tso-nying, tu z k'ao-djôh Gyi; *zhang* ng-lah zi tso s cü-kwu yiu-sing wô, 'Ah-lah tu z Gyi sang-go.'²⁹ Kyi-jün z Jing-ming sang-go, ah-lah ziu feh tông-kæ ts'eng Jing-ming-go t'i-tsih z *zhang* kying-ts, *nying-ts*, zah-deo, be *nying-go* siu-dön teng ling-ky'iao sô tiao-k'eh-go.³⁰ *Yi-zin* feh ming-bah-go z-shü Jing-ming z ngæn-k'æ-ngæn-pi; dæn-z yin-dzæ feng-fu kôh-tao-kôh-c'ü væn-pah *nying* tu iao we-sing-cün-i:³¹ ing-we Gyi yi-kying 'æn ih-go nyih-ts, iao t'ôh Gyi sô ding-kwe-go Nying, tsiao tsing-dzih p'un-tön shü-kæn-zöng; keh-lah peh Gyi si-ts tsæ weh-cün-læ, s-teh cong-nying hao siang-sing."

²² 保罗立来亚略巴古中央，是介话：「众位雅典人，我看尔拉样样事干是顶敬重菩萨个。²³ 因为我才始走过，看看尔拉所拜个菩萨^[1]，碰着一个祭坛有字写的，话：『未识之神。』难间尔拉弗晓得个还会供奉其，箇位神明，我就传拨尔拉晓得。²⁴ 箇位造宇宙等其里头万物个神明，其既然是天地个主宰，就弗庵来人个手所起个庙宇里。²⁵ 也弗是人个手能够供应其，恶像有啥个缺少长短。是其自赐活命，生气，等凡百东西，拨拢总人。²⁶ 其从一个根脉造出万国个人好庵来各到处地面顶。并且把预先限定个时候，等其拉所庵个址界，都铸就好。²⁷ 要其拉寻寻箇位主，或者摸来摸去会寻着其。然而其实在是离阿拉各人弗远。²⁸ 因为阿拉有活命，会行动，来东做人，都是靠着其。像尔拉自做诗主顾有星话：『阿拉都是其生个。』²⁹ 既然是神明生个，阿拉就弗当该忖神明个体质是像金子，银子，石头，被人个手段等灵巧所雕刻个。³⁰ 以前弗明白个时世神明是眼开眼闭。但是现在吩咐各到各处凡百人都要回心转意。³¹ 因为其已经限一个日子，要托其所定规个人，照正直判断世间上。箇拉拨其死仔再活转来，使得众人好相信。」

[1] 'Oh wô, pa bu-sah go z-ken. 或话，拜菩萨个事干。（原注）

³² *Keh-sing nyung t'ing-meng si-ts tsæ weh-cün-læ-go shih-wô, yiü-sing c'ü-siao; yiü-sing wô, "Ah-lah tsæ t'ing ng kōng keh-go z-ken."* ³³ *Pao-lo ziü-z-ka dzong gyi-lah cong-nyiang ka ky'i-de.* ³⁴ *Yiu*

kyi-go keng-djôh gyi, siang-sing-de: nen-cong yiu Üô-liah-pô-kwu
nying Tiu-nyi-siu, teng ih-go nyü-nying ming-z kyiao-leh Da-mô-li,
wa-yiu kyi-go nying teng gyi dong-de.

³² 箕星人听闻死仔再活转来个说话，有星取笑。有星话：「阿拉再听尔讲箇个事干。」³³ 保罗就是介从其拉中央介去了。³⁴ 有几个跟着其，相信了。内中有亚略巴古人丢尼修，等一个女人名字叫勒大马哩，还有几个人等其同队。

Sd. XVIII.

KEH-SING z-ken 'eo-deo Pao-lo li-k'æ Yüô-tin, tseo tao Ko-ling-to. ² P'ong-djôh ih-go Yiu-t'a nying, ming-z kyiao-leh Üô-kyü-lah, z sang læ Peng-tu go; gyi teng lao-nyüing Pah-kyi-lah kông-kông dzong Yi-da-li ka læ, ing-we Keh-lao-tiu c'ih 'ao-ling eo long-tsong Yiu-t'a nying li-k'æ Lo-mô *kying-dzing*; Pao-lo tao gyi-lah u-sen læ. ³ Ing-we z tso-yiang siu-nyi, sô-yi deng læ gyi-lah oh-li tso sang-weh: gyi-lah z tso tsiang-bong we nyih go. ⁴ Pao-lo me-vong en-sih-nyih læ jü-we-dông-li kông dao-li, ky'ün-ky'ün Yiu-t'a teng Hyi-lah nying.

箇星事干后头保罗离开雅典，走到哥林多。² 碰着一个犹太人，名字叫勒亚居拉，是生来本都个。其等老娘百基拉刚刚从以大

利介来。因为革老丢出号令讴拢总犹太人离开罗马京城。保罗到其拉乌碎来。³ 因为是做样手艺，所以庵来其拉屋里做生活。其拉是做帐篷为业个。⁴ 保罗每逢安息日来聚会堂里讲道理，劝劝犹太等希腊人。

⁵ Teng-tao Si-lah Di-mo-t'a dzong Mô-gyi-teng ka læ, Pao-lo sing-li dziah-kyih, teng Yiu-t'a ny ing tso te-tsing Yiæ-su z Kyi-toh. ⁶ Yiu-t'a ny ing yi pæn-poh yi kōng sih-doh-go shih-wô, Pao-lo ziu t'eo-t'eo i-zōng, teng gyi-lah wô, “Ng-lah hyüih kwe peh ng-zi-go deo-zōng; ngô z ken-zing-go: dzong-kying-yi-'eo ngô tao bih-koh-nying u-sen ky'i-de.” ⁷ Ziu li-k'æ keh-deo, tseo-tsing ih-veng ny ing-kô, ming-z kyiao-leh Yiu-z-tu, z kying-djong Jing-ming go cü-kwu: gyi-go oh-lô teng jü-we-dōng t'ih-kah-pih. ⁸ Kwun jü-we-dōng go Keh-li-z-pu zi teng 'o-kô tu siang-sing Cü: Ko-ling-to ny ing t'ing-meng keh-go dao-li siang-sing ziu si-li go, yia yiu hyü-to.

⁵ 等到西拉、提摩太从马其顿介来，保罗心里着急，等犹太人做对证耶稣是基督。⁶ 犹太人又扳驳又讲亵渎个说话，保罗就敲敲衣裳，等其拉话：「尔拉血归拨尔自个头上。我是干淨个。从今以后我到别国人乌碎去了。」⁷ 就离开箇头，走进一份人家，名字叫勒犹士都，是敬重神明个主顾。其个屋落等聚会堂铁隔壁。⁸ 管聚

会堂个革哩土布自等和家都相信主。哥林多人听闻箇个道理相信受洗礼个，也有许多。

⁹ Yia-tao Pao-lo k'en-kyin hyin-ling, Cü teng gyi wô, “Hao-vong p'ô; ng yüong kông, ih-ngæn m-nao hyih-k'eo: ¹⁰ Ngô teng ng dô-kô læ-tong, m-nying we 'ô-siu 'æ ng; keh-go zing-li Ngô yiu hyü-to pah-sing læ-tong.” ¹¹ Gyi ziu deng-lôh *keh-deo* ih-nyin ling loh-ko yüih, læ gyi-lah cong-nyiang kông Jing-ming-go dao-li.

⁹ 夜到保罗看见显灵，主等其话：「好留怕。尔用讲，一眼呒得好歇口。¹⁰ 我等尔大家来东，呒人会下手害尔。箇个城里我有许多百姓来东。」¹¹ 其就庵落箇头一年零六个月，来其拉中央讲神明个道理。

^{12 [1]}Kyüô-liu tso Üô-kæ-üô tsong-toh z-'eo, Yiu-t'a ny ing tsæn-zi ky'i kong-kyih Pao-lo, ĩa gyi tao fah-dông-zông, wô, ¹³ “Keh-go ny ing ky'ün cong-nying feh tsiao lih-fah pa Jing-ming.” ¹⁴ Pao-lo tang-tsiang k'æ k'eo, Kyüô-liu ziu teng Yiu-t'a ny ing wô, “Ziah-z yiu feh kong-dao, kæn-tiao-go en-gyin, ngô meng-veng kæ næ-sing *t'ing* ng-lah Yiu-t'a ny ing. ¹⁵ Ziah kông-tao bin-leng dao-li, ming-z, teng ng-lah-go lih-fah, ng-lah zi ky'i li-c'ü; ngô z feh iao p'un-tön keh-sing z-ken go.” ¹⁶ Ziu ken gyi-lah c'ih fah-dông-zông. ¹⁷ Cong Hyi-lah ny ing cô kwun jü-we-

dōng go Sô-di-nyi, læ fah-dōng-zin tang gyi. Keh-sing z-ken Kyüô-liu ih-ngæn feh kwun-tsiang.

¹² 迦流做亚该亚总督时候^[1]，犹太人斩齐去攻击保罗，拉其到法堂上，话：¹³ 「箇个人劝众人弗照律法拜神明。」¹⁴ 保罗打账开口，迦流就等犹太人话：「若是有弗公道，奸刁个案件，我门份该耐心听尔拉犹太人。¹⁵ 若讲到辩论道理，名字，等尔拉个律法，尔拉自去理取。我是弗要判断箇星事干个。」¹⁶ 就赶其拉出法堂上。
¹⁷ 众希腊人揸管聚会堂个所提尼，来法堂前打其。箇星事干迦流一眼弗管账。

[1] Y. 'E. 55. 耶（稣）后（头）55（年）。（原注）

¹⁸ PAO-LO yi deng-zōng hao-kyi nyih, ziu bih-k'æ keh-sing hyüong-di, k'æ jün s tao Jü-li-üô: Pah-kyi-lah teng Üô-kyü-lah dong-de ky'i: læ Kyin-keh-li tsin deo-fah, ing-we yiu nyün-sing hyü-ko-de.¹⁹ Tao-leh Yi-feh-sô, Pao-lo peh keh liang-go nying deng læ keh-deo: gyi-zi tseo-tsing jü-we-dōng, kōng dao-li peh Yiu-t'a nying t'ing.²⁰ Gyi-lah ts'ing gyi dô-kô to deng-deng, gyi feh k'eng;²¹ ziu bih-k'æ gyi-lah, wô, “Ngô tsong iao tao Yiæ-lu-sah-leng ky'i siu keh kw'a-tao-go tsih-k'eng: Jing-ming ziah-z k'eng-go, ngô we cün-læ tsæ k'en ng-lah.” Ziu dzong Yi-feh-sô k'æ jün,²² [1]tao-leh Kæ-sah-li-üô ziu zōng Yiæ-lu-sah-leng ky'i mông-mông kyiao-we; 'eo-deo tseo-lôh tao En-di-ah ky'i.

¹⁸ 保罗又庵上好几日，就别开箇星兄弟，开船驶到叙利亚。百基拉等亚居拉同队去。来坚革哩剪头发，因为有愿心许过了。¹⁹ 到了以弗所，保罗拨箇两个人庵来箇头。其自走进聚会堂，讲道理拨犹太人听。²⁰ 其拉请其大家多庵庵，其弗肯。²¹ 就别开其拉，话：「我总要到耶路撒冷去守箇快到个节肯。神明若是肯个，我会转来再看尔拉。」就从以弗所开船，²² 到了该撒利亚就上耶路撒冷去望教会^[1]。后头走落到安提阿去。

[1] Y. 'E. 56. 耶（稣）后（头）56（年）。（原注）

²³ *Læ keh-deo deng-zōng kyi-z, yi dong-sing, a-ts'-jü tseo-ko Kyüô-lah-t'a teng Feh-li-kyüô di-fông, kyin-kwu cong meng-du-go sing.*

²³ 来箇头庵上几时，又动身，挨次序走过加拉太等弗吕家地方，坚固众门徒个心。

²⁴ *Yiu ih-go Yiu-t'a ny ing ming-z kyiao-leh Üô-po-lo, z sang læ Üô-lih-sæn-t'a go, gyi ny ing yiu k'eo-dzæ, Sing-shü yi t'ong-t'eo, tao Yi-feh-sô læ.* ²⁵ *Keh-go ny ing yi-kying 'ôh-jih Cü-go dao-li; ing-we yiu nyih-sing, keh-lah ts-si kông Cü-go z-ken kao-hyüing ny ing-kô: z tsih hyiao-teh Iah-'en-go si-li.* ²⁶ *Gyi ziu læ jü-we-dông-li fông-tæn ky'i kông. Üô-kyü-lah teng Pah-kyi-lah t'ing-meng-ts, ziu liu gyi kyü-ky'i, gyi-lah ka-shih Jing-ming-go dao-li peh gyi t'ing yü-kô ts-si.* ²⁷ *'Eo-*

deo, Üô-po-lo sing-siang iao tao Üô-kæ-üô ky'i, cong hyüong-di yia ky'ün gyi ky'i, sia sing eo keh-deo meng-du tsih-ziu gyi. Kyi-jün tseo-tao, gyi do-nyiang pông-dzu keh-sing k'ao-djôh eng-we siang-sing-go nyiing.²⁸ Ing-we gyi læ cong-nying-go min-zin hyüih-sing poh-tao keh-sing Yiu-t'a nyiing, yüong Sing-shü piao-ming Yiæ-su z Kyi-toh.

²⁴ 有一个犹太人名字叫勒亚波罗，是生来亚力山太个，其人有口才，圣书又通透，到以弗所来。²⁵ 箇个人已经学习主个道理。因为有热心，箇拉仔细讲主个事干教训人家。是只晓得约翰个洗礼。²⁶ 其就来聚会堂里放胆去讲。亚居拉等百基拉听闻仔，就留其归去，其拉解说神明个道理拨其听愈加仔细。²⁷ 后头，亚波罗心想要到亚该亚去，众兄弟也劝其去，写信讴箇头门徒接受其。既然走到，其大样帮助箇星靠着恩惠相信个人。²⁸ 因为其来众人个面前血心驳倒箇星犹太人，用圣书表明耶稣是基督。

Sd. XIX.

ÜÔ-PO-LO læ Ko-ling-to z-'eo, Pao-lo yi-kying dzong zông-lu ka tseo-ko, tao Yi-feh-sô læ. P'ong-djôh kyi-go meng-du,² ziu meng gyi-lah wô, “Ng-lah siang-sing z-'eo ziu-leh Sing-Ling feh?” Gyi-lah teng gyi wô, “Sing-Ling yiu s-lôh-læ m̄-teh, ah-lah feh-zing t'ing-meng-ko.”

³ Pao-lo teng gyi-lah wô, “Ka-ni, ng-lah ziu soh-go si-li?” Gyi-lah wô, “Iah-‘en-go si-li.” Pao-lo ziu wô, “Iah-‘en z ‘ang we-sing-cün-i-go si-li, eo pah-sing siang-sing ‘eo-jü gyi-zi læ-go Cü-kwu, ziu-z Kyi-toh Yiæ-su.” ⁵ Gyi-lah t’ing-meng-ts ziu vong Cü Yiæ-su-go ming-deo ziu si-li.

⁶ Pao-lo siu en-en, Sing-Ling ziu ling-djôh gyi-lah; gyi-lah tōng-z we kông kôh-c’ü t’u-wô, teng mi-læ z-ken. ⁷ Long-tsong da-iah yiu jih-nyi-go nyding.

亚波罗来哥林多时候，保罗已经从上路介走过，到以弗所来。碰着几个门徒，²就问其拉话：「尔拉相信时候受了圣灵弗？」其拉等其话：「圣灵有赐落来呒得，阿拉弗曾听闻过。」³ 保罗等其拉话：「介呢，尔拉受啥个洗礼？」其拉话：「约翰个洗礼。」保罗就话：「约翰是行回心转意个洗礼，讴百姓相信后如其自来个主顾，就是基督耶稣。」⁵ 其拉听闻仔就奉主耶稣个名头受洗礼。⁶ 保罗手按按，圣灵就临着其拉。其拉当时会讲各处土话，等未来事干。⁷ 拢总大约有十二个人。

⁸ Pao-lo tseo-tsing jü-we-dông fông-tæn læ-tih kông; yiu sæn-ko yüih kong-fu nyi-leng Jing-koh-go z-ken, ky’ün-ky’ün nyding-kô. ⁹
[1]Yiu kyi-go nyding sing-dziang zah-ngang feh siang-sing, læ congnying min-zin pông-hwe keh-go dao-li; Pao-lo ziu li-k’æ gyi-lah, yia eo-c’ih meng-du, zi nyih-nyih læ ih-go T’e-lah-nu-go shü-vông-li bin-

leng dao-li.¹⁰ Keh-cong-ka yiu liang nyin; s-teh long-tsong deng læ
Üô-si-üô go cü-kwu, feh-leng Yiu-t'a Hyi-lah nying, tu t'ing-meng Cü
Yiæ-su-go dao-li.

⁸ 保罗走进聚会堂放胆来的讲。有三个月工夫议论神国个事
干，劝劝人家。⁹ 有几个人心肠石硬弗相信^[1]，来众人面前谤毁箇
个道理。保罗就离开其拉，也讴出门徒，自日日来一个推喇奴个书
房里辩论道理。¹⁰ 箇种介有两年。使得拢总庵来亚西亚个主顾，弗
论犹太、希腊人，都听闻主耶稣个道理。

[1] Y. 'E. 57. 耶（稣）后（头）57（年）。（原注）

¹¹ Jing-ming t'ôh Pao-lo-go siu tso-c'ih kah-nga-go gyi-z:¹² zing-
ts-ü pô siu-kying, 'ôh-tsia yü-gyüing, dzong Pao-lo-go sing-zông do tao
bing-nying-go u-sen, gyi-go bing ziu t'eh-diao-de, ôh-kyü ziu tseo-c'ih-
de.

¹¹ 神明托保罗个手做出格外个奇事。¹² 甚至于把手巾，或者围
裙，从保罗个身上取到病人个乌碎，其个病就脱掉了，恶鬼就走出
了。

¹³ [1] Keh-sing tseo-kông-wu ken kyü we nyih go Yiu-t'a nying,
yiu kyi-go læ keh-sing ôh-kyü vu-tih-go cü-kwu sing-zông eo Cü Yiæ-
su-go ming-deo, wô, “Ah-lah t'ôh Pao-lo sô djün-go Yiæ-su, feng-fu ng
tseo-c'ih-ky'i.”¹⁴ Yiu ih-go Yiu-t'a tsi-s-deo Z-kyi-wô yiu ts'ih-go ng-ts

z-ka tso-fah.¹⁵ Ôh-kyü we-teh, z-ka wô, “Yiæ-su ngô hyiao-teh-go, Pao-lo ngô yia ny ing-teh-go; dæn-z ng-lah z soh-go ny ing?”¹⁶ Ôh-kyü vu-tih-go ny ing ziu t'iao-ko-ky'i, tang-ba gyi, cü-voh gyi; s-teh gyi-lah c'ih-poh ziu-sông dao-c'ih keh-go oh-lô.

¹³ 箇星走江湖赶鬼为业个犹太人^[1]，有几个来箇星恶鬼附的个主顾身上讴主耶稣个名头，话：「阿拉托保罗所传个耶稣，吩咐尔走出去。」¹⁴ 有一个犹太祭司头士基华有七个儿子是介做法。¹⁵ 恶鬼回答，是介话：「耶稣我晓得个，保罗我也认得个。但是尔拉是啥个人？」¹⁶ 恶鬼附的个人就跳过去，打败其，制服其。使得其拉出膊受伤逃出箇个屋落。

[1] Y. 'E. 58. 耶（稣）后（头）58（年）。（原注）

¹⁷ Deng læ Yi-feh-sô go Yiu-t'a Hyi-lah ny ing tu teh-cü keh-ky'i z-ken; ziu long-tsang p'ô-gyü; Cü Yiæ-su-go ming-deo ziu teh-djôh ts'ing-tsæn.¹⁸ Siang-sing-go ny ing yiu hyü-to tseo-læ, pô zi sô tso-go z-ken ming-tông-tông tsiao-jing, dziang-si wô-c'ih-læ.¹⁹ Ping-ts'ia keh-sing 'ang zia-fah go cü-kwu yiu hyü-to do-long gyi-go shü, læ cong-nying min-zin me-diao: gyi-lah kwu-kwu gyi kô-din, tsoh-dzih ng-ts'in-liang ny ing-ts.²⁰ Z-ka Cü-go dao-li yiu do neng-ken, yi 'ang-k'æ, yi teh-sing.

¹⁷ 庖来以弗所个犹太、希腊人都得知箇起事干。就拢总怕惧。
主耶稣个名头就得着称赞。¹⁸ 相信个人有许多走来，把自所做件事
干明当当招认，详细话出来。¹⁹ 并且箇星行邪法个主顾有许多驮拢
其个书，来众人面前焜掉。其拉估估其价钿，足值五千两银子。²⁰
是介主个道理有大能干，又行开，又得胜。

²¹ [1] KEH-SING z-ken tso-hao-de, Pao-lo sing-li ding-kyin tseo-ko
Mô-gyi-teng, Üô-kæ-üô, tao Yiæ-lu-sah-leng ky'i, z-ka wô, “Tao-leh
keh-deo ts-'eo, ngô pih iao ky'i kyin Lo-mô di-fông.” ²² Ziu ts'a gyi
liang pông-siu Di-mo-t'a teng Yi-lah-tu tao Mô-gyi-teng ky'i; gyi-zi wa
dzæn-deng læ Üô-si-üô.

²¹ 箇星事干做好了^[1]，保罗心里定见走过马其顿、亚该亚，到
耶路撒冷去，是介话：「到了箇头之后，我必要去见罗马地方。」
²² 就差其两帮手提摩太等以拉都到马其顿去。其自还暂庖来亚西
亚。

[1] Y. 'E. 59. 耶（稣）后（头）59（年）。（原注）

²³ Keh-go z-'eo, we-leh keh-go dao-li nao-nyih fi-væn. ²⁴ Yiu ih-
go ny ing-s-vu ming-z kyiao-leh Ti-mi-tiu, z tso Üô-ti-mi-go ny ing-ts
jing-dông go, s-teh keh-sing ho-kyi dong-din dzæn-leh feh siao. ²⁵ Gyi
eo-long keh-sing ny ing teng tso keh-sing-ka 'ong-tông go s-vu, wô,
“Beng-yiu, ng-lah hyiao-teh ah-lah z k'ao keh-go 'ong-tông teh-li. ²⁶

Næn-kæn ng-lah k'en-kyin t'ing-meng keh-go Pao-lo, fi-dæn læ Yi-feh-sô, ts'ô-feh-to t'ong Üô-si-üô kyün-sing ta-diao hyü-to ny ing, wô ny ing-go siu sô tso-go sön-feh-teh jing-ming.²⁷ Z-ka ni, feh tæn-tsih ah-lah keh-go z-nyih k'ong-p'ô peh ny ing-kô k'en-ky'ing, ziu-z keh-we do-do nyü bu-sah Üô-ti-mi-go miao-yü yia k'ong-p'ô hwô-we-u-yiu, ping-ts'ia t'ong Üô-si-üô teng pin-t'in-'ô sô kong-vong Üô-ti-mi-go ſe-nyin yia iao mih-diao."

²³ 箇个时候，为了箇个道理闹热非凡。²⁴ 有一个银师父名字叫勒底米丢，是做亚底米个银子神堂个，使得箇星伙计铜钿赚了弗少。²⁵ 其讴拢箇星人等做箇星介行当个师父，话：「朋友，尔拉晓得阿拉是靠箇个行当得利。²⁶ 难间尔拉看见听闻箇个保罗，非但来以弗所，差弗多统亚西亚劝醒带掉许多人，话人个手所做个算弗得神明。²⁷ 是介呢，弗单只阿拉箇个事业恐怕拨人家看轻，就是箇位大大女菩萨亚底米个庙宇也恐怕化为乌有，并且统亚西亚等遍天下所供奉亚底米个威严也要灭掉。」

²⁸ Gyi-lah t'ing-meng-ts do-nyiang ô-wông, ziu wæ-wæ-hyiang wô, "Yi-feh-sô ny ing-go Üô-ti-mi do-leh-kying!" ²⁹ 'En-zing-li tu nao-nao-nyih-nyih, k'ô-leh Mô-gyi-teng ny ing Kyüô-yiu teng Üô-li-dah-kwu, z teng Pao-lo dong-de c'ih-meng-go ny ing, ziu tsæn-zi üong-tsing hyi-veng-dziang-li. ³⁰ Pao-lo siang tseo-tsing pah-sing cong-nyiang

ky‘i; meng-du feh k‘eng peh gyi ky‘i. ³¹ Keh-sing Üô-si-üô tsong-pah yia yiu kyi-go, (z hwun-hyi Pao-lo go,) ts‘a ny ing læ ky‘ün gyi töن m-nao tseo-tsing hyi-veng-dziang-li ky‘i.

²⁸ 其拉听闻仔大样惱惶，就怀怀响话：「以弗所人个亚底米大勒紧！」²⁹ 咸城里都闹闹热热，柯勒马其顿人加犹等亚里达吉，是等保罗同队出门个人，就斩齐拥进戏文场里。³⁰ 保罗想走进百姓中央去。门徒弗肯拨其去。³¹ 箕星亚西亚宗伯也有几个（是欢喜保罗个），差人来劝其断呒得好走进戏文场里去。

³² Gyi-lah wu-long-hyiang-liang feng-feng-peh-ih: jü-long-tong-go ny ing lön-ts‘ön-ky‘i, yiu ih-do-pun wa feh hyiao-teh we-leh soh-go z-ken tseo-long-læ-go. ³³ Yiu-t‘a ny ing pô Üô-lih-sæn-da t‘e-c‘ih-læ, keh-dziao ny ing cong-nyiang yiu-sing peh gyi lih-tæn-ky‘i: Üô-lih-sæn-da siu yüih-yüih, iao-siang feng-p‘eo peh pah-sing t‘ing. ³⁴ Cong-ny ing hyiao-teh gyi z Yiu-t‘a ny ing, ziu ‘eh-k‘eo-zi-dong eo-ky‘i-læ, wô, “Yi-feh-sô ny ing-go Üô-ti-mi do-leh-kying!” keh-cong-ka da-iah yiu ih-go z-zing.

³² 其拉胡咙响亮纷纷不一。聚拢东个人乱撞去，有一大半还弗晓得为了啥个事干走拢来个。³³ 犹太人把亚力山大推出来，箇潮人中央有星拨其立带起。亚力山大手拥拥，要想分割拨百姓听。³⁴ 众

人晓得其是犹太人，就合口齐动讴起来，话：「以弗所人个亚底米大勒紧！」箇种介大约有一个时辰。

³⁵ Keh-tsao yün-kwun ky'ün-sih cong-nying, ziu wô, “Yi-feh-sô nying, kông-tao keh-we do-do nyü bu-sah Üô-ti-mi, teng keh dzong t'in kông-lôh-læ-go *jing-ziang*, jü feh hyiao-teh Yi-feh-sô zing-li ^[1]tông miao-deo go? ³⁶ Keh-sing z-ken kyi-jün m-kao hao pæn-poh, sô-yi ng-lah kæ zing-tæn-lôh, m-nao lön-ts'ih-pah-tsao tso. ³⁷ Keh-sing ny ing yi feh væn-djôh miao-yü, yi feh sih-doh ng-lah-go bu-sah, ng-lah kying-z-ka t'o-leh-læ. ³⁸ Ziah-z Ti-mi-tiu lin gyi s-vu keh-sing teng ny ing-kô yiu soh-go en-gyin, ^[2]yia yiu kao-zông-go *nyih-ts*, yia yiu kwun-fu; liang-'ô hao ky'i tang kwun-s. ³⁹ Ng-lah ziah meng bih-ky'i z-ken, hao læ ^[3]'eh-li-go kong-we li-hyiang kyüih-tön gyi. ⁴⁰ Kông-tao kyih-mih-go *z-ken*, k'ong-p'ô iao kao ah-lah z fæn-lön; ing-we m-kao shih-wô hao feng-p'eo keh-go nao-z.” ⁴¹ Kông-hao keh-sing shih-wô, gyi ziu fah-sæn cong-nying.

³⁵ 箇遭县官劝息众人，就话：「以弗所人，讲到箇位大大女菩萨亚底米，等箇从天降落来个神像，谁弗晓得以弗所城里当庙头个 ^[1]？³⁶ 箇星事干既然呒告好扳驳，所以尔拉该靜带落，呒得好乱七八糟做。³⁷ 箇星人又弗犯着庙宇，又弗亵渎尔拉个菩萨，尔拉竟是介拖勒来。³⁸ 若是底米丢连其师父箇星等人家有啥个案件，也有告

状个日子，也有官府。两下好去打官司。³⁹ 尔拉若问别起事干，好来合例个公会里向决断其。⁴⁰ 讲到今末个事干，恐怕要告阿拉是反乱。因为呒告说话好分割箇个闹事。」⁴¹ 讲好箇星说话，其就发散众人。

[1] 'Ôh wô, z kong-vong gyi go. 或话，是供奉其个。（原注）

[2] *Yiu-teh fæn, kyih-mih ziu-z zo-dông-go nyih-ts.* 有得翻，今末就是坐堂个日子。（原注）

[3] 'Ôh wô, ze-djông go. 或话，随常个。（原注）

Sd. XX.

KEH-GO ts'ao-lön yi-kying en-zing-de, Pao-lo eo-long meng-du,
feng-bih ih-fæn, ziu dong-sing tao Mô-gyi-teng ky'i.

箇个吵乱已经安静了，保罗讴拢门徒，分别一番，就动身到马其顿去。

² [1] Kying-ko keh-sing di-fông, pô hyü-to shih-wô ky'ün-ky'ün
gyi-lah, ziu tao Hyi-lah. ³ Keh-deo deng-zông sœn-ko yüih, gyi k'eo-
k'eo iao k'æ jün tao Jü-li-üô ky'i, Yiu-t'a nyi shih kyi-meo iao 'æ gyi;
ziu kyüih-i tang Mô-gyi-teng ka tseo-cün-læ. ⁴ Keng-leh gyi tao Üô-si-

üô ky'i-go cü-kwu, yiu Pi-li-üô-go Sô-pô-teh; T'iah-sah-lo-nyi-kyüô-go
Üô-li-dah-kwu teng Si-kong-tu; Deh-pi-go Kyüô-yiu, wa-yiu Di-mo-t'a;
Üô-si-üô-go T'e-kyi-kwu teng Deh-lo-fi-mo.⁵ Keh-pæn nyih sin ky'i,
læ Deh-lo-üô teng ah-lah kæn.⁶ Vu-kao-tsih keh-sing nyih-ts-go 'eo-
deo, ah-lah dzong Fi-lih-pi k'æ jün; ng nyih kong-fu tao Deh-lo-üô,
teng gyi-lah we-djôh; keh-deo deng-zông ts'ih nyih.

² 经过箇星地方^[1]，把许多说话劝劝其拉，就到希腊。³ 箇头庵上三个月，其扣扣要开船到叙利亚去，犹太人设计谋要害其。就决意打马其顿介走转来。⁴ 跟勒其到亚西亚去个主顾，有庇哩亚个所巴德。帖撒罗尼迦个亚里达古、等西公都。特庇个加犹、还有提摩太。亚西亚个推基古、等特罗非摩。⁵ 箇班人先去，来特罗亚等阿拉间。⁶ 无酵节箇星日子个后头，阿拉从腓立比开船。五日工夫到特罗亚，等其拉会着。箇头庵上七日。

[1] Y. 'E. 60. 耶（稣）后（头）60（年）。（原注）

⁷ Ts'ih-nyih-go deo-nyih, meng-du jü-long-læ iao p'ah ping, Pao-lo tang-tsiang di-nyi nyih dong-sing ky'i, sô-yi teng gyi-lah kông dao-li; kông-leh dziang-p'in tao pun-yia-ko.⁸ Læ gyi-lah jü-long-kæn-go leo-teng yiu hyü-to teng-liang.⁹ Yiu ih-go 'eo-sang, ming-z kyiao-leh Yiu-t'e-kwu, zo læ k'æn-deo, do-nyiang tang k'eh-c'ong: Pao-lo kông-leh dziang-kyiu, gyi sah-kao kw'eng-joh, ziu dzong sæn-zeng-leo tih-

lôh-læ; tông-ky'i yi-kying si-de.¹⁰ Pao-lo tseo-lôh-læ, p'oh-tao gyi sing-zōng, o-leh gyi, z-ka wô, “Ng-lah hao-vong ky'ih-hoh; gyi sing-ming yiu-go.”¹¹ Ziu tseo-zōng-ky'i, p'ah-leh ping, yi ky'üoh ih-ts'æn væn, teng gyi-lah dô-kô kông-leh dziang-kyiu, dzih-tao t'in-liang; z-ka dong-sing ky'i-de.¹² Keh-go 'eo-sang yi-kying weh-tong-de, gyi-lah ling gyi læ, *sing-li* do-nyiang en-ƿe-de.

⁷ 七日个头日，门徒聚拢来要赈饼。保罗打账第二日动身去，所以等其拉讲道理。讲勒长篇到半夜过。⁸ 来其拉聚拢间个楼顶有许多灯亮。⁹ 有一个后生，名字叫勒犹推古，坐来槛头，大样打瞌睡。保罗讲勒长久，其煞觉困熟，就从三层楼跌落来。挡起已经死了。¹⁰ 保罗走落来，扑倒其身上，搂勒其，是介话：「尔拉好留吃愬。其性命有个。」¹¹ 就走上去，赈勒饼，又吃一餐饭，等其拉大家讲勒长久，直到天亮。是介动身去了。¹² 箇个后生已经活东了。其拉领其来，心里大样安慰了。

¹³ Ah-lah ziu lôh jün ky'i, k'æ tao Üô-shoh, iao læ keh-deo tsih Pao-lo lôh jün: ing-we gyi z-ka ding-kyin, zi iao bu-'ang-leh ky'i.¹⁴ Læ Üô-shoh we-djôh *Pao-lo*, ziu tsih gyi lôh jün, s tao Mi-t'e-li-nyi.¹⁵ Dzong keh-deo k'æ jün, di-nyi nyih s tao Kyi-ah-go te-min; di-sæn nyih s-tsing Sah-mo: 'eo-deo boh læ To-kyi-lin, di-s nyih tao Mi-li-tu.

¹⁶ Pao-lo ding-kyin s-ko Yi-feh-sô, sæn-leh Üô-si-üô to tæn-kôh kong-

fu: ziah-z hao-s-teh-go, gyi pô-feh-neng-keo læ wu-shing-tsih keh nyih hao tao Yiæ-lu-sah-leng.

¹³ 阿拉就落船去，开到亚朔，要来箇头接保罗落船。因为其是介定见，自要步行勒去。¹⁴ 来亚朔会着保罗，就接其落船，驶到米推利尼。¹⁵ 从箇头开船，第二日驶到基阿个对面。第三日驶进撒摩。后头泊来多基脸。第四日到米利都。¹⁶ 保罗定见驶过以弗所，省勒亚西亚多耽搁工夫。若是好使得个，其巴弗能够来五旬节箇日好到耶路撒冷。

¹⁷ PAO-LO dzong Mi-li-tu ts'a ny ing tao Yi-feh-sô ky'i siang-ts'ing kyiao-we-li keh-sing tsiang-lao. ¹⁸ Læ-de, Pao-lo teng gyi-lah wô:

¹⁷ 保罗从米利都差人到以弗所去想请教会里箇星长老。¹⁸ 来了，保罗等其拉话：

“Ng-lah tu hyiao-teh dzong ngô tao Üô-si-üô go deo-ih-nyih yilæ, ngô djöng-djöng læ ng-lah cong-nyiang dza-go tso-nying; ¹⁹ voh-z Cü yiu ih-ts'ih-go ky'in-hyü, dziang c'ih ngæn-li, ping-ts'ia tsao-djöh Yiu-t'a ny ing meo-'æ ngô go næn-deo. ²⁰ Væn-pah kwæn-djöh ng-lah-go ih-c'ü ngô ih-ngæn m-neh ing-mun, z læ cong-nying min-zin teng oh-lô li-hyiang t'ong-cü ng-lah, kao-hyüing ng-lah; ²¹ hyüih-sing læ-tih ky'ün Yiu-t'a ny ing teng Hyi-lah ny ing, tu iao we-sing-cün-i kwe-voh Jing-ming, iao siang-sing ah-lah Cü Yiæ-su Kyi-toh.

「尔拉都晓得从我到亚西亚个头一日以来，我常常来尔拉中央
咋个做人。¹⁹ 服侍主有一切个谦虚，长出眼泪，并且遭着犹太人谋
害我个难头。²⁰ 凡百关着尔拉个益处我一眼呒得隐瞒，是来众人面
前等屋落里向通知尔拉，教训尔拉。²¹ 血心来的劝犹太人等希腊
人，都要回心转意归服神明，要相信阿拉主耶稣基督。

²² “Næn-kæn ngô sing-li bo-djü-liao-go tao Yiæ-lu-sah-leng ky‘i,
feh-tsiao læ keh-deo we p’ong-djôh soh-go z-ken;²¹ tsih-yiu Sing-Ling
læ kôh zing-li tso te-tsing, wô yiu ying-gyü ‘o-næn teng ngô kæn.²⁴
Dæn-z keh-sing z-ken ngô ih-ngæn feh dziah læ i-li, yia m-neh feh-sô-
teh zi-go sing-ming, z iao kao-kao-hying-hying tseo-wun ngô-go lu-
dzing, ping-ts’ia tso-dzing Cü Yiæ-su sô kao-dæ ngô go tsih-veng, ky‘i
te-tsing Jing-ming eng-we-go foh-ing.

²² 「难间我心里缚住了个到耶路撒冷去，弗照来箇头会碰着啥
个事干。²³ 只有圣灵来各城里做对证，话有刑具祸难等我间。²⁴ 但
是箇星事干我一眼弗着来意里，也呒得弗舍得自个性命，是要高高
兴兴走完我个路程，并且做成主耶稣所交代我个职份，去对证神明
恩惠个福音。

²⁵ “Ngô su-djöng læ ng-lah cong-nyiang tseo-læ-tseo-ky‘i djün
Jing-koh-go dao-li, næn-kæn ngô hyiao-teh ng-lah yi-‘eo tu feh we tsæ
kyin ngô min de.²⁶ Keh-lah kyih-mih ngô tso te-tsing peh *ng-lah*, ng-

lah cong-nying-go hyüih ngô z m-neh tsao-djôh;²⁷ ing-we Jing-ming-go ts-i ngô ih-ngæn m-neh ing-mun, z long-tsong djün peh ng-lah t'ing ko.²⁸ Keh-lah ng-lah zi yüong kwu-djôh zi, yia yüong kwu-djôh Sing-Ling shih-lih ng-lah tso kyin-toh go long-tsong keh ih-de yiang, ky'i tsiao-kwun Jing-ming-go kyiao-we, ziu-z Gyi yüong Zi-go hyüih sô ma-læ-go.²⁹ Ing-we ngô hyiao-teh ngô ky'i ts-'eo pih-ding yiu li-'æ-go za-lông tseo-tsing ng-lah cong-nyiang, ve feh-sô-teh keh-de yiang. Wa-yiu ng-lah zi li-deo yia pih-ding yiu nying c'ih-læ, kông hwa-zia-go dao-li, sing-siang ying-yiu meng-du keng-djôh gyi.³¹ Sô-yi ng-lah yüong kying-sing, yüong kyi-teh ngô sæn nyin kong-fu nyih-yia feh hyih 'en-leh ngæn-li ky'ün *ng-lah* kôh-nying.

²⁵ 「我素常来尔拉中央走来走去传神国个道理。难间我晓得尔拉以后都弗会再见我面了。²⁶ 箕拉今末我做对证拨尔拉，尔拉众人个血我是呒得遭着。²⁷ 因为神明个旨意我一眼呒得隐瞒，是拢总传拨尔拉听过。²⁸ 箕拉尔拉自用顾着自，也用顾着圣灵设立尔拉做监督个拢总箇一队羊，去照管神明个教会，就是其用自个血所买来个。²⁹ 因为我晓得我去之后必定有厉害个豺狼走进尔拉中央，軄弗舍得箇队羊。还有尔拉自里头也必定有人出来，讲歪斜个道理，心想引诱门徒跟着其。³¹ 所以尔拉用警醒，用记得我三年工夫日夜弗歇含勒眼泪劝尔拉各人。

³² “Hyüong-di, ngô næn-kæn tsiang ng-lah t'ôh læ Jing-ming-go siu-li, yi t'ôh læ Gyi eng-we-go dao-li; Gyi neng-keo dzing-dziu ng-lah-teh-ky'i, yi s-peh ng-lah ziu ts'aen-nyih læ long-tsong tseng-ky'i-liao cü-kwu-go li-hyiang. ³³ Ngô m-neh k'en-siang jü-go kying-ts, nyiing-ts, i-zông keh-sing: ³⁴ ng-lah tu hyiao-teh ngô keh-shông siu z kong-ing ngô-go yüong-dziang, yia kong-ing ngô dong-de cü-kwu. ³⁵ Ngô z yiang-yiang pa-c'ih peh ng-lah k'en, iao ng-lah kæ z-ka lao-loh, pông-dzu keh-sing no-ziah-go cü-kwu; yi iao ng-lah kyi-teh Cü Yiæ-su-go shih-wô, z-ka wô, ‘S eng, pi ziu eng, keng-kô yiu foh-ky'i.’”

³² 「兄弟，我难间将尔拉托来神明个手里，又托来其恩惠个道理。其能够成就尔拉德气，又赐拨尔拉受产业来拢总尊起了主顾个里向。³³ 我呒得看相谁个金子、银子、衣裳箇星。³⁴ 尔拉都晓得我箇双手是供应我个用场，也供应我同队主顾。³⁵ 我是样样摆出拨尔拉看，要尔拉该是介劳碌，帮助箇星懦弱个主顾。又要尔拉记得主耶稣个说话，是介话：『施恩，比受恩，更加有福气。』」

³⁶ Kông-hao-ts, ziu gyü-lôh, teng cong-nying dô-kô tao-kao. ³⁷ Gyi-lah tu do-nyiang k'oh-ky'i-læ, o-leh Pao-lo-go deo-kying, hyüong-hyüong gyi cü: ³⁸ gyi-lah ting iu-meng, z we-leh gyi kông “yi-'eo feh we tsæ kyin ngô min” keh ih-kyü. Ziu song gyi lôh jün.

³⁶ 讲好仔，就跪落，等众人大家祷告。³⁷ 其拉都大样哭起来，
捲勒保罗个头颈，嗅嗅其嘴。³⁸ 其拉顶忧闷，是为了其讲「以后弗
会再见我面」箇一句。就送其落船。

Sd. XXI.

AH-LAH yi-kying bih-k'æ gyi-lah, ziu k'æ jün, pih-dzih s tao Ko-
z; di-nyi nyih tao Lo-ti; dzong keh-deo tao P'ô-da-lah.² P'ong-djôh ih-
tsah tao Fi-nyi-kyi ky'i-go jün, ziu lôh jün k'æ-c'ih-ky'i.³ K'en-kyin
Kyü-pi-lu, tang gyi jing-siu-pin s-ko, hyiang Jü-li-üô ka ky'i, tao T'e-lo
p'ao mao; ing-we jün læ keh-deo iao sia-zæ.⁴ Ah-lah ziu zing-djôh
keh-deo-go meng-du, læ keh u-sen deng-zông ts'ih nyih: gyi-lah be
Sing-Ling ken-dong eo Pao-lo m-nao zông Yiæ-lu-sah-leng ky'i.

阿拉已经别开其拉，就开船，笔直驶到哥士。第二日到罗底。
从箇头到帕大喇。² 碰着一只到腓尼基去个船，就落船开出去。³ 看
见居比路，打其顺手边驶过，向叙利亚介去，到推罗抛锚。因为船
来箇头要卸载^[1]。⁴ 阿拉就寻着箇头个门徒，来箇乌碎庵上七日。
其拉被圣灵感动讴保罗呒得好上耶路撒冷去。

[1] 卸船，《字语汇解》作「卸□舟载」

⁵ Nyih-ts mun-de, ah-lah ziu dong-sing ky'i; gyi-lah long-tsong lin lao-bo ng-nô song ah-lah tao zing-nga; ziu tu læ hæ-du-zông gyü-lôh tao-kao. ⁶ Keh-tsao dô-kô bih-k'æ, ah-lah ziu lôh jün, gyi-lah kyü oh-li ky'i.

⁵ 日子满了，阿拉就动身去。其拉拢总连老婆儿因送阿拉到城外。就都来海涂上跪落祷告。⁶ 箕遭大家别开，阿拉就落船，其拉归屋里去。

⁷ Dzong T'e-lo s tao To-li-mæ, jün-lu wun-de: ziu læ keh-deo mông-mông hyüong-di, dô-kô deng-zông ih-nyih. ⁸ Di-nyi nyih ah-lah, z Pao-lo dong-de-go nyding, tu dong-sing tao Kæ-sah-li-üô; tseo-tsing djün foh-ing go Fi-lih-go oh-li, teng gyi dô-kô deng-lôh: Fi-lih ziu-z keh ts'ih-go nyding dzæ-nen-go. ⁹ Gyi yiu s-go nön, z-go dong-nyü, we kông sin-cü shih-wô go.

⁷ 从推罗驶到多利买，船路完了。就来箇头望望兄弟，大家庵上一日。⁸ 第二日阿拉，是保罗同队个人，都动身到该撒利亚。走进程福音个腓力个屋里，等其大家庵落。腓力就是箇七个人在内个。⁹ 其有四个囡，是个童女，会讲先知说话个。

¹⁰ Ah-lah deng-zông hao-kyi nyih, yiu ih-go sin-cü-nyding, ming-z kyiao-leh Üô-kyüô-pu, dzong Yiu-t'a ka læ. ¹¹ Tseo tao ah-lah u-sen, ziu do-leh Pao-lo-go kyiao-sing-ta, bo gyi-zi-go siu teng kyiah, wô,

“Sing-Ling z-ka wô, ‘Keh-keng ta-go cü-nying-kô, Yiu-t'a nying læ
Yiæ-lu-sah-leng yia we z-ka bo gyi, song peh bih-koh-nying-go siu-li.””

¹⁰ 阿拉庵上好几日，有一个先知人，名字叫勒亚迦布，从犹太介来。¹¹ 走到阿拉乌碎，就驮勒保罗个缴身带，缚其自个手等脚，话：「圣灵是介话：『箇根带个主人家，犹太人来耶路撒冷也会是介缚其，送拨别国人个手里。』」

¹² T'ing-meng keh-sing shih-wô, ah-lah teng keh di-fông nying dô-kô ky'ün gyi m-nao zÔng Yiæ-lu-sah-leng. ¹³ Pao-lo we-teh, z-ka wô, “Ng-lah dza-we z-ka di-k'oh, sÔng ngô-go sing? ngô we-leh Cü Yiæ-su-go ming-deo, feh tæn-tsих bo, ziu-z si læ Yiæ-lu-sah-leng yia dzing-nyün-go.” ¹⁴ Gyi kyi-jün feh k'eng t'ing ky'ün, ah-lah ziu hyih-tsôh, wô, “Ka-ni, Cü-go ts-i hao tso-dzing.”

¹² 听闻箇星说话，阿拉等箇地方人大家劝其呒得好上耶路撒冷。¹³ 保罗回答，是介话：「尔拉咋会是介啼哭，伤我个心？我为了主耶稣个名头，弗单只缚，就是死来耶路撒冷也情愿个。」¹⁴ 其既然弗肯听劝，阿拉就歇作，话：「介呢，主个旨意好做成。」

¹⁵ Keh kyi nyih 'eo-deo, ah-lah be-hao p'u-kæ 'ang-li, zÔng Yiæ-lu-sah-leng ky'i. ¹⁶ Yiu kyi-go Kæ-sah-li-üô-go meng-du dô-kô ky'i, ling ah-lah tao ih-go lao meng-du, Kyü-pi-lu nying, Nô-seng oh-li, tso deng-c'ü.

¹⁵ 箇几日后头，阿拉备好铺盖行李，上耶路撒冷去。¹⁶ 有几个该撒利亚个门徒大家去，领阿拉到一个老门徒，居比路人，拿孙屋里，做庵处。

¹⁷ AH-LAH tao-leh Yiæ-lu-sah-leng, keh-sing hyüong-di tu kao-kao-hying-hying nying-tsih ah-lah. ¹⁸ Di-nyi nyih Pao-lo teng ah-lah dô-kô tsing-ky'i kyin Yüô-kôh; cong tsiang-lao yia tu læ-kæn. ¹⁹ Pao-lo mông-mông gyi-lah, ziu pô Jing-ming læ bih-koh cong-nyiang t'ôh gyi sô tso-go z-ken ih-tang-ih wô hyiang *gyi-lah* dao.

¹⁷ 阿拉到了耶路撒冷，箇星兄弟都高高兴兴迎接阿拉。¹⁸ 第二日保罗等阿拉大家进去见雅各。众长老也都来间。¹⁹ 保罗望望其拉，就把神明来别国中央托其所做件事干一打一话向其拉道。

²⁰ Gyi-lah t'ing-meng-ts ziu tsæn-me Cü; ping-ts'ia teng Pao-lo wô, "Hyüong-di, ng k'en-kyin siang-sing-go Yiu-t'a nying yiu to-siao væn-su; [1]kông-tao lih-fah gyi-lah tu z nyih-sing-go. ²¹ Yiu nying dziang-t'ong wô hyiang gyi-lah dao, ng kao keh-sing læ bih-koh li-hiang go Yiu-t'a nying tu hao ky'i-diao Mo-si-go *shih-wô*, eo gyi-lah m-nao teng ng-ts 'ang tsiu-keh-li, yia hao-vong i *lao kwe-kyü*. ²² Næn-kæn dza long-fah ni? Yiu hyü-to nying pih-ding iao jü-long-læ, ing-we tsong we t'ing-meng ng tao-tong-de. ²³ Ka-ni, yüong i ah-lah-go shih-wô tso: Ah-lah u-sen yiu s-go nying, tu yiu nyün-sing hyü-kæn; ²⁴ ng

hao ling-leh keh-sing ny ing, teng gyi-lah dô-kô kyih-zing, ping-ts'ia
dæ gyi do-c'ih fi-yüong, peh gyi-lah hao t'i deo; s-teh cong-nying hao
hyiao-teh sô t'ing-meng ng go z-ken tu z hyü-go, ng-zi yia z siu-djü
lih-fah ka tso-go.³⁵ Kông-tao keh-sing siang-sing-go bih-koh-nying,
ah-lah yi-kying sia sing, ding-kwe gyi-lah ih-ngæn hao-vong siu-djü
keh-sing-ka z-ken, tsih iao feh tsao-djôh nyi-su-moh-tiao-go tsi-veh,
teng hyüih, lin ts'eh-sah-go sang-k'eo, wa-yiu kæn-ying z-ken, z-de."

²⁰ 其拉听闻仔就赞美主。并且等保罗话：「兄弟，尔看见相信
个犹太人有多少万数。讲到^[1]律法其拉都是热心个。²¹ 有人长通话
向其拉道，尔告箇星来别国里向个犹太人都好弃掉摩西个说话，讴
其拉呒得好等儿子行周割礼，也好留依老规矩。²² 难间咋弄法呢？
有许多人必定要聚拢来，因为总会听闻尔到东了。²³ 介呢，用依阿
拉个说话做。阿拉乌碎有四个人，都有愿心许间。²⁴ 尔好领勒箇星
人，等其拉大家洁淨。并且代其驮出费用，拨其拉好剃头。使得众
人好晓得所听闻尔个事干都是虚个，尔自也是守住律法介做个。²⁵
讲到箇星相信个别国人，阿拉已经写信，定规其拉一眼好留住箇
星介事干，只要弗遭着泥塑木雕个祭物、等血、连撮煞个牲口、还
有奸淫事干，是了。」

[1] 原书此处错印为 kong-tao，据文意及 1898 年版改正

²⁶ Keh-tsao Pao-lo ling-leh keh-sing ny ing, di-nyi nyih teng g yi-lah dô-kô kyih-zing-ts tseo-tsing sing-din-li, iao t'ong-cü kyih-zing-go nyih-ts mun-de, tæn-teng t'i g yi-lah kôh-nying hyin ts i-veh.

²⁶ 箇遭保罗领勒箇星人，第二日等其拉大家洁淨仔走进圣殿里，要通知洁淨个日子满了，单等替其拉各人献祭物。

²⁷ Keh ts'ih nyih kw'a wun-de, dzong Üô-si-üô ka lœ-go keh-sing Yiu-t'a ny ing, k'en-kyin Pao-lo lœ sing-din-li lœ-kæn, ziu long-leh cong pah-sing lön-ts'ön-ky'i, 'ô-siu k'ô g yi, ²⁸ hyiang-hyiang wô, "Yi-seh-lih ny ing, lœ pông-dzu! Keh-go ny ing ziu-z kôh-tao-c'ü djün kyiao ti-dih ah-lah pah-sing, teng lih-fah, teng dông-deo di-fông go: feh tæn-tsih z-ka, yi ling-leh Hyi-lah ny ing tseo-tsing sing-din-li, u- e keh-go sing-jün u-sen." ²⁹ (Gyi-lah zin-deo k'en-kyin Yi-feh-sô ny ing Deh-lo-fi-mo teng Pao-lo dô-kô lœ zing-li, dao-z Pao-lo ling g yi tsing sing-din-li ky'i-ko-de.) ³⁰ Mun zing-li ziu yiao-dong, pah-sing tu peng-long-lœ: keh-tsao k'ô-leh Pao-lo, t'o-c'ih sing-din nga-deo; meng ziu kwæn-de.

²⁷ 箇七日快完了，从亚西亚介来个箇星犹太人，看见保罗来圣殿里来间，就弄勒众百姓乱撞起，下手柯其，²⁸ 响响话：「以色列人，来帮助！箇个人就是各到处传教抵敌阿拉百姓，等律法，等荡头地方个。弗单只是介，又领勒希腊人走进圣殿里，污秽箇个圣善乌碎。」²⁹ (其拉前头看见以弗所人特罗非摩等保罗大家来城里，

道是保罗领其进圣殿里去过了。) ³⁰ 满城里就摇动，百姓都奔拢来。箇遭柯勒保罗，拖出圣殿外头。门就关了。

³¹ Tsing tang-tsiang long-sah gyi, yiu 'ōng-dzing djün tao ying-li-go ts'in-tsong, wô, “En Yiæ-lu-sah-leng tu ts'ao-lön.” ³² Gyi ziu lih-k'eh ky'i ping teng pah-tsong, peng-lôh gyi-lah u-sen ky'i. Cong-nying k'en-kyin ts'in-tsong teng ying-ping, ziu hyih-siu feh tang Pao-lo. ³³ Keh-tsao ts'in-tsong tseo-long-læ k'ô gyi, feng-fu do liang-keng lindiao so-djü; ziu meng keh z soh-go ny ing, gyi sô tso-ko z dza-go z-ken.

³⁴ Cong-nying wæ-wæ-hyiang, feng-feng-peh-ih: ts'in-tsong we-leh ts'ao-lön k'ao gyi feh-jih, ziu feng-fu ta gyi tao ying-li ky'i. ³⁵ Tao-leh kah-bu-kæn, we-leh cong-nying üong-tsi, ying-ping tsih k'o-yi pe gyi.

³⁶ Keh-do-dziao pah-sing keng-leh 'eo-deo, wæ-wæ-hyiang wô, “Ky'i-diao gyi!”

³¹ 正打账弄煞其，有行情传到营里个千总，话：「咸耶路撒冷都吵乱。」³² 其就立刻起兵等百总，奔落其拉乌碎去。众人看见千总等营兵，就歇手弗打保罗。³³ 箇遭千总走拢来柯其，吩咐驮两根链条锁住。就问箇是啥个人，其所做过是咋个事干。³⁴ 众人怀怀响，吩咐不一。千总为了吵乱靠其弗实，就吩咐带其到营里去。³⁵ 到了格步阶，为了众人拥挤，营兵只可以揜其。³⁶ 箇大潮百姓跟勒后头，怀怀响话：「弃掉其！」

³⁷ Pao-lo kw'a ta-tsing ying-li, teng ts'in-tsong wô, "Ngô hao teng ng kông ih-kyü feh?" Ts'in-tsong wô, "Hyi-lah shih-wô ng soh hyiao-teh-go? ³⁸ Ng soh feh-z [1]keh Yiæ-gyih nyiing, ziu-z zin-deo tsôh-lön, seh-ling keh s-ts'in gyiang-dao tseo-c'ih tao kw'ong-iæ di-fông go ma?" ³⁹ Pao-lo wô, "Ngô z Yiu-t'a nyiing, sang læ Kyi-li-kyüô-go Da-su, z yiu ming-deo zing-li-go pah-sing: gyiu ng ing-hyü ngô teng pah-sing kông *liang-kyü*."

³⁷ 保罗快带进营里，等千总话：「我好等尔讲一句弗？」 千总话：「希腊说话尔啥晓得个？」³⁸ 尔啥弗是箇埃及人^[1]，就是前头作乱，率领箇四千强盗走出到旷野地方个吗？」³⁹ 保罗话：「我是犹太人，生来基利家个大数，是有名头城里个百姓。求尔应许我等百姓讲两句。」

[1] Keh Yiæ-gyih nyiing z Y. 'E. 55 keh nyin tsôh-lön-go. 箇埃及人是耶（稣）后（头）55（年）箇年作乱个。（原注）

⁴⁰ Ts'in-tsong ing-hyü-de; Pao-lo ziu lih læ kah-bu-kæn-li, dziaoleh pah-sing siu yüih-yüih. *Gyi-lah* do-nyiang zing-lôh-de, Pao-lo ziu yüong Hyi-pah-læ-go t'u-ing k'æ k'eo, z-ka wô:

⁴⁰ 千总应许了。保罗就立来格步阶里，朝勒百姓手拥拥。其拉大样靜落了。 保罗就用希伯来个土音开口，是介话：

Sd. XXII.

“Cong-we shoh-pah hyüong-di, ts'ing ng-lah t'ing ngô næn-kæn zi feng-p'eo-go shih-wô. ² (Cong-nying t'ing-meng gyi yüong Hyi-pah-læ-go t'u-ing teng gyi-lah kông, yü-kô zing-bæn: *Pao-lo wô,*) ³ Ngô z-go Yiu-t'a ny ing, sang læ Kyi-li-kyüô-go Da-su, z dông-deo zing-li iang-do læ Kyüô-mô-lih-go meng-'ô, dziang-si 'ôh-jih tsu-tsang-go lih-fah, yi we-leh Jing-ming nyih-sing, ziang kyih-mih ng-lah cong-we ih-iyang-go. ⁴ Ngô zin-deo pih-næn keh-lu ny ing tao si-go di-bu, feh-leng nen-nyü tu bo-ts ky'ih-lôh kæn-li: ⁵ keh z tsi-s-deo teng cong tsiang-lao hao teng ngô tso te-tsang. Ngô yia z gyi-lah siu-li tsih-ziu sia peh hyüong-di go sing, ziu tao Da-mô-seh ky'i; tang-tsiang pô keh-deo læ-kæn-go ny ing bo-ts ta tao Yiæ-lu-sah-leng læ, ziu ying-vah.

「众位叔伯兄弟，请尔拉听我难间自分剖个说话。² (众人听闻其用希伯来个土音等其拉讲，愈加靜办。保罗话：) ³ 我是个犹太人，生来基利家个大数，是荡头城里养大来迦玛列个门下，详细学习祖宗个律法，又为了神明热心，像今末尔拉众位一样个。⁴ 我前头逼难箇路人到死个地步，弗论男女都縛仔掣落监里。⁵ 箇是祭司头等众长老好等我做对证。我也是其拉手里接受写拨兄弟个信，就到大马色去。打账把箇头来间个人縛仔带到耶路撒冷来，受刑罚。

⁶ “Ngô lu kw'a tseo tao Da-mô-seh siang-gying, iah-læ tsiu-ko z-'eo, hweh-jün t'in-li yiu do-do liang-kwông dön-ky'ün tsiao-djôh ngô.

⁷ Ngô ziu tih-tao di-yiang-li, t'ing-meng yiu sing-ing teng ngô wô, ‘Sao-lo, Sao-lo, ng dza-we pih-næn Ngô ni?’ ⁸ Ngô ziu we-teh wô, ‘Cü, Ng z jü?’ Gyi teng ngô wô, ‘Ngô ziu-z ng sô pih-næn-go Nô-sah-leh Yiæ-su.’ ⁹ (Teng ngô dong-de-go nyung k'en-kyin liang-kwông, yi ky'ih-hoh; tsih-z t'ing-feh-c'ih teng ngô kông-go Cü-kwu sing-ing.) ¹⁰ Ngô wô, ‘Cü, ngô kæ dza tso?’ Cü teng ngô wô, ‘Bô-ky'i-læ, tao Da-mô-seh ky'i; væn-pah ding-kwe peh ng tso go z-ken, tsiang-læ keh-deo we wô hyiang ng dao-gyi.’

⁶ 「我路快走到大马色相近，约来昼过时候，忽然天里有大大亮光团圈照着我。⁷ 我就跌倒地坪里，听闻有声音等我话：『扫罗，扫罗，尔咋会逼难我呢？』⁸ 我就回答话：『主，尔是谁？』其等我话：『我就是尔所逼难个拿撒勒耶稣。』⁹ （等我同队个人看见亮光，又吃惱。只是听弗出等我讲个主顾声音。）¹⁰ 我话：『主，我该咋做？』主等我话：『爬起来，到大马色去。凡百定规拨尔做个事干，将来箇头会话向尔道其。』

¹¹ “Ngô we-leh keh liang-kwông-go tsiao-yiao k'en-feh-kyin, sô-yi be dong-de nyung te-leh ngô siu, tao Da-mô-seh ky'i. ¹² Yiu ih-go Üô-nô-nyi-üô, dziu lih-fah k'en-læ z gyin-sing-go nyung, z deng læ keh-

deo go Yiu-t'a ny ing tu ts'ing-tsæn-go,¹³ tseo-tsing ngô u-sen, lih-tseng ngô wô, 'Hyüong-di Sao-lo, ng hao tsæ k'en-kyin.' Ngô tōng-z k'en-kyin gyi.¹⁴ Gyi yi wô, 'Ah-lah tsu-tsong-go Jing-ming yü-sin shih-lih ng-hao hyiao-teh Gyi-go ts-i, k'en-kyin keh-we tsing-dzih-go Cü-kwu, t'ing-meng Gyi k'eo-li-go shih-wô.¹⁵ Ing-we ng sô k'en-kyin sô t'ing-meng-go z-ken, iao læ cong-nying min-zin teng Gyi tso te-tsing.¹⁶ Næn-kæn ng wa iao teng soh-go ni? Bô-ky'i-læ, tao-kao Cü-go ming-deo ziu si-li, gyiang-diao ng-go ze.'

¹¹ 「我为了箇亮光个照耀看弗见，所以被同队人劬勒我手，到大马色去。¹² 有一个亚拿尼亚，就律法看来是虔心个人，是庵来箇头个犹太人都称赞个，¹³ 走进我乌碎，立仔等我话：『兄弟扫罗，尔好再看见。』我当时看见其。¹⁴ 其又话：『阿拉祖宗个神明预先设立尔好晓得其个旨意，看见箇位正直个主顾，听闻其口里个说话。¹⁵ 因为尔所看见所听闻个事干，要来众人面前等其做对证。¹⁶ 难间尔还要等啥个呢？爬起来，祷告主个名头受洗礼，澆掉尔个罪。』

¹⁷ “Eo-deo ngô tsæ tseo-cün Yiæ-lu-sah-leng, k'eo-k'eo læ sing-din-li tao-kao z-'eo ny ing ziu gyün-ky'i,¹⁸ k'en-kyin Gyi teng ngô wô, 'Yüong kw'a-kw'a tseo-c'ih Yiæ-lu-sah-leng; ing-we ng teng Ngô sô tso-go te-tsing gyi-lah feh k'eng tsih-ziu-go.'¹⁹ Ngô ziu wô, Cü, 'gyi-

lah hyiao-teh ngô su-djōng ky'ih keh-sing siang-sing Ng go cü-kwu lôh lao-kæn, læ kôh jü-we-dông-li tang gyi: ²⁰ wa-yiu Ng-go kyin-tsing Z-di-fæn gyi-go hyüih liu-c'ih-læ z-'eo, ngô z bông-pin lih-kæn, yia hwun-hyi gyi-lah long-sah gyi, ping-ts'ia kwu-djôh keh-sing long-sah gyi cü-kwu-go i-zông.' ²¹ Cü yi teng ngô wô, 'Ky'i; Ngô tang-tsiang ts'a ng yün-yün tao bih-koh ky'i.'

¹⁷ 「后头我再走转耶路撒冷，扣扣来圣殿里祷告时候人就倦去，¹⁸ 看见其等我话：『用快快走出耶路撒冷。因为尔等我所做个别对证其拉弗肯接受个。』¹⁹ 我就话，主，『其拉晓得我素常掣箇星相信尔个主顾落牢监，来各聚会堂里打其。²⁰ 还有尔个见证士提反其个血流出来时候，我是旁边立间，也欢喜其拉弄煞其，并且顾着箇星弄煞其主顾个衣裳。』²¹ 主又等我话：『去。我打账差尔远远到别国去。』」

²² Cong-nying t'ing tao gyi keh-kyü shih-wô, ziu sing-ing wæ-ky'i, wô, "Keh-cü-ka ny ing, shü-kæn-zông djü gyi diao; feh kæ peh gyi weh-tong." ²³ Gyi-lah wu-long-hyiang-liang, t'eh-diao i-zông, do-leh hwe-dzing dziao t'in lön tsah; ²⁴ ts'in-tsong ziu eo ny ing ta Pao-lo tsing ying-li, feng-fu yüong pin-ts k'ao-tang meng gyi, iao hyiao-teh cong-nying keh-cong-ka wæ gyi z soh-go yün-kwu. ²⁵ Gyi-lah do-leh bi-ta pông Pao-lo z-'eo, Pao-lo teng lih-tong-go pah-tsong wô, "Lo-mô

nying, feh-zing ding-ze, ng-lah hao tang gyi ma?”²⁶ Pah-tsong ih t‘ing-meng ziu ky‘i t‘ong-cü ts‘in-tsong, wô, “Ng sô tso-go yüong siao-sing: keh z Lo-mô ny ing.”²⁷ Ts‘in-tsong tseo-long-ky‘i, teng gyi wô, “Ng wô hyiang ngô dao, ng z Lo-mô ny ing ma?” Gyi wô, “Z-go.”²⁸ Ts‘in-tsong wô, “Ngô tso Lo-mô ny ing z yüong hyü-to ny ing-ts ma-go.” Pao-lo wô, “Ngô tao sang-c‘ih ziu-z-go.”²⁹ Keh-tsao keh-sing iao k‘ao-tang meng gyi go cü-kwu ziu tseo-k‘æ: ts‘in-tsong teh-cü gyi z Lo-mô ny ing, yi-kying bo-leh gyi de, yia ky‘ih-hoh.

²² 众人听到其箇句说话，就声音怀起，话：「箇株介人，世间上除其掉。弗该拨其活东。」²³ 其拉胡咙响亮，脱掉衣裳，驮勒灰尘朝天乱扎。²⁴ 千总就讴人带保罗进营里，吩咐用鞭子拷打问其，要晓得众人箇种介怀其是啥个缘故。²⁵ 其拉驮勒皮带绑保罗时候，保罗等立东个百总话：「罗马人，弗曾定罪，尔拉好打其吗？」²⁶ 百总一听闻就去通知千总，话：「尔所做個用小心。箇是罗马人。」²⁷ 千总走拢去，等其话：「尔话向我道，尔是罗马人吗？」其话：「是个。」²⁸ 千总话：「我做罗马人是用许多银子买个。」保罗话：「我到生出就是个。」²⁹ 箇遭箇星要拷打问其个主顾就走开。千总得知其是罗马人，已经缚勒其了，也吃惱。

³⁰ DI-NYI nyih, iao ky‘üoh-ky‘üoh-jih-jih hyiao-teh gyi be Yiu-t‘a ny ing sô kao go en-gyin, ziu ka gyi-go bo, feng-fu cong tsi-s-deo teng

djün kong-we tu læ; ta Pao-lo lôh-læ, peh gyi lih læ gyi-lah-go min-zin.

³⁰ 第二日，要确确实实晓得其被犹太人所告个案件，就解其个缚，吩咐众祭司头等全公会都来。带保罗落来，拨其立来其拉个面前。

Sd. XXIII.

Pao-lo ts'ing-ting k'en-k'en kong-we, wô, “Cong-we hyüong-di, ngô læ Jing-ming min-zin yiang-iang i-leh liang-sing tso-nying, ih-dzih tao næn-kæn.”

保罗清盯看看公会，话：「众位兄弟，我来神明面前样样依勒良心做人，一直到难间。」

² Tsi-s-deo Üô-nô-nyi-üô feng-fu gyi bông-pin lih-tong-go ny ing tang gyi-go cü-pô. ³ Keh-tsao Pao-lo teng gyi wô, “Ng bah-feng shih-c'ih-go ziang! Jing-ming tsiang-læ we tang ng. Ng zo-ts iao tsiao lih-fah sing ngô, wa we we-be lih-fah eo ny ing tang ngô ma?” ⁴ Bông-pin lih-tong-go ny ing wô, “Jing-ming-go tsi-s-deo ng tu we zôh gyi ma?” ⁵ Pao-lo ziu wô, “Hyüong-di, ngô feh hyiao-teh gyi z-go tsi-s-deo: ing-we

Shü-li sia-tih wô, ‘Ng pah-sing-go kwun-fu feh-k’o wô gyi ḫwa.’ [C. 22. 28.]”

² 祭司头亚拿尼亚吩咐其旁边立东个人打其个嘴巴。³ 箇遭保罗等其话：「尔白粉刷出个墙！神明将来会打尔。尔坐仔要照律法审我，还会违背律法讴人打我吗？」⁴ 旁边立东个人话：「神明个祭司头尔都会鑿其吗？」⁵ 保罗就话：「兄弟，我弗晓得其是个祭司头。因为书里写的话：『尔百姓个官府弗可话其坏。』」[C. 22. 28.]」

⁶ Pao-lo teh-cü gyi-cong yiu-teh z Sah-t’u-kæ nyiŋ, yiu-teh z Fah-li-sæ nyiŋ, ziu læ kong-we li-deo eo-hyiang wô, “Cong-we hyüong-di, Ngô z Fah-li-sæ nyiŋ, yia z Fah-li-sæ nyiŋ-go ng-ts; we-leh siang-vông si-ts tsæ weh-cün-læ, ngô næn-kæn be p’un-tön-de.”⁷ Pao-lo kōng keh-go shih-wô, Fah-li-sæ nyiŋ teng Sah-t’u-kæ nyiŋ ziu tsang-ky’i-læ; cong-nyiŋ liang-’ô feng-k’æ.⁸ Ing-we Sah-t’u-kæ nyiŋ wô m-neh tsæ-weh-go z-ken, yia m-neh t’in-s teng ling; Fah-li-sæ nyiŋ wô keh liang yiang tu yiu-go.⁹ Ziu do-nyiang wu-long-hyiang-liang: Fah-li-sæ keh-pin doh-shü-nyiŋ bô-ky’i-læ tsang-leng, wô, “Keh-go nyiŋ ah-lah zing-feh-c’ih soh-go ḫwa-c’ü: ‘ôh-tsia yiu ling, ‘ôh-tsia yiu t’in-s teng gyi kōng, ah-lah m-nao ti-dih Jing-ming.’¹⁰ Kyi-kying do-nyiang tsang-zao, ts’in-tsong k’ong-p’ô Pao-lo be gyi-lah

p'ah-ky'üoh, ziu feng-fu ping tseo-lôh, læ cong-nying li-deo deh gyi
c'ih-læ, ta-tsing ying-li.

⁶ 保罗得知其中有得是撒土该人，有得是法利赛人，就来公会里头讴响话：「众位兄弟，我是法利赛人，也是法利赛人个儿子。为了想望死仔再活转来，我难间被判断了。」⁷ 保罗讲箇个说话，法利赛人等撒土该人就争起来。众人两下分开。⁸ 因为撒土该人话呒得再活个事干，也呒得天使等灵。法利赛人话箇两样都有个。⁹ 就大样胡咙响亮。法利赛箇边读书人爬起来争论，话：「箇个人阿拉寻弗出啥个坏处。或者有灵，或者有天使等其讲，阿拉呒得好抵敌神明。」¹⁰ 既经大样争造，千总恐怕保罗被其拉派吃，就吩咐兵走落，来众人里头夺其出来，带进营里。

¹¹ Tōng-yia Cü tao gyi u-sen læ, wô, “Pao-lo, fōng-sing; ng læ Yiæ-lu-sah-leng kyi-jün ts'ih-sing te-tsing Ngô z-ken, læ Lo-mô yia pih iao z-ka tso te-tsing.”

¹¹ 当夜主到其乌碎来，话：「保罗，放心。尔来耶路撒冷既然切身对证我事干，来罗马也必要是介做对证。」

¹² TAO-LEH t'in-liang, yiu kyi-go Yiu-t'a ny ing dô-kô kyih-leh tông, vah-tsiu, wô feh-zing sah Pao-lo, feh ky'üoh feh hah. ¹³ Vah keh-go tsiu cü-kwu yiu s-jih-to ny ing. ¹⁴ Gyi-lah tseo tao keh-sing tsi-s-deo tsiang-lao u-sen, wô, “Ah-lah yi-kying vah zing-do-tsiu, feh-zing sah

Pao-lo, ih-ngæn tu feh ky'üoh.¹⁵ Næn-kæn væn ng-lah teng cong kong-we t'ong-cü ts'in-tsong, ts'ing gyi ming-tsiao ta Pao-lo lôh-læ kyin ng-lah, tsih sön iao hyiao-teh gyi-go z-ken yü-kô dziang-si; ah-lah, tsiang-teng gyi wa feh tao ng-lah u-sen, cing-be sah-diao gyi.”

¹² 到了天亮，有几个犹太人大家结了党，罚咒，话弗曾杀保罗，弗吃弗喝。¹³ 罚箇个咒主顾有四十多人。¹⁴ 其拉走到箇星祭司头长老乌碎，话：「阿拉已经罚甚大咒，弗曾杀保罗，一眼都弗吃。¹⁵ 难间烦尔拉等众公会通知千总，请其明朝带保罗落来见尔拉，只算要晓得其个事干愈加详细。阿拉，将等其还弗到尔拉乌碎，准备杀掉其。」

¹⁶ Pao-lo tsi-me-go ng-ts t'ing-meng keh gyiang gyi go z-ken, ziu ky'i tseo-tsing ying-li, t'ong-cü Pao-lo.¹⁷ Pao-lo ziu ts'ing ih-go pah-tsong læ, wô, “Ling keh-go 'eo-sang ky'i kyin ts'in-tsong; ing-we yiu ih-yiang z-ken iao t'ong-cü gyi.”¹⁸ Gyi ziu ling gyi ky'i kyin ts'in-tsong, wô, “Væn-nying Pao-lo ts'ing ngô læ, iao ngô ling keh-go 'eo-sang læ kyin ng, yiu ih-yiang z-ken iao wô hyiang ng dao.”¹⁹ Ts'in-tsong ziu ſa-leh gyi siu, tseo-ko tao s-'ô u-dông, meng gyi wô, “Ng yiu soh-go z-ken iao t'ong-cü ngô?”²⁰ Gyi wô, “Yiu-t'a nying yi-kying iah-hao gyiu ng ming-tsiao ta Pao-lo tao kong-we-li, tsih sön iao tsæ ts'ah-föng gyi dziang-si.²¹ Ng m-nao t'ing-sing gyi: ing-we nen-cong yiu s-

jih-to ny ing gyiang gyi kæn; gyi-lah z vah-tsiu, feh-zing sah gyi, feh ky'üoh feh hah; næn-kæn yi-kying cing-be, tæn-teng ng ing-hyü.”²²
Ts'in-tsong ziu peh 'eo-sang ky'i, feng-fu gyi, “Ng keh-ky'i z-ken t'ong-cü ngô, m-nao wô hyiang ny ing-kô dao.”

¹⁶ 保罗姊妹个儿子听闻箇涼其个事干，就去走进营里，通知保罗。¹⁷ 保罗就请一个百总来，话：「领箇个后生去见千总。因为有一样事干要通知其。」¹⁸ 其就领其去见千总，话：「犯人保罗请我来，要我领箇个后生来见尔，有一样事干要话向尔道。」¹⁹ 千总就拉勒其手，走到到私下乌荡，问其话：「尔有啥个事干要通知我？」²⁰ 其话：「犹太人已经约好求尔明朝带保罗到公会里，只算要再察访其详细。²¹ 尔呒得好听信其。因为内中有四十多人涼其间。其拉是罚咒，弗曾杀其，弗吃弗喝。难间已经准备，单等尔应许。」²² 千总就拨后生去，吩咐其：「尔箇起事干通知我，呒得好话向人家道。」

²³ Ts'in-tsong ziu eo liang-go pah-tsong læ, teng gyi-lah wô, “Ky'i be-bæn nyi-pah ping, wa-yiu mô-ping ts'ih-jih, djang-ts'iang-siu nyi-pah, lin-yia nyi-kang dong-sing tao Kæ-sah-li-üô ky'i:²⁴ ping-ts'ia be-bæn sang-k'eo, peh Pao-lo gyi-ts, wu-song gyi tao tsong-toh Fi-lih-z usen.”²⁵ Yi sia ih-fong sing tsiao 'ô-veng ka:

²³ 千总就讴两个百总来，等其拉话：「去备办二百兵，还有马兵七十，长枪手二百，连夜二更动身到该撒利亚去。²⁴ 并且备办牲口，拨保罗骑仔，护送其到总督腓力士乌碎。」²⁵ 又写一封信照下文介：

²⁶ “Keh-lao-tiu Li-si-üô sia sing peh tsong-toh Fi-lih-z da-jing, ts'ing-ts'ing en. ²⁷ Keh-go ny ing be Yiu-t'a ny ing k'ô-ky'i, kw'a iao long-sah; ngô teh-cü gyi z Lo-mô ny ing, ta-leh ping ky'i kyi gyi c'ih. ²⁸ Ngô iao hyiao-teh gyi-lah kao gyi go en-gyin, ziu ta gyi lôh tao gyi-lah-go kong-we-li: ²⁹ k'en-kyin sô kao gyi go en-gyin *peh-ko* z kwæn-djôh gyi-lah-go lih-fah, bing m-neh kæ si kæ bo go ze-ming. ³⁰ 'Eo-deo yiu ny ing pô Yiu-t'a ny ing tang-tsiang gyang gyi go kyi-kao t'ong-cü ngô, ngô ze-siu song-zông-læ kyin ng, yia feng-fu keh-sing nyün-kao læ ng-go min-zin kao gyi. Dæn-nyün ng k'ông-gyin.”

²⁶ 「革老丢·吕西亚写信拨总督腓力士大人，请请安。²⁷ 箇个人被犹太人柯去，快要弄煞。我得知其是罗马人，带勒兵去救其出。

²⁸ 我要晓得其拉告其个案件，就带其落到其拉个公会里。²⁹ 看见所告其个案件不过是关着其拉个律法，并呒得该死该缚个罪名。³⁰ 后头有人把犹太人打账弶其个计较通知我，我随手送上来见尔，也吩咐箇星原告来尔个面前告其。但愿尔康健。」

²¹ Keh-tsao ping i gyi-go 'ao-ling, pô Pao-lo lin-yia song tao En-di-p'ô-ti. ³² Di-nyi nyih peh mô-ping song gyi ky'i, zi kyü tao ying-li. ³³ Gyi-lah tao-leh Kæ-sah-li-üô, pô keh-fong sing song-zông peh tsong-toh, yia peh Pao-lo lih læ gyi min-zin. ³⁴ Tsong-toh k'en-hao, meng z 'ah-li keh sang nying, ziu hyiao-teh gyi z Kyi-li-kyüô nying; ³⁵ ziu wô, "Teng ng-go nyün-kao læ, ngô we t'ing ng-go dziang-si." Ziu feng-fu læ Hyi-lih-go wÔng-kong-li ah gyi kæn.

³¹ 箇遭兵依其个号令，把保罗连夜送到安提帕底。³² 第二日拨马兵送其去，自归到营里。³³ 其拉到了该撒利亚，把箇封信送上拨总督，也拨保罗立来其面前。³⁴ 总督看好，问是何里箇省人，就晓得其是基利家人。³⁵ 就话：「等尔个原告来，我会听尔个详细。」就吩咐来希律个王宫里押其间。

Sd. XXIV.

KO-LEH ng nyih, tsi-s-deo Üô-nô-nyi-üô, teng keh-sing tsiang-lao, wa-yiu ih-go we-kÔng-we-wÔ-go nying T'iah-t'u-lo, tu lôh-læ; læ tsong-toh u-sen kao Pao-lo zÔng.

过了五日，祭司头亚拿尼亚，等箇星长老，还有一个会讲会话个人帖土罗，都落来。来总督乌碎告保罗上。

² Pao-lo eo-læ, T'iah-t'u-lo ziu kao gyi zōng, wô, “Ah-lah kyi-jün k'ao-djôh ng neng-keo t'a-t'a-bing-bing, ping-ts'ia ky'ü-leh ng sin-kyin-ts-ming tso-c'ih kwōng-ming-tsing-da z-ken, s-teh dōng-deo keh koh yiu ih-c'ü, ³ sô-yi ah-lah kôh-tao-c'ü z-djōng yiu do-nyiang ken-eng-go sing zia-zia ng, Fi-lih-z da-jing. ⁴ Næn-kæn sæn-leh ngô to væn ng, gyiu ng kw'un-shü t'ing ah-lah ling-kying *kōng liang-kyü*.

² 保罗讴来，帖土罗就告其上，话：「阿拉既然靠着尔能够太太平平，并且亏了尔先见之明做出光明正大事干，使得荡头箇国有
一处，³ 所以阿拉各到处时常有大样感恩个心谢谢尔，腓力士大人。⁴ 难间省勒我多烦尔，求尔宽恕听阿拉领径讲两句。」

⁵ “Ah-lah k'en-kyin keh-go cü-kwu z ūeng-nying, ts'ao-lön t'in-'ô cong Yiu-t'a nyding, tso Nô-sah-leh keh kyiao-go deo-nao; ⁶ gyi wa iao væn-djôh sing-din: ah-lah ziu k'ô gyi, tang-tsiang tsiao ah-lah-go lih-fah p'un-tön gyi. ⁷ Tsih-yiu ts'in-tsong Li-si-üô tseo-læ, dzong ah-lah-go siu-li gyiang deh-leh-ky'i, ⁸ feng-fu gyi-go nyün-kao tao ng-go usen læ. Næn-kæn ng meng gyi, zi hao ming-bah ah-lah sô kao gyi go long-tsong z-ken.”

⁵ 「阿拉看见箇个主顾是瘟人，吵乱天下众犹太人，做拿撒勒箇教个头脑。⁶ 其还要犯着圣殿。阿拉就柯其，打账照阿拉个律法判断其。⁷ 只有千总吕西亚走来，从阿拉个手里强夺了去，⁸ 吩咐其

个原告到尔个鸟碎来。难间尔问其，自好明白阿拉所告其个拢总事干。」

⁹ Yiu-t'a ny ing tu ze-leh gyi, wô, "Z-ken *jih-dzæ z-ka*."

⁹ 犹太人都随勒其，话：「事干实在是介。」

¹⁰ Tsong-toh deo ūeh-ūeh, eo Pao-lo kōng: gyi ziu wô, "Ngô hyiao-teh ng tso keh koh-go p'un-tön-kwun [1]to nyin de, sô-yi ngô keng-kô fōng-sing feng-p'eo zi-go z-ken peh ng t'ing. ¹¹ Ng hao hyiao-teh ngô zōng Yiæ-lu-sah-leng ky'i tso li-pa, kōng-kōng tsih-leh jih-nyi nyih. ¹² Gyi-lah bing m-neh k'en-kyin ngô læ sing-din-li teng ny ing-kô bin-leng, 'ôh-tsia ts'ao-lön pah-sing; ziu-z jü-we-dōng teng zing-li kôh-tao-c'ü, yia m-neh *k'en-kyin ngô ka tso*: ¹³ ping-ts'ia gyi-lah næn-kæn sô kao ngô go z-ken yi wæn-feh-c'ih te-tsing. ¹⁴ *Tsih-yiu* keh ih-yiang ngô læ ng-go u-sen tsiao-jing, ziu-z gyi-lah sô wô *zia* kyiao keh lu, ngô z-ka voh-z tsu-tsong-go Jing-ming, z siang-sing long-tsong læ lih-fah teng sin-cü-nying-go *shü-li* sia-tih-go shih-wô; ¹⁵ ping-ts'ia ngô siang-vông Jing-ming we peh si-go cü-kwu, feh-leng tsing-dzih feh tsing-dzih, tsiang-læ tu weh-cün-læ; keh yia z gyi-lah zi sô siang-vông-go. ¹⁶ We-leh ka, ngô-zi min-li, s-teh ngô djōng-djōng læ Jing-ming teng ny ing-go min-zin dzeng te-leh-djü-go liang-sing.

¹⁰ 总督头頍頍，讴保罗讲。其就话：「我晓得尔做箇国个判断官多年了^[1]，所以我更加放心分割自个事干拨尔听。¹¹ 尔好晓得我上耶路撒冷去做礼拜，讲讲只勒十二日。¹² 其拉并呒得看见我来圣殿里等人家辩论，或者吵乱百姓。就是聚会堂等城里各到处，也呒得看见我介做。¹³ 并且其拉难间所告我个事干又还弗出对证。¹⁴ 只有箇一样我来尔个鸟碎招认，就是其拉所话邪教箇路，我是介服侍祖宗个神明，是相信拢总来律法等先知人个书里写的个说话。¹⁵ 并且我想望神明会拨死个主顾，弗论正直弗正直，将来都活转来。箇也是其拉自所想望个。¹⁶ 为了介，我自勉励，使得我常常来神明等人个面前存对勒住个良心。

[1] *Fi-lih-z tso Yiu-t'a-go tsong-toh, z Y. 'E. 53 zōng-dzing.* 腓力士做犹太个总督，是耶（稣）后（头）53（年）上任。（原注）

¹⁷ “Ngô li-k'æ Yiu-t'a kyi nyin, 'eo-deo kyü-læ, iao tsiu-tsi ngô-zi peng-koh-nying, wa-yiu hyin tsi-veh. ¹⁸ Ngô ka læ-tih tso, yiu kyi-go dzong Üô-si-üô læ-go Yiu-t'a nying k'en-kyin ngô læ sing-din-li, yi-kying kyih-zing, nying yi feh to, yi feh nao-nyih, ¹⁹ Keh-sing nying kæ tao ng-go min-zin læ-tong, ziah yiu soh-go p'i-bing ngô go en-gyin, hao kao ngô. ²⁰ Ziu-z dōng-deo læ-tong-go nying, ngô zin-deo lih læ kong-we min-zin z-'eo, ziah-z k'en-kyin ngô yiu soh-go ts'o-c'ü, næn-kæn hao wô-c'ih-læ. ²¹ Ngô lih læ gyi-lah cong-nyiang sô eo-hyiang-

go, ziu-z ‘we-leh si-ts tsæ-weh-go dao-li, ngô kyih-mih be ng p'un-tön-de,’ djü-leh keh ih-kyü ts-nga gyi-lah m-kao soh-go hao wô ngô.”

¹⁷ 「我离开犹太几年，后头归来，要周济我自本国人，还有献祭物。¹⁸ 我介来的做，有几个从亚西亚来个犹太人看见我来圣殿里，已经洁淨，人又弗多，又弗闹热，¹⁹ 箇星人该到尔个面前来东，若有啥个批评我个案件，好告我。²⁰ 就是荡头来东个人，我前头立来公会面前时候，若是看见我有啥个错处，难间好话出来。²¹ 我立来其拉中央所讴响个，就是『为了死仔再活个道理，我今末被尔判断了。』除勒箇一句之外其拉呒告啥个好话我。」

²² Fi-lih-z yi-kying hyiao-teh keh dao-li-go djang-si, t'ing-meng keh-sing shih-wô ziu kw'un-iah gyi-lah, wô, “Teng ts'in-tsong Li-si-üô lôh-læ, ngô we sing-kyih ng-lah-go en-gyin.” ²³ Ziu feng-fu pah-tsong kwun-ah Pao-lo; iao kw'un-dæ gyi; wa-jiu gyi-zi-go nyung ziah iao kong-ing gyi, 'oh-tsia læ mōng-mōng gyi go, vong tsu-djü gyi.

²² 腓力士已经晓得箇道理个详细，听闻箇星说话就宽约其拉，话：「等千总吕西亚落来，我会审结尔拉个案件。」²³ 就吩咐百总管押保罗。要宽待其。还有其自个人若要供应其，或者来望望其个，留阻住其。

²⁴ Ko-leh kyi nyih, Fi-lih-z teng gyi lao-nyüing T'u-si-lah, z Yiu-t'a-go nyü-nyung, dô-kô læ; ziu djün Pao-lo, t'ing gyi kóng keh siang-

sing Kyi-toh go dao-li.²⁵ Pao-lo kōng-tao tsing-dzih teng tsih-cü-go
'ang-we, lin tsiang-læ p'un-tön-go z-ken, Fi-lih-z ziu ky'ih-hoh, *teng*
gyi wô, "Næn-kæn ng ts'ia ky'i: yiu bin-go z-'eo we tsæ eo ng læ."²⁶
Gyi wa-yiu siang-vông Pao-lo we coh nying-ts peh gyi, hao fông gyi
ky'i; keh-lah le-ts' eo gyi læ, dô-kô kōng.

²⁴ 过了几日，腓力士等其老娘土西拉，是犹太个女人，大家来。就传保罗，听其讲箇相信基督个道理。²⁵ 保罗讲到正直等节制个行为，连将来判断个事干，腓力士就吃惱，等其话：「难间尔且去。有便个时候会再讴尔来。」²⁶ 其还有想望保罗会给银子拨其，好放其去。箇拉屡次讴其来，大家讲。

²⁷ [1] Ko-leh liang nyin, Po-gyiu Fi-z-tu læ tsih Fi-lih-z-go ing: Fi-lih-z iao ts'eo Yiu-t'a nying-go c'ü, dzing-gyiu coh Pao-lo kwæn-tong.

²⁷ 过了两年^[1]，波求·非士都来接腓力士个印。腓力士要凑犹太人个趣，仍旧给保罗关东。

[1] Y. E. 62. 耶（稣）后（头）62（年）。（原注）

FI-Z-TU zōng-dzing, ko-leh sən nyih dzong Kæ-sah-li-üô zōng
Yiæ-lu-sah-leng ky‘i.² Tsi-s-deo teng Yiu-t‘a-go hyiang-sing ziu læ gyi
u-sen kao Pao-lo zōng; yi gyiu gyi,³ iao gyi s eng ts‘a nying ky‘i ta Pao-
lo tao Yiæ-lu-sah-leng læ: *gyi-lah zi* eo nying læ lu-li gyiang gyi tong,
iao *teo-leh* sah gyi.⁴ Fi-z-tu we-teh, wô Pao-lo z læ Kæ-sah-li-üô
kwun-ah-kæn, zi deng-feh-teh kyi nyih iao dong-sing ky‘i-go.⁵ Gyi yi
wô, “Ng-lah cong-nyiang yiu sing-kying go hao dô-kô lôh-ky‘i; keh-go
nying yiu soh-go *wā-c‘ü*, hao kao gyi.”

非士都上任，过了三日从该撒利亚上耶路撒冷去。² 祭司头等
犹太个乡绅就来其乌碎告保罗状，又求其，³ 要其赐恩差人去带保
罗到耶路撒冷来：其拉自讴人来路里谅其东，要斗勒杀其。⁴ 非士
都回答，话保罗是来该撒利亚管押间，自庵弗得几日要动身去个。⁵
其又话：「尔拉中央有绅衿个好大家落去，箇个人有啥个坏处，好
告其。」

⁶ Læ gyi-lah u-sen yi tæn-kôh [1]jih-deo-pah nyih, ziu lôh Kæ-
sah-li-üô ky‘i; di-nyi nyih zo-dông, feng-fu ta Pao-lo c‘ih-læ.⁷ Ta-tao-
de, keh-sing dzong Yiæ-lu-sah-leng læ-go Yiu-t‘a nying dön-ky‘ün lih-
tong, pô hyü-to wæn-feh-c‘ih te-tsing go djong-deo ze-ming kong-kyih
Pao-lo.⁸ Pao-lo feng-p‘eo, wô, “Yiu-t‘a nying-go lih-fah, teng sing-din,
teng Kæ-sah, ngô tu ih-ngæn m-neh væn-djôh.”

⁶ 来其拉乌碎又耽搁十头八日^[1]，就落该撒利亚去。第二日坐堂，吩咐带保罗出来。⁷ 带到了，箇星从耶路撒冷来个犹太人团圈立东，把许多还弗出对证个重头罪名攻击保罗。⁸ 保罗分割，话：「犹太人个律法，等圣殿，等该撒，我都一眼呒得犯着。」

[1] *Yiu-teh kwu-kyün wô, jih-to nyih.* 有得古卷话，十多日。（原注）

⁹ *Fi-z-tu iao ts'eo Yiu-t'a nying-go c'ü, ziu teng Pao-lo wô, "Ng k'eng zōng Yiæ-lu-sah-leng, keh-deo læ ngô min-zin sing kwun-s feh?"* ¹⁰ *Pao-lo wô, "Ngô næn-kæn lih læ Kæ-sah-go fah-dōng-zōng, z ngô ing-kæ t'ing sing-p'un go di-fōng. Ngô m-neh ūa-c'ü tao Yiu-t'a nying, ng yia ming-ming hyiao-teh-go.* ¹¹ *Ngô ziah yiu soh-go ūa-c'ü, 'ōh-tsia væn-djōh soh-go si-ze, ziu-z si yia feh t'e-dz: ziah-z gyi-lah kao ngô go z-ken tu z hyü-go, m-nying hao pô ngô kao-fu gyi-lah. Ngô gyiu Kæ-sah sing-ün."*

⁹ 非士都要凑犹太人个趣，就等保罗话：「尔肯上耶路撒冷，箇头来我面前审官司弗？」¹⁰ 保罗话：「我难间立来该撒个法堂上，是我应该听审判个地方。我呒得坏处到犹太人，尔也明明晓得个。¹¹ 我若有啥个坏处，或者犯着啥个死罪，就是死也弗推辞。若是其拉告我个事干都是虚个，呒人好把我交付其拉。我求该撒伸冤。」

¹² Keh-tsao Fi-z-tu teng kong-we siang-liang-ts, ziu we-teh wô,
“Ng gyiu Kæ-sah sing-ün ma? *ka-ni*, ziu peh ng ky‘i kyin Kæ-sah.”

¹² 箇遭非士都等公会商量仔，就回答话：「尔求该撒伸冤吗？
介呢，就拨尔去见该撒。」

¹³ KO-LEH kyi nyih, Üô-kyi-p’ô wông teng Pah-nyi-kyi tao Kæ-sah-li-üô ky‘i mông-mông Fi-z-tu.

¹³ 过了几日，亚基帕王等百尼基到该撒利亚去望望非士都。

¹⁴ Keh-deo deng-leh hao-kyi nyih, Fi-z-tu pô Pao-lo-go z-ken kao-su wông dao, wô, “*Dông-deo* yiu ih-go nyding, Fi-lih-z ky‘i-go z-‘eo dzing-gyiu coh gyi kwæn-tong: ¹⁵ ngô tao-leh Yiæ-lu-sah-leng, cong tsi-s-deo teng Yiu-t‘a nyding-go tsiang-lao kao gyi, iao ngô ding gyi-go ze. ¹⁶ Ngô we-teh gyi-lah wô, ‘Be-kao feh-zing teng nyün-kao teo-deo, feh-zing peh gyi kyi-we hao feng-p’eo sô kao gyi go en-gyin, ziu i nyding-kô sing-siang bæn gyi si-ze, feh-z Lo-mô nyding-go kwe-kyü.’ ¹⁷ Sô-yi gyi-lah ih tao dông-deo læ, ngô ih-ngæn feh dzi-wun, di-nyi nyih ziu zo-dông, feng-fu ta gyi c‘ih-læ. ¹⁸ Dæn-z keh-sing nyün-kao lih-c‘ih-læ, bing m-neh pô ngô sô ts‘eng-tao-go z-ken kao gyi: ¹⁹ tæn-tsih nyi-leng gyi-lah zi kyiao-meng-go z-ken, wa-yiu ih-go si-ko-liao Yiæ-su, Pao-lo wô Gyi z weh-go, z-ka kao gyi. ²⁰ Ngô feh hyiao-teh dza töñ keh-go en-gyin, keh-lah meng gyi iao tao Yiæ-lu-sah-leng, keh-deo

ky'i sing kwun-s feh.²¹ Dæn-z Pao-lo kao nyü-zōng, iao ngô ah gyi
tong liu peh [1]Si-pô-z-toh sing-p'un; ngô ziu feng-fu kwun-ah gyi,
teng-tao ka peh Kæ-sah."

¹⁴ 箇头庵勒好几日，非士都把保罗个事干告诉王道，话：「荡头有一个人，腓力士去个时候仍旧给其关东。¹⁵ 我到了耶路撒冷，众祭司头等犹太人个长老告其，要我定其个罪。¹⁶ 我回答其拉话：『被告弗曾等原告斗头，弗曾拨其机会好分割所告其个案件，就依人家心想办其死罪，弗是罗马人个规矩。』¹⁷ 所以其拉一到荡头来，我一眼弗迟缓，第二日就坐堂，吩咐带其出来。¹⁸ 但是箇星原告立出来，并呒得把我所忖到个事干告其。¹⁹ 单只议论其拉自教门个事干，还有一个死过了耶稣，保罗话其是活个，是介告其。²⁰ 我弗晓得咋断箇个案件，箇拉问其要到耶路撒冷，箇头去审官司弗。²¹ 但是保罗告御状，要我押其东留拨西巴士督^[1]审判，我就吩咐管押其，等到解拨该撒。」

[1] Si-pô-z-toh, 'ôh wô Üô-kwu-z-toh, z Lo-mô wông-ti-go koh-'ao: Kæ-sah yia z-ka. 西巴士督，或话亚古士督，是罗马人皇帝个国号。该撒也是介。（原注）

²² Üô-kyi-p'ô ziu teng Fi-z-tu wô, "Ngô yia iao t'ing keh-go nying kông." Fi-z-tu wô, "Ming-tsiao ng hao t'ing gyi."

²² 亚基帕就等非士都话：「我也要听箇个人讲。」非士都话：
「明朝尔好听其。」

²³ DI-NYI nyih Üô-kyi-p'ô teng Pah-nyi-kyi pa-leh djün-fu tsih-z
læ, wa-yiu keh-sing ts'in-tsong, zing-li-go hyiang-sing, dô-kô tseo-
tsing kong-dông-li; Fi-z-tu feng-fu, gyi-lah ziu pô Pao-lo ta-c'ih-tong.

²³ 第二日亚基帕等百尼基摆勒全副执事来，还有箇星千总，城
里个乡绅，大家走进公堂里。 非士都吩咐，其拉就把保罗带出东。

²⁴ Fi-z-tu wô, “Üô-kyi-p'ô wông, teng dô-kô læ-tong-go cong-we,
ng-lah k'en-kyin keh-go ny ing, ziu-z cong Yiu-t'a ny ing læ Yiæ-lu-sah-
leng teng dông-deo læ gyiu ngô, hyiang-hyiang wô feh kæ peh gyi tsæ
weh ih-zông go. ²⁵ Dæn-z ngô hyiao-teh gyi m-teh væn-ko si-ze, tsæ-
wô gyi-zi gyiu Si-pô-z-toh sing-ün; keh-lah ngô ding-kyin ka gyi zông-
ky'i. ²⁶ Ngô m-neh gyi soh-go jih-dzing hao tseo-ming ngô cü: sô-yi ta
gyi c'ih læ ng cong-we min-zin, keng-kô iao-kying-go z læ ng Üô-kyi-
p'ô wông-go min-zin, s-teh dzô-ts'ah ts-'eo ngô 'ôh-tsia yiu soh-go hao
sia. ²⁷ Ing-we ngô ts'eng, ka væn-nying zông-ky'i, feh song gyi-go en-
kyün, z ü li feh 'eh-go.”

²⁴ 非士都话： 「亚基帕王，等大家来东个众位，尔拉看见箇个
人，就是众犹太人来耶路撒冷等荡头来求我，响响话弗该拔其再活
一晌个。 ²⁵ 但是我晓得其呒得犯过死罪，再话其自求西巴士督伸
冤，箇拉我定见解其上去。 ²⁶ 我呒得其啥个实情好奏明我主。所以
带其出来尔众位面前，更加要紧个是来尔亚基帕王个面前，使得查

察之后我或者有啥个好写。²⁷ 因为我忖，解犯人上去，弗送其个案卷，是于理弗合个。」

Sd. XXVI.

Üô-kyi-p'ô ziu teng Pao-lo wô, “Cing ng-zi feng-p'eo.” Pao-lo siu di-tæn-ky'i, feng-p'eo, z-ka wô:

亚基帕就等保罗话：「准尔自分割。」保罗手提带起，分割，
是介话：

² “Üô-kyi-p'ô wông, kông-tao Yiu-t'a ny ing sô kao ngô go long-
tsong z-ken, kyih-mih neng-keo læ ng-go min-zin feng-p'eo, ngô
ts'eng-ts'eng z ngô-go zao-hwô: ³ ing-we ng ting ming-bah Yiu-t'a
ny ing long-tsong-go kwe-kyü teng nyi-leng. Sô-yi gyiu ng næ-sing
t'ing ngô.

² 「亚基帕王，讲到犹太人所告我个拢总事干，今末能够来尔
个面前分割，我忖忖是我个造化，³ 因为尔顶明白犹太人拢总个规
矩等议论。所以求尔耐心听我。

⁴ “Ngô dzong ky'i-deo deng læ Yiæ-lu-sah-leng ngô peng-koh-
nying cong-nyiang, dzong siao dza-go tso-nying, cong Yiu-t'a ny ing tu

hyiao-teh-go.⁵ Gyi-lah ziah k'eng tso te-tsing, ih-hyiang hyiao-teh ngô
z i ah-lah ting nyin-go kyiao-meng tso Fah-li-sæ nying.⁶ Næn-kæn
we-leh siang-vông Jing-ming sô ing-hyü tsu-tsong go, ngô læ-tong lih-
ts be p'un-tön.⁷ Ah-lah jih-nyi-go ts-p'a, nyih-yia gying-lih voh-z *Jing-*
ming, yia z siang-vông teh-djôh keh-go ing-hyü. Üô-kyi-p'ô wông, ngô
we-leh keh-go siang-vông be Yiu-t'a nying kao-de.

⁴ 「我从起头庵来耶路撒冷我本国人中央，从小咋个做人，众
犹太人都晓得个。⁵ 其拉若肯做对证，一向晓得我是依阿拉顶严个
教门做法利赛人。⁶ 难间为了想望神明所应许祖宗个，我来东立仔
被判断。⁷ 阿拉十二个支派，日夜勤力服侍神明，也是想望得着箇
个应许。亚基帕王，我为了箇个想望被犹太人告了。

⁸ “Dza-go! Jing-ming s-teh si-nying tsæ weh-cün-læ, ng-lah næn-
dao sön z siang-sing-feh-læ ma?⁹ Ngô-zi zin-deo ts'eng-ts'eng ing-kæ
yüong hyü-to *fōng-fah* kong-kyih Nô-sah-leh Yiæ-su-go ming-deo.¹⁰
Ngô ziu læ Yiæ-lu-sah-leng z-ka tso: cong tsi-s-deo-go siu-li tsih-ziu-
leh gyün-ping k'ô hyü-to sing-du, kwæn læ lao-kæn; gyi-lah be long-
sah z-'eo, ngô yia teh-i.¹¹ Wa-yiu læ kôh jü-we-dông-li le-ts' ying-vah
gyi-lah, iao ngang-k'ô gyi sih-doh Yiæ-su: ping-ts'ia ts'ih-ts'-t'ong-'eng
gyi, sô-yi tao nga-koh zing-li yia ky'i ken-leh pih-næn gyi.

⁸ 「咋个！神明使得死人再活转来，尔拉难道算是相信弗来吗？⁹ 我自前头忖忖应该用许多方法攻击拿撒勒耶稣个名头。¹⁰ 我就来耶路撒冷是介做。众祭司头个手里接受勒权柄拘许多圣徒，关来牢监。其拉被弄煞时候，我也得意。¹¹ 还有来各聚会堂里屡次刑罚其拉，要硬拘其亵渎耶稣。并且切齿痛恨其，所以到外国城里也去赶勒逼难其。

¹² “Ngô ka læ-tih tso, t'ôh-leh tsi-s-deo-go gyün-ping teng 'ao-ling tao Da-mô-seh ky'i; ¹³ wông ô! tông tsiu-ko z-'eo, ngô lu-zông k'en-kyin t'in-li-go liang-kwông, pi nyih-deo wa liang, dön-ky'ün tsiao-djôh ngô teng dong-lu-go nying. ¹⁴ Ah-lah tu tih-tao di-yang-li, ngô t'ing-meng yiu sing-hyiang kông Hyi-pah-læ-go t'u-ing teng ngô wô, ‘Sao-lo, Sao-lo, ng dza-we pih-næn Ngô ni? ng kyiah læ-tih t'ih-djôh ts' z næn-go.’ ¹⁵ Ngô ziu wô, ‘Cü, Ng z jü?’ Gyi wô, ‘Ngô ziu-z ng sô pih-næn-go Yiæ-su. ¹⁶ Bô-ky'i, ng-go kyiah lih-tong: ing-we Ngô deh-we yin-c'ih-læ peh ng k'en, z iao shih-lih ng tso ts'a-s, hao te-tsing ng sô yi-kying k'en-kyin-go, teng Ngô tsiang-læ we yin-c'ih peh ng k'en go z-ken. ¹⁷ Ngô læ Yi-seh-lih pah-sing teng bih-koh cong-nyiang yia we kyiu ng c'ih: Ngô næn-kæn ts'a ng tao gyi-lah u-sen ky'i, ¹⁸ hao ky'i k'æ gyi-lah-go ngæn, peh gyi li-k'æ heh-en kwe tao liang-kwông, li-'æ Sah-dæn-go shü-dao kwe-voh Jing-ming; s-teh gyi, we-leh siang-sing

Ngô, hao teh-djôh ze-go nyiao-sô, yi læ tseng-ky'i-liao cü-kwu li-hyiang *hao teh-djôh ts'æn-nyih.*'

¹² 「我介来的做，托勒祭司头个权柄等号令到大马色去。¹³ 王哦！当昼过时候，我路上看见天里个亮光，比日头还亮，团圆照着我等同路个人。¹⁴ 阿拉都跌倒地垟里，我听闻有声响讲希伯来个土音等我话：『扫罗，扫罗，尔咋会逼难我呢？尔脚来的踢着刺是难个。』¹⁵ 我就话：『主，尔是谁？』其话：『我就是尔所逼难个耶稣。¹⁶ 爬起，尔个脚立东。因为我特为现出来拨尔看，是要设立尔做差使，好对证尔所已经看见个，等我将来会现出拨尔看个事干。¹⁷ 我来以色列百姓等别国中央也会救尔出。我难间差尔到其拉乌碎去，¹⁸ 好去开其拉个眼，拨其离开黑暗归到亮光，厉害撒但个势道归服神明，使得其，为了相信我，好得着罪个饶赦，又来尊起了主顾里向好得着产业。』

¹⁹ “Üô-kyi-p'ô wông, ngô sô-yi m̄-teh feh i-jing t'in-li-go hyin-ling: ²⁰ z sin djün peh Da-mô-seh teng Yiæ-lu-sah-leng-go nyding, lin t'ong Yiu-t'a di-fông, 'eo-deo djün peh bih-koh-nying, iao we-sing-cün-i kwe-voh Jing-ming, ping-ts'ia ky'i tso we-sing-cün-i cü-kwu kæ tso go 'ang-we. ²¹ We-leh ka, Yiu-t'a nyding læ sing-din-li k'ô ngô, dong-siu iao sah ngô.

¹⁹ 「亚基帕王，我所以呒得弗依顺天里个显灵。²⁰ 是先传拨大马色等耶路撒冷个人，连统犹太地方，后头传拨别国人，要回心转意归服神明，并且去做回心转意主顾该做个行为。²¹ 为了介，犹太人来圣殿里柯我，动手要杀我。

²² “Ky‘ü-leh Jing-ming pao-wu, ngô tao kyih-mih nyih-ts wa lih-lao-tong, teng do-do-siao-siao tso te-tsing; feh kông bih-yiang, tæn-tsih kông sin-cü-nying teng Mo-si sô wô tsiang-læ iao tso-dzing go z-ken: ²³ ziu-z kông Kyi-toh z we ziu næn, ping-ts’ia tso deo-ih-go si-ts tsæ weh-cün-læ Cü-kwu, pô liang-kwông djün peh Yi-seh-lih pah-sing teng bih-koh-nying k’en.”

²² 「亏勒神明保护，我到今末日子还立牢东，等大大小小做对证。弗讲别样，单只讲先知人等摩西所话将来要做成个事干。²³ 就是讲基督是会受难，并且做头一个死仔再活转来主顾，把亮光传拨以色列百姓等别国人看。」

²⁴ Tsing læ-tih feng-p’eo keh-sing z-ken, Fi-z-tu wæ ih-sing wô, “Pao-lo, ng fah-gwông-tih-de; ng z veng-li to long-leh fah-gwông-de.”

²⁴ 正来的分割箇星事干，非士都怀一声话：「保罗，尔发狂的了，尔是文理多弄勒发狂了。」

²⁵ Pao-lo wô, “Fi-z-tu da-jing, ngô feh-z fah-gwông, z kông jih-jih-we-we yiu ts’eng-tông-go shih-wô. ²⁶ Keh-we wÔng z hyiao-teh

keh-sing z-ken; ngô læ gyi min-zin fōng-tæn kōng-go: ngô ts'eng keh-sing z-ken gyi m-yiu ih-yiang feh teh-cü; ing-we keh feh-z pih kōh-lōh-den iu-leh tso-go.²⁷ Üô-kyi-p'ô wông. ng siang-sing sin-cü-nying feh? Ngô hyiao-teh ng z siang-sing-go.”

²⁵ 保罗话: 「非士都大人, 我弗是发狂, 是讲实实惠惠有忖当个说话。²⁶ 箇位王是晓得箇星事干, 我来其面前放胆讲个。我忖箇星事干其呒有一样弗得知, 因为箇弗是壁角落头幽勒做个。²⁷ 亚基帕王, 尔相信先知人弗? 我晓得尔是相信个。」

²⁸ Üô-kyi-p'ô ziu teng Pao-lo wô, “Ng ka sang-lih ky'ün-sing ngô tso Kyi-toh-du!”²⁹ Pao-lo wô, “Dæn-nyün Jing-ming feh tæn-tsih s-teh ng, yia s-teh long-tsong kyih-mih t'ing ngô go nyding, feh-leng sang-lih feh sang-lih, tu we teng ngô m-kao kōh-yiang, tsih iao djü-c'ih keh-go lin-diao z-de.”

²⁸ 亚基帕就等保罗话: 「尔介省力劝醒我做基督徒！」²⁹ 保罗话: 「但愿神明弗单只使得尔, 也使得拢总今末听我个人, 弗论省力弗省力, 都会等我呒告各样, 只要除出箇个链条是了。」

³⁰ Keh-fæn shih-wô kōng-hao, wông teng tsong-toh, teng Pah-nyi-kyi, lin dong-de zo-kæn-go nyding, tu lih-ky'i-sing.³¹ Tseo-leh kotin, dô-kô siang-liang wô, “Keh-go nyding ih-ngæn m-neh tso kæ si kæ

kwun-ah go z-ken.”³² Üô-kyi-p’ô teng Fi-z-tu wô, “Keh-go nying ziah
m̄-teh gyiu Kæ-sah sing-ün ko, ziu hao fông gyi de.”

³⁰ 箇番说话讲好，王等总督，等百尼基，连同队坐间个人，都立起身。³¹ 走勒过点，大家商量话：「箇个人一眼呒得做该死该管押个事干。」³² 亚基帕等非土都话：「箇个人若呒得求该撒伸冤过，就好放其了。」

Sd. XXVII.

KYI-KYING ding-kwe-peh ah-lah ko hæ tao Yi-da-li ky‘i, ziu pô
Pao-lo teng wa-yiu kyi-go væn-nying kao-fu Si-pô-z-toh ying-li-go pah-
tsong, ming-z kyiao-leh Yiu-liu.² Ah-lah ziu lôh ih-tsah Üô-da-mi-din
jün, iao s-ko Üô-si-üô keh-pin di-fông, ziu k’æ-c’ih-ky‘i: Mô-gyi-teng-
go T’iah-sah-lo-nyi-kyüô nying Üô-li-dah-kwu? yia teng ah-lah dong-
de-go.³ Di-nyi nyih tao Si-teng p’ao mao: Yiu-liu hao-hao dæ Pao-lo,
peh gyi ky‘i mông-mông beng-yiu, hao teh-djôh gyi-lah-go tsiao-ing.⁴
Dzong keh-deo k’æ jün, tang Kyü-pi-lu ‘ô-fong-ngen ka ky‘i; z we-leh
teo-fong-go yün-kwu.⁵ S-ko-leh Kyi-li-kyüô Bông-fi-li-üô siang-gying-
go hæ, ziu tao Li-kyüô-go Me-lah.

既经定规拨阿拉过海到以大利去，就把保罗等还有几个犯人交付西巴士督营里个百总，名字叫勒犹流。² 阿拉就落一只亚大米田船，要驶过亚西亚箇边地方，就开出去。马其顿个帖撒罗尼迦人亚里达古也等阿拉同队个。³ 第二日到西顿抛锚。犹流好好待保罗，拨其去望望朋友，好得着其拉个照应。⁴ 从箇头开船，打居比路下风岸介去，是为了斗风个缘故。⁵ 驶过勒基利家旁非利亚相近个海，就到吕家个每拉。

⁶ Læ keh-deo pah-tsang p'ong-djôh ih-tsah Üô-lih-sæn-t'a-go jün, iao s tao Yi-da-li ky'i-go, ziu peh ah-lah lôh keh-tsah jün-li. ⁷ Jün mæn-mæn s-leh hao-kyi nyih, ky'ih-ky'ih-k'ah-k'ah tao-leh Keh-nyi-t'u-go te-min: be fong tsu-djü, tsih hao dziao-leh Sah-mo-nyi s tao Keh-li-ti-go 'ô-fong-ngen. ⁸ Ts'ing ngen pin-yin ky'ih-ky'ih-k'ah-k'ah s tao ih-t'ah kyiao-leh Kyüô-ao, teng Lah-si-üô dzing-ts siang-gying.

⁶ 来箇头百总碰着一只亚力山太个船，要驶到以大利去个，就拨阿拉落箇只船里。⁷ 船慢慢驶勒好几日，乞乞喀喀到了革尼土个对面。被风阻住，只好朝勒撒摩尼驶到革哩底个下风岸。⁸ 趁岸边沿乞乞喀喀驶到一墳叫勒佳澳，等拉西亚城子相近。

⁹ Z-'eo dziang-kyiu, ing-we [1]kying-zih-go tsih-k'eng yi-kying ko-de, sô-yi ah-lah ky'i-go jün-lu z hyin-hyin-go; Pao-lo ziu ky'ün-ky'ün gyi-lah, wô, ¹⁰ “Beng-jiu, ngô k'en keh-vah k'æ jün pih-ding yiu kw'u-

deo teng hyü-to seng-sông, feh tæn-tsих ho-veh teng jün, ping-ts'ia iao lin-le ah-lah-go sing-ming.”¹¹ Dæn-z pah-tsong siang-sing lao-da teng gyi-ming, wa ko-jü Pao-lo-go shih-wô.

⁹ 时候长久，因为禁食个节肯^[1]已经过了，所以阿拉去个船路是险险个，保罗就劝劝其拉，话：¹⁰「朋友，我看箇伐开船必定有苦头等许多损伤，弗单只货物等船，并且要连累阿拉个性命。」¹¹但是百总相信老大等其命，还过如保罗个说话。

[1] Kying-zih-go tsih-k'eng, z teng 'En-lu-tsих tso z-'eo. 禁食个节肯，是等寒露节做时候。（原注）

¹² Keh-go ao ko tong feh bin, yiu ih-do-pun nying sing-siang k'æ-c'ih-ky'i, 'oh-tsia hao tao Fi-nyi-keh ko tong. (*Fi-nyi-keh* z Keh-li-ti ao, *ih-pin* dziao si-nen, *ih-pin* dziao si-poh.)¹³ K'eo-k'eo nen-fong wun-wun yiang-ky'i-læ, gyi-lah zi ts'eng-ts'eng z teh-i, ziu ky'i mao, ts'ing Keh-li-ti ngen pin-yin ka ky'i.

¹² 箇个岙过冬弗便，有一大半人心想开出去，或者好到腓尼革过冬。（腓尼革是革哩底岙，一边朝西南，一边朝西北。）¹³ 扣扣南风缓缓扬起来，其拉自忖忖是得意，就起锚，趁革哩底岸边沿介去。

¹⁴ Ko-leh yiu-'æn kong-fu, yiu gwōng-fong, kyiao-leh Yiu-lo-keh-deng, [1]dzong ngen-zōng bih-lôh-læ.¹⁵ Jün be fong c'ü-leh-ky'i,

ky'üoh-feh-djü; ah-lah *tsih hao* ze fong c'öng.¹⁶ C'öng tao ih-go hæ-tao-go 'ô-fong-ngen, (*hæ-tao* kyiao-leh Keh-lao-ti,) sæn-pæn ky'ih-ky'ih-k'ah-k'ah siu-zöng.¹⁷ Siu-zöng-ts, keh-tsao yüong zing-soh kw'eng-leh jün-ti; ping-ts'ia k'ong-p'ô gôh-djôh Su-r-ti sô, ziu fông-lôh do-bong, z-ka c'öng-leh-ky'i.¹⁸ Be gwöng-fong tiu-læ-tiu-ky'i, di-nyi nyih gyi-lah ziu song-zæ;¹⁹ di-sæn nyih ah-lah ts'ing-siu tiu-diao jün-li-go kong-gyü.²⁰ Deh-ma nyih m-neh k'en-kyin nyih-deo sing-siu, gwöng-fong dzing-gyiu feh siao, keh-tsao ah-lah kyiu sing-ming go siang-deo tu dön-djih-de.

¹⁴ 过了有限工夫，有狂风，叫勒「友罗革腾」，从岸上^[1]别落来。¹⁵ 船被风吹勒去，吃弗住，阿拉只好随风闯。¹⁶ 闯到一个海岛个下风岸，（海岛叫勒革老底，）舢舨乞乞喀喀收上。¹⁷ 收上仔，箇遭用绳索捆勒船底，并且恐怕搁着苏耳底沙，就放落大篷，是介闯勒去。¹⁸ 被狂风丢来丢去，第二日其拉就送载。¹⁹ 第三日阿拉亲手丢掉船里个工具。²⁰ 特买日呒得看见日头星宿，狂风仍旧弗小，箇遭阿拉救性命个想头都断绝了。

[1] *Yiu-teh fæn*, teo-deo. 有得翻，斗头。（原注）

²¹ *Cong-nying* dziang-kyiu m-neh ky'üoh, Pao-lo læ gyi-lah cong-nyiang lih-ky'i-sing, wô, “Beng-yiu, ng-lah zin-deo kæ t'ing ngô-go shih-wô feh li-k'æ Keh-li-ti, ziu feh we tsao-djôh keh-go kw'u-deo

teng seng-sông.²² Dæn-z ngô næn-kæn ky'ün ng-lah fông-sing: djü-leh jün ts-nga, ng-lah feh we sông ih-diao sing-ming.²³ Ing-we ngô sô kwe-voh sô kong-vong-go keh-we Jing-ming, Gyi-go t'in-s zô-yia lih læ ngô bông-pin, wô,²⁴ 'Pao-lo, vong p'ô; ng pih iao lih læ Kæ-sah-go min-zin: ping-ts'ia Jing-ming pô dong-jün-go nying tu s-peh ng de.'²⁵ Keh-lah, cong-we, hao fông-sing: ngô siang-sing Jing-ming, keh-go z-ken pih-ding we tso-dzing ziang *t'in-s* teng ngô wô ka.²⁶ Dæn-z ah-lah pih iao gôh læ ih-go hæ-tao-li."

²¹ 众人长久呒得吃，保罗来其拉中央立起身，话：「朋友，尔拉前头该听我个说话弗离开革哩底，就弗会遭着箇个苦头等损伤。

²² 但是我难间劝尔拉放心。除了船之外，尔拉弗会伤一条性命。²³ 因为我所归服所供奉个箇位神明，其个天使昨夜立来我旁边，话：

²⁴ 『保罗，甯怕，尔必要立来该撒个面前。并且神明把同船个人都赐拨尔了。』²⁵ 箇拉，众位，好放心。我相信神明，箇个事干必定会做成像天使等我话介。²⁶ 但是阿拉必要搁来一个海岛里。』

²⁷ Tao-leh di-jih-s nyih, ah-lah *jün* læ Üô-ti-üô *hæ-li* dzing-gyiu c'ong-leh-ky'i, pun-yia-ko z-'eo shü-siu ts'eng-ts'eng kw'a gying ngen de.²⁸ Ziu tang sing-ts'in, yiu nyiæn-jing sing; ko-ky'i-tin yi tang, yiu jih-ng-jing sing:²⁹ k'ong-p'ô ngô-tsiao, ziu læ 'eo-sao p'ao s-meng mao, tæn ts'æn-nyiæn *t'in-liang*.³⁰ Shü-siu tang-sön zông jün dao-

tseo, pô sæn-pæn fōng-lôh hæ-li, kô-hyi-deo ky'i p'ao jün-deo-go mao;

³¹ Pao-lo ziu teng pah-tsong ying-ping wô, “Keh-sing ny ing feh deng
læ jün-li, ng-lah z m-kyiu-sing-de.” ³² Ying-ping ziu tsæn-dön sæn-
pæn-go zing-soh, eo gyi t'eng-leh-ky'i.

²⁷ 到了第十四日，阿拉船来亚底亚海里仍旧闯勒去，半夜过时
候水手忖忖快近岸了。²⁸ 就打深浅，有廿仞深；过去点又打，有十
五仞深。²⁹ 恐怕研礁，就来后梢抛四门锚，单忖念天亮。³⁰ 水手打
算上船逃走，把舢舨放落海里，假戏头去抛船头个锚。³¹ 保罗就等
百总营兵话：「箇星人弗庵来船里，尔拉是呒救星了。」³² 营兵就
斩断舢舨个绳索，讴其余勒去。

³³ T'in kw'a liang z-'eo, Pao-lo ky'ün cong-nying ky'üoh væn, wô,
“Ng-lah næn-kæn yi-kying jih-s nyih siang-vông *fong sih*, dziang-t'ong
ngo-leh, ih-ngæn feh ky'üoh. ³⁴ Sô-yi ngô ky'ün ng-lah ky'üoh-tin;
keh z ü ng-lah teh-djôh kyiу yiu siang-ken go: ing-we ng-lah deo-li-go
deo-fah ih-keng tu feh we t'eng-lôh.” ³⁵ Kông-hao, gyi do-leh ping, læ
cong-nying min-zin zia-zia Jing-ming, ziu p'ah-tæn-k'æ ky'üoh-de. ³⁶
Keh-tsao cong-nying fōng-sing, yia ky'üoh-de. ³⁷ Ah-lah læ jün-li go
long-tsong yiu nyi-pah ts'ih-jih loh-go ny ing. Yi-kying ky'üoh-pao-de,
ziu pô mah tiu-leh hæ-li, s-teh jün hao ky'ing-tin.

³³ 天快亮时候，保罗劝众人吃饭，话：「尔拉难间已经十四日想望风息，长通饿勒，一眼弗吃。³⁴ 所以我劝尔拉吃点，箇是于尔拉得着救有相干个。因为尔拉头里个头发一根都弗会褪落。」³⁵ 讲好，其驮勒饼，来众人面前谢谢神明，就赈带开吃了。³⁶ 箇遭众人放心，也吃了。³⁷ 阿拉来船里个拢总有二百七十六个人。已经吃饱了，就把麦丢勒海里，使得船好轻点。

³⁹ Tao t'in-liang, feh ny ing-teh keh-go di-fōng; k'en-kyin ih-go ao yiu sô-du, sing-siang ziah-z hao tso, pô jün gôh læ keh-deo. ⁴⁰ Ziu yün-diao mao, 'eo gyi dzing-leh hæ-li, fōng-song do-li-go zing-soh; keh-tsao yiang-ky'i deo-bong s fong, dziao-leh ngen-zōng tsing-ky'i. ⁴¹ P'ong-djôh liang-da dziao-shü bih-liu-go u-sen, jün ts'in-sô; jün-deo gôh-lao ve dong, 'eo-sao be lóng gyin tang-p'o-de. ⁴² Ying-ping i-s z iao sah-diao væn-nying, k'ong-p'ô jü yiu-ko-ky'i dao-tseo. ⁴³ Dæn-z pah-tsong iao kyiu Pao-lo, feh hyü gyi-lah ka tso: ziu feng-fu keh-sing sih-shü-sing-go cü-kwu sin t'iao-lôh shü-li, yiu tao ngen-zōng ky'i; ⁴⁴ yü-to, yiu-sing k'ao-leh pæn, yiu-sing k'ao-leh jün-li-go bih-yiang tong-si dao-zōng-ky'i. Z-ka, tu kyiu-zōng ngen.

³⁹ 到天亮，弗认得箇个地方，看见一个岙有沙涂，心想若是好做，把船搁来箇头。⁴⁰ 就悬掉锚，候其沉勒海里，放松舵里个绳索，箇遭扬起头篷使风，朝勒岸上进去。⁴¹ 碰着两埭潮水别流个乌

碎，船浅沙，船头搁牢舡动，后艄被浪健打破了。⁴² 营兵意思是要杀掉犯人，恐怕谁游过去逃走。⁴³ 但是百总要救保罗，弗许其拉介做。就吩咐箇星识水性个主顾先跳落水里，有到岸上去。⁴⁴ 余多，有星靠勒板，有星靠勒船里个别样东西逃上去。是介，都救上岸。

Sd. SX VIII.

Kyi-jün kyiuzông, dzæ-fông hyiao-teh keh-go hæ-tao kyiao-leh Mi-li-da.² Keh-sing mæn-nying dæ ah-lah feh-tsiao dza hao: we-leh lôh-yü, tsæ-wô t'in-kô lang, ziu sang-leh ho, siu-liu ah-lah cong-nying.

既然救上，才方晓得箇个海岛叫勒米利大。² 箇星蛮人待阿拉弗照咋好。为了落雨，再话天家冷，就生勒火，收留阿拉众人。

³ Pao-lo ts'eh-long ih-lin za, kô-leh ho-li; yiu ih-keng doh-dzô we-leh nyih ts'ön-c'ih-læ, ngao-djôh gyi-go siu.⁴ Keh-sing mæn-nying k'en-kyin doh-dzô Pao-lo-go siu-li dang-tong, ziu dô-kô wô, "Keh-go nying tsong z hyüong-siu; se-jün dzong hæ-li kyiuzông, t'in wa feh hyü gyi weh-tong."⁵ Pao-lo hwah-diao doh-dzô læ ho-li, ih-ngæn m-neh ziu sông.⁶ Gyi-lah tæn-teng gyi cong-ky'i-læ, 'ôh-tsia ih-z-li ziu si, tih-tao di-yang: teng-leh dziang-kyiu, k'en-kyin gyi ih-ngæn m-kao mao-bing, ziu cün *nyiæn-deo*, wô gyi z bu-sah.

³ 保罗撮拢一撻柴，加勒火里。有一根毒蛇为了热窜出来，咬着其个手。⁴ 箕星蛮人看见毒蛇保罗个手里宕东，就大家话：「箇个人总是凶手。虽然从海里救上，天还弗许其活东。」⁵ 保罗甩掉毒蛇来火里，一眼呒得受伤。⁶ 其拉单等其肿起来，或者一时里就死，跌倒地坪。等了长久，看见其一眼呒告毛病，就转念头，话其是菩萨。

⁷ Keh hæ-tao-go kwun, ming-z kyiao-leh Bu-pah-liu, yiu din-di teng keh u-sen siang-gying; gyi siu-liu ah-lah, hao-hao dæ ah-lah sæn nyih. ⁸ K'eo-k'eo Bu-pah-liu-go ah-tia sang nyiah-dzih bing teng li-dzih kw'eng-tih: Pao-lo tseo-tsing gyi u-sen, tao-kao-ts siu en-en gyi, i gyi hao. ⁹ We-leh ka, keh hæ-tao-li yü-to yiu-bing-go nying tu læ, teh-djôh i-hao: ¹⁰ ziu pô hyü-to li-veh song peh ah-lah; ping-ts'ia dong-sing-go z-'eo pô ing-yüong-go tong-si peh ah-lah.

⁷ 箕海岛个官，名字叫勒部百流，有田地等箇乌碎相近，其收留阿拉，好好待阿拉三日。⁸ 扣扣部百流个阿爹生疟疾病等痢疾困的。保罗走进其乌碎，祷告仔手按按其，医其好。⁹ 为了介，箕海岛里余多有病个人都来，得着医好。¹⁰ 就把许多礼物送拨阿拉，并且动身个时候把应用个东西拨阿拉。

¹¹ [1] KO-LEH sæn-ko yüih, ah-lah ts'ing ih-tsah Üô-lih-sæn-t'a jün, jün-'ao z 'Tiu-z shông-sang,' z læ keh hæ-tao ko tong go; ziu k'æ-

c'ih-ky'i. ¹² Tao Jü-lah-kwu p'ao mao, deng-zōng sæn nyih. ¹³ Dzong keh-deo diao-ts'iang s tao Li-kyi-ong: ko-leh ih-nyih nen-fong yiang-ky'i-læ, ziu di-nyi nyih tao Bu-tiu-li. ¹⁴ Keh-deo p'ong-djôh hyüong-di, ts'ing ah-lah dô-kô deng-zōng ts'ih nyih: ziu tao Lo-mô ky'i. ¹⁵ Lo-mô hyüong-di t'ing-meng ah-lah-go sing-sih, ziu tseo-c'ih-læ tao Üô-pi-u-z teng Sæn-kwun di-föng læ nying-tsih ah-lah: Pao-lo k'en-kyin gyi-lah, ziu zia-zia Jing-ming, tæn-ts công-de.

¹¹ 过了三个月^[1]，阿拉趁一只亚力山太船，船号是『丢士双生』，是来箇海岛过冬个。就开出去。¹² 到叙拉古抛锚，庵上三日。¹³ 从箇头掉抢^[2]驶到利基翁。过了一日南风扬起来，就第二日到部丢利。¹⁴ 箇头碰着兄弟，请阿拉大家庵上七日。就到罗马去。
¹⁵ 罗马兄弟听闻阿拉个信息，就走出来到亚比乌市等三馆地方来迎接阿拉。保罗看见其拉，就谢谢神明，胆子壮了。

[1] Y. 'E. 63. 耶（稣）后（头）63（年）。（原注）

[2] 帆船遇逆风时调整帆的角度，借助风力前进

¹⁶ Ah-lah tao-leh Lo-mô, pah-tsong pô væn-nying kao-dæ tsiang-kyüing: tsih-z ing-hyü Pao-lo teng ih-go kwun-siu gyi go ping ling-nga deng.

¹⁶ 阿拉到了罗马，百总把犯人交代将军。只是应许保罗等一个管守其个兵另外庵。

¹⁷ Ko-LEH sæn nyih, Pao-lo ts'ing-long Yiu-t'a nying-go we-deo-we-nao cü-kwu. Læ-de, ziu teng gyi-lah wô, “Cong-we hyüong-di, ngô ih-ngæn m-neh væn-djôh *ah-lah* pah-sing teng tsu-tsong-go kwe-kyü, dæn-z dzong Yiæ-lu-sah-leng ka peh Lo-mô nying-go siu-li tso væn-nying. ¹⁸ Gyi-lah sing-meng-ts tang-tsiang iao fông ngô, ing-we ih-ngæn m-neh væn-djôh soh-go si-ze. ¹⁹ Dæn-z Yiu-t'a nying feh k'eng hyih; keh-lah ngô feh-teh-feh gyiu Kæ-sah sing-ün: bing feh-z yiu soh-go iao kao ngô-go pah-sing. ²⁰ We-leh ka, ngô ts'ing ng-lah long-læ, iao tông-min teng *ng-lah* kông: ngô næn-kæn be keh-go lin-diao bo-djü, z we-leh Yi-seh-lih sô siang-vông-go.”

¹⁷ 过了三日，保罗请拢犹太人个为头为脑主顾。来了，就等其拉话：「众位兄弟，我一眼呒得犯着阿拉百姓等祖宗个规矩，但是从耶路撒冷解拨罗马人个手里做犯人。¹⁸ 其拉审问仔打账要放我，因为一眼呒得犯着啥个死罪。¹⁹ 但是犹太人弗肯歇，箇拉我弗得弗求该撒伸冤。并弗是有啥个要告我个百姓。²⁰ 为了介，我请尔拉拢来，要当面等尔拉讲。我难间被箇个链条缚住，是为了以色列所指望个。」

²¹ Gyi-lah teng gyi wô, “Ah-lah yi m-tek tsih-djôh Yiu-t'a læ kông ng-go z-ken go sing; keh-sing læ-go hyüong-di yia m-neh k'eo-djün, yia m-neh zi kông-ky'i ng yiu soh-go wa-c'ü. ²² Næn-kæn ah-lah iao

t'ing ng-zi-go i-s tao-ti dza-go: ing-we kōng-tao keh-go kyiao-meng, tao-c'ü be ny ing-kô p'i-bing z ah-lah hyiao-teh-go.”

²¹ 其拉等其话：「阿拉又呒得接着犹太来讲尔个事干个信，箇星来个兄弟也呒得口传，也呒得自讲起尔有啥个坏处。²² 难间阿拉要听尔自个意思到底咋个。因为讲到箇个教门，到处被人家批评是阿拉晓得个。」

²³ Teng Pao-lo iah-ding-leh ih-go nyih-ts, gyi-lah ziu yiu hyü-to tao gyi 'ô-c'ü læ: *Pao-lo dzong t'in-nyiang tao yia-tao pô Mo-si-go lih-fah teng sin-cü-nying-go shih-wô djang-si ka-shih keh-go dao-li* peh gyi-lah t'ing, læ-tih te-tsing Jing-ming-go koh, yi ky'ün gyi-lah siang-sing Yiæ-su-go z-ken. ²⁴ *Gyi-go shih-wô yiu-sing siang-sing, yiu-sing feh siang-sing.*

²³ 等保罗约定了一个日子，其拉就有许多到其下处来。保罗从天亮到夜到把摩西个律法等先知人个说话详细解说箇个道理拨其拉听，来的对证神明个国，又劝其拉相信耶稣个事干。²⁴ 其个说话有星相信，有星弗相信。

²⁵ Liang-'ô feh 'eh-deo iao tseo-sæn-de, Pao-lo kōng keh ih-kyü, wô, “Sing-Ling t'ôh sin-cü Yi-sæ-üô teng ah-lah tsu-tsong kōng-go jih-dzæ z-go; ²⁶ Gyi z-ka wô, ‘Hao tao keh-go pah-sing u-sen ky'i wô, Ng-lah t'ing z we t'ing-meng-gyi, tsih-z feh we hyiao-teh; k'en z we k'en-

kyin-gyi, tsih-z feh we ming-bah.²⁷ Ing-we keh-go pah-sing sing ngang-de, ng-to læn-teh t'ing, ngæn-tsing pi-tih; k'ong-p'ô ngæn-tsing k'en-kyin, ng-to t'ing-meng, sing-li ming-bah, ziu we-sing-cün-i, peh Ngô i-hao.' [Y. 6. 9, 10.]²⁸ Ka-ni, ng-lah hao hyiao-teh, Jing-ming kyiу-go dao-li z djün peh bih-koh-nying, gyi-lah z we t'ing."²⁹ Pao-lo keh-go shih-wô kông-hao, Yiu-t'a ny ing ziu ky'i-de; gyi-lah zi do-nyiang tsang-leng.

²⁵ 两下弗合头要走散了，保罗讲箇一句，话：「圣灵托先知以赛亚等阿拉祖宗讲个实在是个，²⁶ 其是介话：『好到箇个百姓乌碎去话，尔拉听是会听闻其，只是弗会晓得；看是会看见其，只是弗会明白。²⁷ 因为箇个百姓心硬了，耳朵懒得听，眼睛闭的；恐怕眼睛看见，耳朵听闻，心里明白，就回心转意，拔我医好。』[Y. 6. 9, 10.]²⁸ 介呢，尔拉好晓得，神明救个道理是传拨别国人，其拉是会听。」²⁹ 保罗箇个说话讲好，犹太人就去了，其拉自大样争论。

³⁰ [1]PAO-LO liang djang nyin deng læ gyi-zi tsu-tih-go oh-lô, tsih-ziu væn-pah læ kyin gyi go cü-kwu:³¹ do-nyiang fông-tæn djün Jing-koh-go dao-li, kông Cü Yiæ-su Kyi-toh-go z-ken; m-nying kying-djü gyi.

³⁰ 保罗两长年庵来其自租的个屋落^[1]，接受凡百来见其个主顾。³¹ 大样放胆传神国个道理，讲主耶稣基督个事干，呒人禁住

其。

[1] Y. 'E. 65. 耶（稣）后（头）65（年）。（原注）